

SIL

PROJECTS

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

SIL Projects Bartłomiej Leśniowski
43-173 Łaziska Górne, ul Łąkowa 8
Tel. 606-117-400

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka obecnej sytuacji w gminie	7
1.1 Zagospodarowanie przestrzenne	7
1.1.1. Lokalizacja, powierzchnia, ludność, historia	7
1.1.2. Granice stref ochrony konserwatorskiej	10
1.1.3. Zagospodarowanie przestrzenne i własność nieruchomości	13
1.1.4. Infrastruktura techniczna	15
1.1.5. Uwarunkowania ochrony środowiska	19
1.1.6. Identyfikacja problemów	24
1.2. Gospodarka	25
1.2.1. Główni pracodawcy - struktura i trendy	25
1.2.2. Struktura podstawowych branż gospodarki znajdującej się na terenie gminy	26
1.2.3. Ilość podmiotów gospodarczych w danych sektorach	27
1.2.4. Ilość osób zatrudnionych	28
1.2.5. Budżet Porąbki – analiza	30
1.2.6. Identyfikacja problemów	32
1.3. Sfera społeczna	33
1.3.1. Struktura demograficzna i społeczna – trendy	33
1.3.2. Bezrobocie	43
1.3.3. Mieszkania	48
1.3.4. Infrastruktura oświatowa	51
1.3.5. Bezpieczeństwo publiczne i przestępczość	52
1.3.6. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji	55
1.3.7. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych	57
1.3.8. Struktura organizacji pozarządowych	60
1.3.9. Identyfikacja problemów	61
1.4. Zestawienie podstawowych danych statystycznych	62
1.5. Analiza SWOT	63
2. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących	

rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego Porąbki_____	66
2.1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego_____	66
2.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego_____	67
2.3. Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020_____	67
2.4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka_____	68
2.5. Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych_____	69
2.6. Plan kilkuletniego zagospodarowania przestrzennego_____	70
3. Założenia Programu Rewitalizacji_____	71
3.1. Podokresy programowania_____	71
3.2. Zasięg terytorialny rewitalizowanego terenu i uzasadnienie_____	71
3.3. Podział na projekty i zadania inwestycyjne_____	77
3.4. Kryteria wyboru pilotażu i kolejność realizacji_____	77
3.5. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć_____	78
4. Planowane działania rewitalizacyjne_____	79
4.1. Plan działań przestrzennych (techniczno-materialnych)_____	79
4.2. Plan działań gospodarczych_____	80
4.3. Plan działań społecznych_____	81
5. Plan finansowy_____	83
6. System wdrażania_____	85
7. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej_____	86
7.1. System monitorowania_____	86
7.2. Sposoby oceny programu rewitalizacji_____	87
7.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi_____	88
Spis zdjęć_____	89
Spis rysunków_____	89
Spis tabel_____	89
Spis wykresów_____	90
 Załącznik 1. Przykłady projektów rewitalizacyjnych_____	 92
Załącznik 2. Zestawienie obiektów zabytkowych na terenie Gminy Porąbka_____	98
Załącznik 3. Obszary polityki rozwoju Województwa śląskiego_____	101

Wstęp

Gmina Porąbka, systematycznie stara się realizować ideę zarządzania poprzez planowanie strategiczne oraz operacyjne. Procesy planowania są prowadzone m.in. metodą konsultacji. W 2008r. Gmina Porąbka dokonała aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy, dzięki czemu powstał podstawowy dokument planistyczny pt.: „Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008 – 2020”.

Cele zrównoważonego rozwoju gminy osiągane są między innymi poprzez przygotowywanie projektów realizowanych z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania, w tym środków publicznych pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. W związku z tym w 2007r. podjęta została decyzja o opracowaniu „**Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka**” (LPR), co pozwoli na uporządkowanie całości zagadnień związanych z rewitalizacją terenów Gminy Porąbka.

Zgodnie z definicją zawartą w Podręczniku Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Województwa Śląskiego rewitalizacja to **działanie skupione na zdegradowanym obiekcie i obszarze, którego celem jest przywrócenie jego pierwotnego stanu i funkcji, bądź też znalezienie dla niego nowego zastosowania i doprowadzenie do stanu, w którym obiekt ten staje się wartościowy i funkcjonalny.**

Rewitalizacja jest pojęciem stosowanym najczęściej w odniesieniu do części miasta lub zespołu obiektów budowlanych, które w wyniku przemian gospodarczych, społecznych, ekonomicznych i innych, utraciły częściowo swoją pierwotną funkcję i przeznaczenie. Rewitalizacja jest w tym znaczeniu zespołem działań z zakresu budownictwa, planowania przestrzennego, ekonomii i polityki społecznej, których celem jest doprowadzenie do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości życia w rewitalizowanym zespole.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Porąbka ma na celu wskazanie możliwości pozyskiwania środków pieniężnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (UE) w latach 2007 – 2013 – dla finansowania projektów przygotowanych zgodnie z wymaganiami poddziałania 6.2.2 Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013. W ramach wskazanego poddziałania prowadzona będzie rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym obszarów przemysłowych, powojсковych i popegeerowskich w gminach wiejskich, miejsko – wiejskich i miejskich do 50 tys. mieszkańców. Rewitalizacja takich obszarów przyczyni się m. in. do nadania nowych funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych obiektom zdegradowanym. Będzie obejmowała także uzupełnienie istniejącej zabudowy oraz przygotowanie

terenów inwestycyjnych z dostępem do krajowej lub międzynarodowej sieci drogowej. Uzupełnieniem tych działań zmierzających do kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, będą również inwestycje w zakresie tkanki mieszkaniowej. Opracowanie i zatwierdzenie przez Radę Gminy w formie uchwały, „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka”, jest warunkiem wykorzystania wskazanych środków.

Ponadto niniejszy dokument ma za zadanie ukierunkować działania władz i mieszkańców na rzecz rewitalizacji wyznaczonego, najbardziej tego wymagającego, obszaru w Gminie.

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Porąbka” obejmuje lata 2007-2013. Proces jego budowania składa się z kilku etapów:

1. Zdiagnozowanie sytuacji Gminy Porąbka,
2. Konsultacje z partnerami społecznymi i innymi podmiotami zainteresowanymi rewitalizacją Gminy. W ich trakcie zostały określone wszelkie ustalenia dotyczące procesu rewitalizacji, potwierdzone granice obszarów rewitalizacji i kierunki wyboru działań do programu rewitalizacji.
3. Budowa planu działań na obszarze rewitalizowanym w latach 2007-2013 oraz planu finansowego działań rewitalizacyjnych.
4. Określenie formy zarządzania „Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Porąbka”, sposobów monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.
5. Uchwalenie przez Radę Miejską „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka”.

Do wykonania niniejszego dokumentu wykorzystano m.in.:

1. materiały źródłowe oraz informacje udostępnione przez Urząd Gminy Porąbka,
2. zebrane i zanalizowane przez autorów niniejszego opracowania materiały, m.in. z Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków,
3. informacje odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego,
4. strategiczne krajowe dokumenty.

Zdjęcie 1-2. Pozostałości infrastruktury turystycznej w Dolinie Kozubnika – serce obszaru rewitalizowanego. Obszar wymaga pilnych działań rewitalizacyjnych.

Zdjęcie 3-4. Pozostałości infrastruktury turystycznej w Dolinie Kozubnika – serce obszaru rewitalizowanego. Obszar wymaga pilnych działań rewitalizacyjnych.

1. Charakterystyka obecnej sytuacji w gminie

1.1 Zagospodarowanie przestrzenne

1.1.1 Lokalizacja, powierzchnia, ludność, historia

Gmina Porąbka jest położona w południowej części Województwa Śląskiego (Subregion południowy) i wschodniej części Powiatu bielskiego. Jako obszar leżący w pobliżu aglomeracji bielskiej w Strategii rozwoju województwa śląskiego zaliczona została do obszarów urbanizujących się. W skład Gminy wchodzi cztery sołectwa: Bujaków, Czaniec, Kobiernice, Porąbka. Siedzibą gminy jest sołectwo Porąbka. Łączna powierzchnia Gminy wynosi 64,59 km², natomiast liczba mieszkańców wynosi 15.109 osób (według stanu na 30.09.2009r), z czego na poszczególne sołectwa przypada:

- Porąbka – 3.911,
- Bujaków – 2.186,

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Porąbka w województwie śląskim.

Źródło: www.silesia-region.pl

- Czaniec – 5.612,
- Kobiernice – 3.400.

Porąbka od zachodu graniczy z Gminą Kozy (powiat bielski), natomiast od południa z dwoma gminami należącymi do powiatu żywieckiego: Czernichów i Łąkawica. Od północy i wschodu gmina graniczy z dwoma miastami wchodzącymi w skład województwa małopolskiego: Kętami (powiat oświęcimski) oraz Andrychowem (powiat wadowicki). Takie położenie przesądza o istnieniu silnych powiązań gospodarczych i społecznych także z tymi dwoma ośrodkami.

Gmina jest miejscowością o charakterze turystyczno-wypoczynkowym, położoną nad rzeką Sołą, w Beskidzie Małym i Pogórzu Śląskim. Obszar Gminy jest umiejscowiony pomiędzy stokami górskimi a rzeką Solą. Najwyższe szczyty górskie to: Kocierz (879 mnpm), Kiczera (831 mnpm), Żar (761 mnpm), Bukowski Groń (729 mnpm), Porębski Groń (735 mnpm). Zbiorniki wody w Porąbce, Międzybrodziu, Czańcu i na górze Żar stanowią malownicze otoczenie wsi tworzących gminę.

Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Porąbka.

Źródło: www.porabka.pl

Część obszaru gminy leży na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, ustanowionego w 1998 r. i chronionego ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe.

Gmina Porąbka wchodzi w skład Euroregionu Beskidy, do którego należą gminy powiatu bielskiego, gminy województwa Żylińskiego po stronie słowackiej oraz gminy leżące wokół miasta Frydek-Mistek w Republice Czeskiej.

Znaczna część obszaru Gminy leży na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, ustanowionego w 1998 r. Teren parku jest proponowany do objęcia europejską siecią ekologiczną Natura 2000. Wraz z otuliną powierzchnia Parku wynosi 1800 ha. Ponadto gmina Porąbka jest proponowana do włączenia europejską siecią ekologiczną Natura 2000, z rezerwatem leśnym „Zasolnica” o pow. 16,6 ha, w którym stwierdzono występowanie wielu gatunków roślin i zwierząt, objętych częściową i ścisłą ochroną, m.in.: las świerkowo-bukowy z domieszką jodły, olszynę górską, buczynę karpacką, źródliska. Ochronie podlegają również drzewostany zabytkowe: dworsko-parkowy w Czańcu, dworsko-parkowy w Kobiernicach.

Gmina Porąbka jest dobrze skomunikowana z systemem dróg, przebiegających w ciągu drogi krajowej DK-52 (Bielsko-Biała –Kraków), jak również z drogami wewnątrz powiatu bielskiego. Do najważniejszych dróg w układzie komunikacyjnym należą:

- droga krajowa DK–52,
- droga wojewódzka nr 948 Kobiernice-Oczków,
- drogi powiatowe: S 4456 Czaniec-Porąbka, S4473 Kęty Podlesie-Kobiernice, S 4474 Bujaków przez wieś (ul. Szkolna), S 4476 (DK 52) – Czaniec, S4477 Czaniec.
- Bukowiec-Porąbka, S 4478 Czaniec-Bulowice, S 4479 Czaniec-Roczynny-An-drychów, S 4480 Porąbka-Wielka Puszcza, S 4481 Porąbka –Kozubnik.

Pierwsze wzmianki historyczne o Porąbce znajdujemy w dokumentach pochodzących z XII wieku. Gmina Porąbka wchodziła w skład ziemi oświęcimskiej, której związek ze Śląskiem datuje się od 1179 roku, tj. od chwili podarowania przez Kazimierza Sprawiedliwego Mieszkowi Płatonogiemu grodu Oświęcim, powiatu oświęcimskiego i bytomskiego. Po śmierci Mieszka ziemie te odziedziczył jego syn Kazimierz, a po jego śmierci Henryk Brodaty. W 1316 roku Ziemia Oświęcimska przypadła księciu Władysławowi, który był pierwszym suwerennym księciem oświęcimskim i utrzymywał to księstwo w pełnej niezależności politycznej od Polski i Czech. Jego spadkobiercą był Jan I, który w 1327 roku stał się lennikiem Czech. Po śmierci Jana I księstwem rządził Jan II, który zmarł bezpotomnie i w 1405 roku księstwo to przejął książę cieszyński Przemysław II, zwany Noszakiem. Od 1445 roku Ziemia Oświęcimska była w rękach księcia Janusza, który w 1457 roku sprzedał swoje księstwo królowi Kazimierzowi Jagiellończykowi. Odtąd Ziemia Oświęcimska znalazła się w Koronie Polskiej i granica tego księstwa stała się granicą Rzeczypospolitej. Po rozbiorach Polski, ziemie te znalazły się w granicach cesarstwa Austro-Węgierskiego. W roku 1820 Austria zaliczyła księstwo oświęcimskie i zatorskie do krajów niemiecko-związkowych. Ten stan przetrwał do 1850 roku, kiedy to ziemie te zostały włączone do Galicji, ale tytuł księcia Górnego i Dolnego Śląska oraz Cieszyna zachowany został w wielkim tytule cesarskim aż do upadku cesarstwa po pierwszej wojnie światowej.

Na początku XV wieku na Ziemi Oświęcimskiej pojawił się ród rycerski zwany Korniczami. Zamieszkiwali oni Bujaków, Czaniec, Kobiernice i Porąbkę. Za swoje

wojenne zasługi byli nagradzani przez króla nadaniami ziemskimi, których nazwy pochodzą od nazwisk rodowych rycerzy. Zamieszkiwali oni na tym terenie do końca XVIII wieku, kiedy to ostatni z nich wymarli lub sprzedali swe majątki i wyemigrowali z Ziemi Oświęcimskiej. W XIV i XV wieku Ziemia Oświęcimska była zamieszkała przez ludy germańskie i słowiańskie. Sporo było także ludności żydowskiej, która chroniąc się przed prześladowaniem, przybyła tu z Niemiec, Czech i Moraw. W XIII i XIV wieku przywędrowali na te tereny Wołosi, lud koczowniczy, którzy przebywali zarówno po stronie śląskiej, oświęcimskiej, jak i słowackiej do XVI wieku. Nadali oni podobne lub identyczne nazwy wielu miejscowości po obu stronach granicy (np. Czernichów, Kozy, Międzybrodzie, Ponikiew). Poza Wołochami przywędrowali tu także Rusini oraz polscy górale karpaccy. Przybywali też górale słowaccy chroniąc się przed podatkami nakładanymi na nich na Słowacji. Z czasem ludność pasterska zmieszała się z polską ludnością rolniczą wsi beskidzkich. Do dziś zachowały się spolszczone nazwiska świadczące o wołoskim osadnictwie, np. Bryndza, Byrski, Danek, Fołtyn, Gałuszka, Komedera, Kojder, Kuźma, Kocemba, Mika, Matlak, Mydlarz, Paleczny, Sordyl, Tomalik, Tomiczek, Dudzik, Wołoch, Walas. Trudno dziś jednoznacznie orzec, jakiej narodowości są mieszkańcy gminy Porąbka. Z pewnością mamy tu do czynienia z wielorakimi wpływami, ale wpływ Wołochów nie jest, mimo wszystko, dominujący.

1.1.2 Granice stref ochrony konserwatorskiej

Obiekty istniejące wpisane do rejestru zabytków:

ADRES	OBIEKT OBJĘTY OCHRONĄ	NUMER REJESTRU ZABYTKÓW I DATA
Kobiernice	Dwór murowany wraz z najbliższym otoczeniem i zabytkowym parkiem oraz z murowaną oficyną podworską	nr rej. A-184/77
Kobiernice	Ruiny zamku Wołek z najbliższym otoczeniem objętym działką nr 928	nr rej. A-159/76
Czaniec	Dwór obronny wraz z aleją dojazdową	nr rej. A-182/77 z dnia 20.09.1977r
Czaniec	Turbina Girarda wraz z najbliższym otoczeniem i budynkiem w którym się znajdują, urządzeniami pomocniczymi i osprzętem oraz ujęciem wodnym zapewniającym pracę w/w turbin wodnych	nr rej. A-492/87 z dnia 27.03.1987r
Porąbka	Chata drewniana nr 339 na parceli 5466/2	nr rej. A-631/92 z dnia 15.12.1992r

Tabela 1. Obiekty istniejące wpisane do rejestru zabytków.

Źródło: Urząd Gminy Porąbka.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści aktów prawnych. Wszelkie prace remontowe, zmiany funkcji i przeznaczenia obiektów wymagają pisemnego zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a zmiany własności – Ministra Kultury.

W przypadku zamierzonej zmiany funkcji budynku lub jego części użytkownik lub właściciel składa wniosek o przebudowę, w celu dostosowania do nowej funkcji, przedstawiając opracowany na własny koszt projekt zmian. Negatywna opinia Państwowej Służby Ochrony Zabytków nie stanowi podstawy do roszczenia odszkodowania. Rozbiórka obiektu może być dokonana wyłącznie po skreśleniu z rejestru zabytków przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wniosek właściciela obiektu.

Na terenie Gminy Porąbka zlokalizowanych jest również wiele innych obiektów zabytkowych. Szczegółowa inwentaryzacja wykazała, że na terenie poszczególnych sołectw jest ich:

- Porąbka – 37 pozycji,
- Bujaków – 21 pozycji,
- Kobiernice – 25 pozycji,
- Czaniec – 44 pozycje.

Zestawienie obiektów z podziałem na sołectwa przedstawiono w załączniku nr 2.

Zdjęcie 5. Dwór obronny w Czańcu.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Porąbka 2008-2020.

Zdjęcie 6. Dworek w Kobiernicach.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Porąbka 2008-2020.

Zdjęcie 7. Dawna stara karczma „u Zontka”

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Porąbka 2008-2020.

Zdjęcie 8. Kapliczka w Porąbce – Kozubniku.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Porąbka 2008-2020.

1.1.3 Zagospodarowanie przestrzenne i własność nieruchomości

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka, obecną sieć osadniczą gminy tworzą 4 wsie o łącznej powierzchni 6459 ha. Jednostki osadnicze występujące w gminie to: Bujaków, Czaniec, Kobiernice i Porąbka. Główną funkcją gminy jest produkcja rolna i mieszkalnictwo.

W strukturze 4 miejscowości w gminie istnieje układ hierarchiczny ośrodków osadniczych i usługowych:

- wieś Porąbka – ośrodek gminny (lokalny) poziomu II, o poszerzonym programie, spełniający funkcję administracyjną i usługowo – handlową,
- wieś Czaniec – ośrodek poziomu I o poszerzonym programie usługowym,
- wsie Bujaków i Kobiernice – ośrodki I poziomu obsługi.

Siedzibą gminy jest wieś Porąbka, położona w części południowo – wschodniej gminy.

Największą powierzchnię w gminie zajmują lasy i grunty leśne (lesistość w gminie wynosi 48,7%). Użytki rolne zajmują 33,5% powierzchni gminy. Grunty pod wodami zajmują 4%, zaś nieużytki stanowią 0,4% powierzchni. Resztę zajmują tereny pozostałe, w tym zainwestowane.

Wyszczególnienie	powierzchnia ha	udział %
Użytki rolne	2170	33,60%
Grunty pod lasami	3143	48,66%
Grunty pod wodami	256	3,96%
Nie użytki	27	0,42%
Pozostałe	863	13,36%
Ogółem	6459	100,00%

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Porąbka.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka

Grunty rolne wykorzystywane są do produkcja rolniczej, prowadzonej głównie w rodzinnych gospodarstwach rolnych. Na stopień wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w znacznej mierze wpływa struktura agrarna tych gospodarstw. Według Spisu Rolnego z 2002 r. na terenie gminy znajduje się 2058 indywidualnych gospodarstw rolnych zajmujących 2041,75 ha oraz 2 gospodarstwa z sektora uspołecznionego o łącznej powierzchni 129,43 ha.

Powierzchnia gospodarstwa	Liczba gospodarstw	Udział w ogólnej liczbie	Łączna powierzchnia
Do 1 ha	1378	66,96%	634,84
1 – 5	666	32,36%	1265,45
5 – 10	10	0,49%	66,57
10 ha i więcej	4	0,19%	74,89
	2058	100,00%	2041,75

Tabela 3. Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie Porąbka.

Źródło: GUS

Powyższe dane wskazują jednoznacznie, że struktura agrarna w gminie Porąbka jest zdecydowanie niekorzystna, ze względu na duże rozdrobnienie gospodarstw. Gospodarstwa poniżej 1 ha stanowią ponad 2/3 liczby gospodarstw, zaś największych (pow.10ha) jest mniej niż 1% .

W strukturze gminy usługi oraz zakłady produkcyjno-usługowe rozmieszczone są we wszystkich 4 sołectwach, jednak najwięcej usług umiejscowionych jest w Porąbce, natomiast najwięcej zakładów produkcyjno-usługowych w Czańcu i Kobiernicach.

Wyszczególnienie	Bujaków	Czaniec	Kobiernice	Porąbka
Usługi oświaty	2	3	2	7
Usługi zdrowia	1	1	2	3
Usługi kultury	1	4	4	13
Usługi sakralne	2	9	4	8
Usługi administracji, łączności i techniczne	1	6	15	18
Usługi sportu i rekreacji	0	1	4	2
Usługi turystyki i wypoczynku	0	1	1	2
Usługi komercyjne	11	31	26	55
Usługi handlowe	16	39	27	25
Zakłady produkcyjno-usługowe	5	33	13	8

Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów w gminie Porąbka.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka przewidziano następujące kierunki zmian w strukturze przestrzennej, które powinny stanowić podstawę działań samorządowych poprzez wprowadzanie odpowiednich aktów prawa miejscowego

1. Poprawa wizerunku gminy:
 - tworzenie i odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni publicznej;
 - uwzględnianie wymogów ochrony dóbr kultury, promocja i ekspozycja obiektów o unikalnych wartościach (np. turbiny Girarda);
2. Dążenie do zrównoważonego rozwoju gminy – wzrost terenów zainwestowanych w równowadze z wartościami środowiska naturalnego,
3. Utrzymanie i ochrona funkcji mieszkaniowej w ukształtowanych zespołach zabudowy, uzupełnienie brakującej infrastruktury technicznej i dojazdów,
4. Uzupełnianie zabudowy w terenach ekstensywnie zainwestowanych, jeżeli istnieje w nich możliwość wprowadzenia pełnego uzbrojenia technicznego i komunikacji,
5. Przeznaczenie pod zabudowę produkcyjną i usługową terenów położonych wzdłuż drogi krajowej, wojewódzkiej i dróg powiatowych, głównie w strefach negatywnego oddziaływania tych dróg na środowisko.
 - sukcesywne przekształcanie istniejących funkcji związanych ze stałym pobytem ludzi (mieszkaniowej, usług socjalnych) oraz produkcji żywności w funkcję produkcyjno-usługową, wymagającą właściwego dostępu komunikacyjnego;
 - wszystkie nowe obszary zabudowy należy wyposażać w wewnętrzne układy komunikacyjne podłączone do dróg głównych w miarę możliwości istniejącymi włączeniami dróg, a w przypadku braku możliwości konieczne jest uzyskanie opinii zarządcy drogi na temat zjazdu;
6. Urządzenie zieleni bulwarowej wzdłuż Soły – terenów rekreacji i sportu, urządzeń rekreacyjnych dla dzieci, ścieżek spacerowych, małej architektury itp.

Zdecydowana większość gruntów na terenie Gminy Porąbka to własność prywatna. Zgodnie z Informacją o stanie mienia komunalnego Gminy Porąbka według stanu na dzień 30 września 2009r, jedynie 168,3456 ha gruntów stanowi własność gminy, z czego:

- 164,3609 ha znajduje się w posiadaniu gminy,
- 3,0721 ha zostało oddane w trwały zarząd,
- 0,9126 ha zostało oddane w wieczyste użytkowanie.

1.1.4 Infrastruktura techniczna

Drogi

Gmina Porąbka jest dogodnie powiązana systemem dróg zarówno z gminami bezpośrednio graniczącymi jak i z Bielskiem-Białą i Krakowem.

Wewnętrzny układ komunikacyjny zawiera:

1. Odcinek drogi krajowej nr DK-52 (Bielsko – Biała – Kraków)
2. Odcinek drogi wojewódzkiej nr 948 Kobiernice – Oczków
3. Drogi powiatowe:
 - S 4456 Czaniec – Porąbka (ul. Karpacka, Krakowska) o długości 5,743 km
 - S 4473 Kęty Podlesie – Kobiernice (ul. Kęcka, Tradycyjna, Parkowa) o długości 3,317 km;
 - S 4474 Bujaków przez wieś (ul. Szkolna) o długości 2,500 km;
 - S 4476 (DK-52) – Czaniec (ul. Kościelna) o długości 1,700 km;
 - S 4477 Czaniec – Bukowiec – Porąbka (ul. Bukowska) o długości 4,980 km;
 - S 4478 Czaniec – Bulowice (ul. Zagłębcze) o długości 1,600 km;
 - S 4479 Czaniec – Roczyny – Andrychów (ul. Kard. K. Wojtyły) o długości 4,628 km;
 - S 4480 Porąbka – Wielka Puszcza (ul. Wielka Puszcza) o długości 9,000 km;
 - S 4481 Porąbka – Kozubnik (ul. Mała Puszcza) o długości 1,400 km;
4. Drogi gminne: wszystkie drogi i ulice w obrębie gminy nie będące drogami wyższego podporządkowania.

Długość sieci dróg w gminie wynosi ogółem 147,938 km, w tym:

- 10,07 km dróg krajowych,
- 34,868 km dróg powiatowych,
- 103 km gminnych o nawierzchni asfaltowej,
- 38,5 km dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej.

Stan dróg na terenie gminy ocenić można jako średni, gdyż w dużej części nawierzchnia dróg jest zużyta. Zachodzi konieczność modernizacji ich nośności i szerokości. Ponad 25% dróg gminnych ma nawierzchnię gruntową.

Wodociągi

Zaopatrzenie gminy w wodę realizowane jest głównie za pośrednictwem sieci wodociągowej eksploatowanej przez P.K „AQUA” S.A w Bielsku – Białej oraz z sieci i źródeł indywidualnych. Nie bez znaczenia jest fakt, że na terenie Czańca znajduje się zbiornik wody pitnej, który jest podstawą ujęcia wody dla gminy, jak również dla wielu gmin w regionie.

Przez gminę przebiega magistrala wodna o długości 5,8 km. Długość głównej sieci rozdzielczej wynosi 110 km, a przyłączy 55,23 km (3240 sztuk). Ogółem do sieci wodociągowej podłączonych jest 2960 budynków. Stan zaopatrzenia gminy w wodę jest dobry, istnieje jednak potrzeba rozbudowy sieci wodociągowej, co dotyczy szczególnie rejonów korzystających ze studni gospodarczych: Kozubnik, Wielka Puszcza i Zawodzie.

Roczne zużycie wody na osobę wynosi w gminie 28,7 m³ i jest mniejsze niż średnia dla powiatu (29,1 m³) oraz województwa (33,2 m³).

Kanalizacja

Najpoważniejszym problemem gminy w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną, głównie z punktu widzenia ochrony środowiska, jest niewystarczająca sieć kanalizacyjna. Skanalizowane są częściowo Kobiernice i Czaniec.

Sieć kanalizacyjna liczy tutaj 25,75 km długości, zaś przyłącza z siecią rozdzielczą - 25,2 km. Znajduje się tutaj 856 przyłączy. Ścieki komunalne poprzez istniejącą sieć kanalizacyjną odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Kętach.

Zaopatrzenie z energią elektryczną

Teren gminy Porąbka zasilany jest z sieci rozdzielczej zasilanej z GPZ Soła, jedynie położony w części wschodnie przysiółek Wielka Puszcza zasilany jest z GPZ Kęty.

Gmina posiada napowietrzną i kablową sieć niskiego i średniego napięcia. Głównymi odbiorcami są odbiorcy indywidualni oraz przemysł. Sieć ta pokrywa niemalże w 100% wszystkie potrzeby gminy. Dla nowych rejonów urbanizacji i grup odbiorców niezbędna będzie rozbudowa istniejących sieci 15 kV i budowa nowych stacji transformatorowych. Niektóre istniejące przebiegi linii elektroenergetycznych nie są wytyczone w liniach rozgraniczających działek własnościowych, co bezpośrednio wpływa na obniżenie jakości i wartości budowlanej tych terenów.

W Porąbce znajduje się też zbiornik wodny z zaporą, który wspólnie ze zbiornikiem wodnym na górze Żar tworzy elektrownię wodną – szczytowo – pompową.

Sieć gazowa

Zaopatrzenie gminy w gaz sieciowy realizowane jest za pośrednictwem stacji redukcyjno-pomiarowych. Stan zaopatrzenia gminy w gaz nie budzi zastrzeżeń, sieć jest bardzo dobrze rozwinięta. Jej długość wynosi 216 km (stan na 31.12.2004r. – długość sieci gazowej średnioprężnej wynosiła 160,714 km) a podłączonych do sieci jest 90% gospodarstw domowych. Odbiorców gazu sieciowego jest w gminie ponad 3600 (wg stanu na 31.12.2004r. – 3659 przyłączy). Zużycie gazu na osobę wynosi w gminie 130,4 m³ i jest niższe niż średnia w powiecie (150,3 m³), a wyższe niż w województwie (100,8 m³).

Ewentualna rozbudowa sieci gazowej w gminie będzie uzależniona od przeprowadzonej analizy opłacalności ekonomicznej przedsięwzięcia i będzie rozpatrywana dla każdego odbiorcy indywidualnie.

Przez teren gminy Porąbka przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia relacji:

- Oświęcim – Wadowice DN 150 PN 2,5 MPa,

- odgałęzienie od gazociągu do SRP Czaniec DN 50 PN 2,5 MPa,
- odgałęzienie od gazociągu do SRP Kobiernice DN 100 PN 2,5 MPa.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwie stacje redukcyjno – pomiarowe:

- SRP Czaniec o przepustowości 1 600 m³/h,
- SRP Kobiernice o przepustowości 1 600 m³/h.

Zaopatrzenie w energię ciepłą

Zaopatrzenie w ciepło z uwagi na rozproszoną zabudowę powinno opierać się głównie na źródłach indywidualnych bądź grupowych – dla większych skupisk odbiorców o tzw. „wyższej gęstości cieplnej”. Obecnie w gminie brak jest centralnych urządzeń zaopatrujących mieszkańców w „ciepło”.

Mieszkańcy gminy w większości korzystają z indywidualnych źródeł ciepła, znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecowe lub łożowe c.o.) opalanych węglem, koksem i olejem opałowym czy gazem. W połączeniu ze zróżnicowanym stanem technicznym tych źródeł skutkuje to zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego w wyniku tzw. „niskiej emisji”.

Telekomunikacja

Gmina posiada sieć telekomunikacyjną w postaci linii napowietrznych oraz kablowych doziemnych. Stan techniczny sieci i urządzeń telekomunikacyjnych jest dobry. Ogółem na terenie gminy jest około 2240 abonentów telefonii przewodowej. Daje to wskaźnik 15,4 abonentów na 100 mieszkańców (62% gospodarstw domowych posiada telefon). Liczba ogólnodostępnych automatów telefonicznych w gminie wynosi 16.

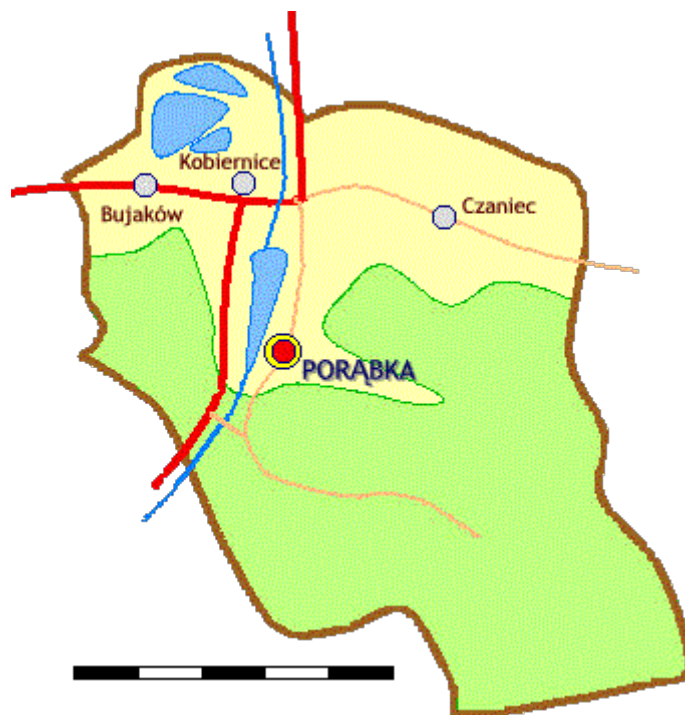
Zagospodarowanie odpadów

Gmina Porąbka nie posiada własnego wysypiska śmieci. Odpady przewożone są na wysypisko w Kętach.

Gmina Porąbka zawarła z leżącymi w sąsiedztwie gminami Kęty, Wilamowice i Osiek porozumienie dotyczące wspólnej gospodarki odpadami. Obecnie stosownie do tegoż porozumienia realizuje się wspólne zadania inwestycyjne - budowę składowiska odpadów komunalnych wraz ze stacją przygotowania surowców wtórnych na terenie gminy Kęty. Określone zostały także i są obecnie wdrażane w gminie zasady selektywnej zbiórki odpadów komunalnych u źródła ich powstawania, tzn. zarówno w gospodarstwach domowych, jak i w podmiotach gospodarczych działających na terenie gminy.

1.1.5 Uwarunkowania ochrony środowiska

Gmina ma charakter turystyczno – rekreacyjno – rolniczy. Decyduje o tym górzysty krajobraz, urokliwe zakątki leśne, czysta woda i powietrze, piękne widoki oraz sztuczne zbiorniki wodne w Porąbce, Międzybrodziu i na górze Żar. Amatorzy pieszych wędrówek mają do dyspozycji wiele szlaków turystycznych prowadzących przez szczyty Beskidu Małego; Palenicę (782 m n.p.m.), Żar (761 m n.p.m.), Bukowski Groń (729 m n.p.m.), Micherdówkę (604 m n.p.m.), Zasolnicę (556 m n.p.m.).

Rysunek 3. Gmina Porąbka
źródło: Program ochrony środowiska z 2002r.

Pod względem budowy geologicznej gminę Porąbka i jej okolice można zakwalifikować do wieku kredy. Dużo występuje tu łupków i piaskowców, oraz częściowo margli. Występują tu także ily pokryte ubogimi glinami lessowymi. Nieco żyzniejsza jest ziemia w dolinie Soły.

Pod względem klimatycznym gmina Porąbka znajduje się pod wpływem klimatu przejściowego i w związku z tym dużej zmienności warunków atmosferycznych. Występują tu znaczne wahania temperatury, opadów (dochodzących do 700 mm rocznie), a także wiatry halne. Zróżnicowany jest też okres wegetacyjny.

Znaczną część terytorium gminy porastają lasy przeważnie iglaste, chociaż na stokach Zasolnicy zachowały się resztki dawnej puszczy karpackiej – 125-letni starodrzew buczyny, stanowiące rezerwat leśny Zasolnica o powierzchni 16,65.

Przez gminę przepływa rzeka Soła, która bierze swój początek z beskidzkich potoków. W roku 1936 na Sole w Porąbce została wzniesiona pierwsza zapora

wodna w Karpatach. Powyżej tej zapory powstało malownicze jezioro Międzybrodzkie.

Stan powietrza atmosferycznego

Gmina Porąbka ze względu na brak przemysłu nie należy do gmin, w których można notować zagrożenie atmosfery zanieczyszczeniami spowodowanymi przemysłem. Jednak ze względu na fakt, że przez teren gminy przebiegają dwa ważne trakty komunikacyjne oraz zdecydowana większość budynków opalana jest paliwem stałym istnieje zagrożenie zanieczyszczenia powietrza, którego źródłem jest komunikacja i niska emisja.

Hałas

Największa emisja hałasu i jego uciążliwość związana jest przede wszystkim z komunikacją i przemysłem. Na terenie Gminy Porąbka hałas związany jest z przebiegiem dróg: krajowej, wojewódzkiej i powiatowych. W Gminie oprócz zakładów przemysłowych występują również gospodarstwa indywidualne, których maszyny rolnicze w okresach prac polowych emitują znaczne ilości hałasu do środowiska. W związku z tym na terenie Gminy istnieją obszary na których hałas przenikający do środowiska kształtuje klimat akustyczny. Jednak w większości występują tu tereny nie narażone na jakąkolwiek formę oddziaływania hałasu związanego z działalnością człowieka.

Zasoby wodne

Zbiorniki Tresna, Międzybrodzie i Czaniec stanowiące kaskadę rzeki Soły, to akweny zasilane rzekami i potokami o typowo górskim charakterze, których wody wprowadzają do zbiorników znaczne ilości zanieczyszczeń. W okresach wezbrań są to zanieczyszczenia splukiwane z rozległego terenu zlewni, ponadto trafiają do zbiorników zanieczyszczenia ze źródeł komunalnych. Ze względu na współpracę środkowego zbiornika kaskady (zbiornik Międzybrodzie) z elektrownią szczytowo-pompową Żar gospodarka zasobami wodnymi kaskady przebiega w określonym reżimie, co w połączeniu z okresowymi wezbrzeniami skutkuje zmianami czystości wód. Generalnie na terenie gminy jakość wód powierzchniowych nie jest najlepsza. Soła wykazuje przekroczenia wartości dopuszczalnych w zakresie fosforanów, siarczków i miana Coli typu kałowego. Powodem nie najlepszej jakości wód powierzchniowych są:

- brak kanalizacji w gminie Porąbka,
- przedostawanie się ścieków komunalnych do wód powierzchniowych z nieuszczelnionych osadników,
- celowe niekontrolowane „odprowadzanie” ścieków komunalnych przez mieszkańców do przydrożnych rowów i cieków.

Degradacja wód podziemnych na terenie gminy wynika z:

- zmniejszenia zasobów wód podziemnych na skutek ich ujmowania dla potrzeb wodociągów lokalnych,

- zmniejszenia zdolności infiltracyjnej gruntu w wyniku antropogenicznych przeobrażeń terenu,
- zanieczyszczenia płytko zalegających wód podziemnych na obszarach zabudowanych w dolinach rzecznych przez przecieki z nieszczelnych zbiorników wybieralnych (szamb).

Teren Gminy Porąbka, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego nr ŚR-IX-6814/2/2000 z dnia 21 listopada 2000r wchodzi w skład strefy ochrony sanitarnej dla ujęcia wody pitnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach z rzeki Soły w Czańcu.

Gleby

Degradacja gleb gminy Porąbka przejawia się głównie w ich zakwaszeniu, które częściowo wynika z zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Tereny przyrodnicze objęte ochroną prawną

Głównymi formami ochrony przyrody na obszarze gminy Porąbka są:

- Park Krajobrazowy Beskidu Małego
- Rezerwat Przyrody „ZASOLNICA”

Na terenie gminy zlokalizowany jest również Specjalny Obszar Ochrony (SOO) NATURA 2000 Beskid Mały.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego utworzony został na mocy rozporządzenia Wojewody Bielskiego nr 9/98 z dnia 16.06.1998r. w ramach Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCh) i zarządzany jest przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.

Beskid Mały stanowi rozciągającą się równoleżnikowo grupę górską o długości ok. 35 km i szerokości 12 km. Na zachodzie od Beskidu Śląskiego oddziela go Brama Wilkowicka, zaś na wschodzie od Beskidu Makowskiego oddziela go dolina Skawy. Przełom rzeki Soły z trzema zbiornikami zaporowymi w Czańcu, Porąbce i Tresnej dzieli Beskid Mały na dwie części. Mniejsza, zachodnia to Pasma Magurki Wilkowickiej z najwyższym szczytem Czuplem (933 m n.p.m.), większa powierzchniowo część wschodnia to grupa Łamanej Skały (929m n.p.m.).

Teren ten chroniony jest jako Park Krajobrazowy Beskidu Małego o powierzchni 257,70 km². Wokół parku utworzono strefę ochronną o powierzchni 222,53 km². Po reformie administracyjnej w 1999 r. część Parku Krajobrazowego Beskidu Małego (165,40 km², otulina – 102,43 km²) znalazła się w województwie śląskim, a pozostała część w województwie małopolskim. Granice Parku i jego otuliny obejmują m.in. całość kompleksów lasów górskich w gm. Porąbka oraz powierzchnie podstokowe Beskidu.

Rysunek 4. Park Krajobrazowy Beskidu Małego
źródło: www.zpk.com.pl

Obszar Parku Krajobrazowego „Beskidu Małego” i jego otuliny charakteryzuje się gęstą siecią rzeczną i dużą ilością źródeł. Położony jest w dorzeczu rzeki Wisły i zlewisku Morza Bałtyckiego. Sieć rzeczną tworzą główne rzeki: Biała, Soła i Skawa płynące z południa na północ, wraz z prostopadle do nich płynącymi potokami góorskimi. Wyjątek stanowi Wieprzówka, której przebieg jest południkowy.

Krajobraz Beskidu Małego, tak jak i pozostałej części Beskidów Zachodnich, został znacznie przekształcony. Piętro pogórza przebiegające średnio do 550 m n.p.m. wykorzystano pod uprawy i zabudowę. Niegdyś najbardziej rozpowszechniony tutaj grąd występuje obecnie tylko w postaci nielicznych płatów zlokalizowanych w miejscach niedostępnych, wąwozach i jarach. Na stokach północnych spotykana jest dość często schodząca nawet do 420 m n.p.m. buczyna karpacka. Od wysokości 550 m n.p.m. do 933 m n.p.m. rozciąga się piętro regła dolnego. Piętro to pokryte jest dość regularnie zwartym kompleksem leśnym z niewielkimi polanami. Ciekawostką jest występowanie w partiach grzbietowych skarłowaciałych buczyn kwaśnych.

Dotychczas przeprowadzone badania flory roślin naczyniowych wykazały występowanie ponad 840 gatunków. Beskid Mały charakteryzuje się stosunkowo dużym udziałem (10%) roślin górskich, wśród których dominują gatunki reglowe i ogólnogórskie. Dużym walorem jest występowanie licznych przedstawicieli rodziny storczykowatych, np.: kruszczyk błotny, storczyca kulista, storczyk męski i stoplamek plamisty. Zagrożone są również gatunki znajdujące się na granicach swych zasięgów, między innymi: rzeżucha trójlistkowa i żywokost sercowaty, a także

gatunki wapieniolubne wymierające wskutek zarastania nieużytkowanych kamieniołomów.

Na terenie Beskidu Małego występują - z kopytnych: dzik, sarna i jeleń, zaś z dużych drapieżników: ryś, wilk, lisi, borsuk, a sporadycznie niedźwiedź. Spośród nietoperzy podawano z tego terenu: mroczka późnego, nocka wąsatka i borowca wielkiego, a z owadożernych: rzęsorka rzeczka i zębiatka karliczka oraz dwa gatunki ryjówek: aksamitną i malutką. Największym gryzoniem jest bóbr europejski. Łącznie na terenie Beskidu Małego zanotowano dotychczas 36 gatunków ssaków. Natomiast badania ornitofauny wykazały występowanie 111 gatunków ptaków lęgowych, w tym 6 drapieżników dziennych, a wśród nich: trzmiełojada i kobuza; 4 gatunki kuraków; 6 gatunków dzięciołów, bociana czarnego, pójdzki i zimorodka.

Rezerwat Przyrody „ZASOLNICA” (1973/M.P.5, poz. 38), o powierzchni 16,64 ha, zajmuje wschodnie zbocza Zasolnicy. Celem ochrony tego obszaru jest zachowanie występującej w piętrze regla dolnego buczyny karpackiej. W drzewostanie występuje głównie buk (*Fagus silvatica*), a także jodła (*Abies alba*), klon (*Acer platanoides*), jawor (*Acer pseudoplatanus*) i wiąz górski (*Ulmus Montana*). Charakterystycznymi gatunkami runa są natomiast: gajowiec żółty (*Galeobdolon luteum*), marzanka wonna (*Asperula odorata*), paprotnik Brauna (*Polystichum braunii*), szczyr trwały (*Mercurialis perennis*), żywiec gruczołowaty (*Dentaria glandulosa*). W południowo-zachodniej części rezerwatu występuje także kwaśna buczyna z występującą w warstwie runa kosmatką gajową (*Luzula nemorosa*). W dolnej części rezerwatu znajduje się fragment grądu z dużym udziałem lipy. Szata roślinna rezerwatu nie wykazuje negatywnych zmian, jej walory przyrodnicze charakteryzują się dużymi wartościami.

Specjalny Obszar Ochrony NATURA 2000 Beskid Mały położony jest w masywie Beskidu Małego, w paśmie Magurki Wilkowskiej (Czupel 933 m npm) i grupie Łamanej Skały (929 m npm). Na terenie SOO znajduje się kilkadziesiąt skałek, jaskiń i schronisk podskalnych. Do najcenniejszych jaskiń należą: Jaskinie Czarne Działy (w tym jaskinia Czarne Działy III o dł. 115 m) i Jaskinia Komonieckiego, która jest największą jaskinią erozyjno-wietrzeniową w polskich Karpatach Fliszowych. Powierzchniowo dominują tu zbiorowiska leśne, łąkowe są rzadsze, a sporadycznie występują zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślne i naskalne.

Obszar obejmuje największy i najlepiej wykształcony kompleks kwaśnych buczyn górskich *Luzulo luzuloidis*-Fagetum w Karpatach. Występowanie na krańcach zasięgu geograficznego zespołów świerczyny górnoreglowej *Plagiothecio-Piceetum* (w piętrze regla dolnego - unikatowy fenomen synchorologiczny w Karpatach), jaworzyny miesięcznicowej *Lunario-Aceretum*, świerczyny na torfie *Bazzanio-Piceetum*.

Stwierdzono tu łącznie obecność 14 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy

Rady 92/43/EWG. Ponadto, jest to miejsce występowania 2 gatunków mchów z załącznika II tej Dyrektywy, z tym, że stanowisko jednego z nich - bardzo rzadkiego mchu *Buxbaumia viridis* – wymaga potwierdzenia. Ponadto znajduje się tu najdalej wysunięte na północ stanowisko rzeżuchy trójlistkowej *Cardamine trifolia*.

Pomniki przyrody

Jedynym pomnikiem przyrody na terenie gminy jest drzewo daglezja rosnąca na działce Nr 3321 w Porąbce ul. Mała Puszcza. Pomnik ustanowiony został Uchwałą Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2008r. i wpisany do Wojewódzkiego Rejestru Form Ochrony Przyrody pod Nr 1/RG

Lasy

Lasy i grunty leśne na terenie gminy zajmują 3.040 ha, co stanowi 47,1% powierzchni gminy. Są to lasy przeważnie mieszane, chociaż na stokach Zasolnicy zachowały się resztki dawnej puszczy karpackiej - starodrzew buczyny. Spotyka się jeszcze zespoły świerka z domieszką buka i jodły oraz: sosny, jawory, dęby, jesiony, wiązy górskie, olchy i różne odmiany wierzb. Osobliwością przyrodniczą jest półkilometrowa aleja limbowa na Bukowskim Groniu pomiędzy Porąbką i Targanicami, największe skupisko tych drzew w Beskidach.

Na terenie gminy występują zwarte kompleksy leśne wchodzące w skład Beskidu Małego. Są to dolnoreglowe bory mieszane oraz lasy mieszane górskie i lasy górskie.

W dolinie rzeki Soły rozwijają się higrofilne lasy liściaste tj. łągi wierzbowo-topolowe oraz nadrzeczna olszyna górską, zaś wzdłuż strumieni i potoków widoczne są małe powierzchnie płatów podgórskiego łągu jesionowego oraz łągu jesionowo-olszowego. Na terenach rolniczych z zabudową rozproszoną występują rozdrobnione płaty zbiorowisk leśnych oraz zaroślowych o szacie roślinnej silnie przekształconej lub zniszczonej z przewagą ekosystemów synantropijnych oraz półnaturalnych.

1.1.6 Identyfikacja problemów

W skład Gminy Porąbka wchodzi 4 sołectwa: Porąbka, Czaniec, Kobiernice oraz Bujaków. Zbliżona liczba ludności każdego z nich (2,2-5,6 tys mieszkańców), a także równomierne rozmieszczenie obiektów zabytkowych oraz usług i zakładów produkcyjno-usługowych, pozwala stwierdzić, że żadna ze wskazanych miejscowości nie dominuje zdecydowanie w strukturze przestrzennej gminy, zaś problemy jakie stoją przed poszczególnymi miejscowościami są podobne.

Analiza przedstawionych danych dotyczących sfery zagospodarowania przestrzennego pozwoliła stwierdzić, że w skali całej gminy dominuje indywidualna

własność nieruchomości - jedynie 2,5% gruntów stanowi własność komunalną. Struktura agrarna jest jednak zdecydowanie niekorzystna, ze względu na duże rozdrobnienie gospodarstw. Zebrane informacje pozwalają pozytywnie ocenić stan infrastruktury związanej z zaopatrzeniem w energię elektryczną i gaz, a także sieci telekomunikacyjnej. Do problemów można natomiast zaliczyć następujące kwestie:

- _____ Zniszczona nawierzchnia dróg oraz konieczność modernizacji ich nośności i szerokości, a także duża liczba dróg gminnych o nawierzchni gruntowej;
- _____ Konieczność rozbudowy sieci wodociągowej – zwłaszcza w obszarze Kozubnika, Wielkiej Puszczy i Zawodzia;
- _____ Niewystarczająca sieć kanalizacyjna. Skanalizowane są częściowo jedynie Kobiernice i Czaniec;
- _____ Duża liczba lokalnych źródeł ciepła – w większości kotłowni węglowych oraz ich zróżnicowany stan techniczny;
- _____ Ograniczenia planowania przestrzennego ze względu na włączenie części terenów gminy do Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, Rezerwatu Przyrody „ZASOLNICA”, Specjalnego Obszaru Ochrony (SOO) NATURA 2000 Beskid Mały oraz strefy ochrony sanitarnej dla ujęcia wody pitnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach z rzeki Soły w Czańcu.

1.2 Gospodarka

Sejmik Województwa Śląskiego przyjął uchwałą podział województwa na cztery obszary polityki rozwoju (patrz załącznik Nr 3). Porąbka leży w południowym obszarze polityki rozwoju.

Na południowy obszar polityki rozwoju składają się powiat grodzki Bielsko-Biała oraz powiaty ziemskie: bielski, cieszyński oraz żywiecki (załącznik Nr 3).

1.2.1 Główni pracodawcy - struktura i trendy

Gospodarka Porąbki zdominowana jest przez niewielkie podmioty gospodarcze. Do nielicznych wyjątków należą np. „Czanieckie Makarony”, czy też Fabryka Lodów „Ice Mastry” w Czańcu.

W latach 2004-2008 najszybciej rosła liczba podmiotów świadczących usługi (pośrednictwo finansowe, edukacja, ochrona zdrowia i pomoc społeczna, pozostałe usługi), podobnie szybko rosła liczba podmiotów związanych z turystyką (hotele i restauracje, obsługa nieruchomości, wynajem). Pozwoliło to na zwiększenie liczby

osób pracujących na terenie gminy i w efekcie zmniejszenie bezrobocia.

1.2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki znajdującej się na terenie gminy

Głównymi branżami (według PKD) na mapie gospodarczej Porąbki jest handel hurtowy i detaliczny, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz obsługa nieruchomości.

Obraz znaczenia poszczególnych branż w Porąbce w latach 2004-2008 przedstawia poniższa tabela.

	2004	2005	2006	2007	2008
	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]
OGÓŁEM	1 009	1 042	1 027	1 046	1 074
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	45	47	44	45	43
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	152	151	145	150	155
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ	1	1	1	1	1
BUDOWNICTWO	169	177	177	184	189
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO	318	330	314	319	326
HOTELE I RESTAURACJE	40	43	44	45	46
TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ	65	63	57	56	53
POŚREDNICTWO FINANSOWE	28	27	28	31	34
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	84	87	92	90	98
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE	6	6	6	6	6
EDUKACJA	24	26	30	29	29
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	22	25	26	27	27
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA, POZOSTAŁA	55	59	63	63	67

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD 2004.

Źródło: GUS Katowice.

Zważywszy na duży potencjał gospodarczy gminy, zwraca uwagę bardzo niski udział podmiotów działających w branży hoteli i restauracji. Znajduje to również odzwierciedlenie w danych statystycznych, wskazujących na systematyczny spadek zarówno liczby miejsc noclegowych, jak i liczby udzielonych noclegów.

	2004	2005	2006	2007	2008
miejsca noclegowe ogółem VII	314	220	220	100	100
udzielone noclegi ogółem I-XII	17 432	16 008	13 177	13 647	12 035

Tabela 6. Baza noclegowa i jej wykorzystanie w Porąbce.

Źródło: GUS Katowice.

Porównanie wskazanych danych z analogicznymi danymi dla powiatu bielskiego i województwa śląskiego wskazuje olbrzymi – ponad 3-krotny – spadek liczby miejsc noclegowych w latach 2004-2008, co spowodowało zejście wskaźnika na 1000 mieszkańców do poziomu niższego od średniej wojewódzkiej.

	2004	2005	2006	2007	2008
miejsca noclegowe ogółem VII na 1000 mieszkańców					
ŚLĄSKIE	7,5	7,5	7,5	7,2	7,6
Powiat bielski	22,4	21,7	23,2	17,5	17,1
Porąbka	21,5	15,0	14,9	6,7	6,7
udzielone noclegi ogółem I-XII na 1000 mieszkańców					
ŚLĄSKIE	669,7	813,5	909,8	892,7	932,9
Powiat bielski	2244,3	2764,0	2791,9	2148,0	1962,9
Porąbka	1191,0	1089,1	890,7	915,4	801,9

Tabela 7. Miejsca noclegowe i noclegi udzielone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Źródło: GUS Katowice.

1.2.3 Ilość podmiotów gospodarczych w danych sektorach

Podmioty gospodarcze najważniejsze z punktu widzenia rozwoju gminy to kategoria mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Na koniec grudnia 2008 roku w Porąbce było 897 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, co stanowi 83,5% ogółu podmiotów gospodarki na terenie gminy.

Obraz przedsiębiorczości w Porąbce w latach 2004-2008 przedstawia poniższa tabela.

	2004	2005	2006	2007	2008
	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]
Ogółem	1 009	1 042	1 027	1 046	1 074
sektor publiczny	16	18	18	18	18
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	15	15	15	15	15
Pozostałe	1	3	3	3	3
sektor prywatny	993	1 024	1 009	1 028	1 056
osoby fizyczne prowadzące	857	883	862	870	897

działalność gospodarczą					
spółki handlowe	28	31	36	43	42
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	3	2	2
Spółdzielnie	3	3	3	3	3
Fundacje	0	0	0	0	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	15	17	18	17	17
Pozostałe	87	87	87	93	95

Tabela 8. Podmioty Gospodarki Narodowej Zarejestrowane w Rejestrze REGON według sektorów własnościowych na terenie Gminy Porąbka.

Źródło: GUS Katowice

W analizowanym okresie wzrosła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, przy czym był to wzrost wolniejszy od wzrostu liczby pozostałych podmiotów. W efekcie udział tych najmniejszych podmiotów w ogólnej ich liczbie nieznacznie zmalał z 84,9% w 2004r do 83,5% w 2008r. W badanym okresie najsilniej wzrosła liczba spółek handlowych – z 28 (2,8%) w 2004r do 42 (3,9%) w 2008r. Przez cały okres liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Porąbce utrzymywała się na poziomie znacznie poniżej tego wskaźnika dla powiatu bielskiego i województwa śląskiego.

	2004	2005	2006	2007	2008
ŚLĄSKIE	91,3	91,0	91,1	91,8	92,3
Powiat bielski	92,4	91,5	91,2	92,0	93,1
Porąbka	68,9	70,9	69,4	70,2	71,6

Tabela 9. Liczba podmiotów Gospodarki Narodowej na 1000 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Katowice

Gmina Porąbka nie wprowadziła zwolnień lub ulg w podatkach i opłatach, wspierających rozwój przedsiębiorczości.

1.2.4 Ilość osób zatrudnionych

Na kształt i wielkość lokalnego rynku pracy ma wpływ liczba podmiotów gospodarczych i osób w nich zatrudnionych. Szczególnie ważny dla rozwoju gospodarczego jest rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, a wśród nich dynamika zmian liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Ten ostatni wskaźnik charakteryzuje stan gospodarczy danego obszaru.

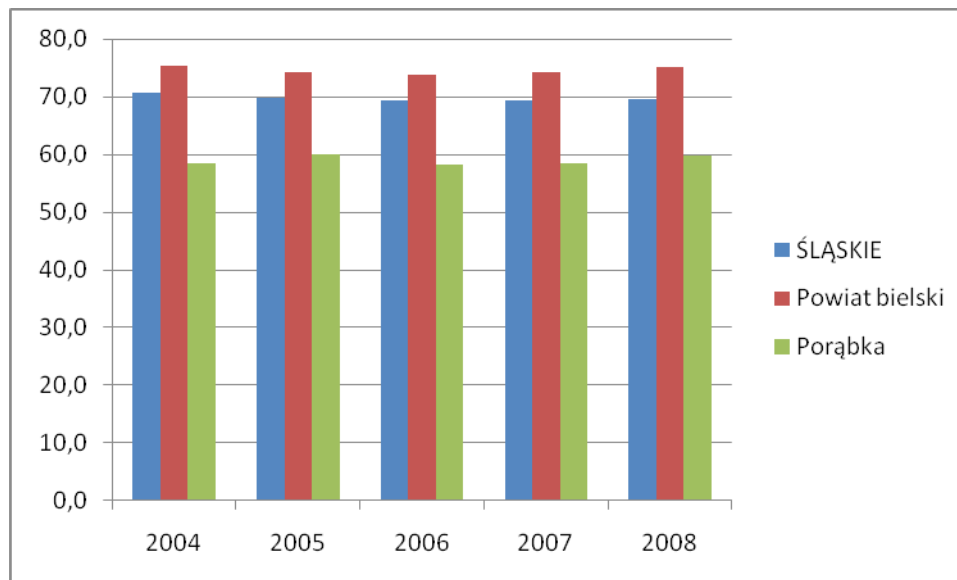
W poniższej tabeli oraz na wykresie porównano wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony liczbą osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 osób dla Porąbki oraz dla powiatu bielskiego i województwa śląskiego w latach 2004 - 2008.

	2004	2005	2006	2007	2008
ŚLĄSKIE	70,7	69,8	69,3	69,4	69,6
Powiat bielski	75,4	74,2	73,7	74,2	75,2

Porąbka	58,6	60,1	58,3	58,4	59,8
---------	------	------	------	------	------

Tabela 10. Wskaźnik przedsiębiorczości.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Katowice

Wykres 1. Wskaźnik przedsiębiorczości Porąbki na tle powiatu i województwa.

Z powyższego zestawienia wynika, iż w całym badanym okresie wskaźnik przedsiębiorczości (liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców), dla Porąbki był znacząco niższy niż dla powiatu bielskiego i województwa śląskiego. Stan ten utrzymywał się przez cały analizowany okres.

W tym samym okresie powoli wzrastała liczba osób pracujących na terenie Porąbki – było to widoczne zwłaszcza w odniesieniu do kobiet.

	2004	2005	2006	2007	2008
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Ogółem	1 805	1 802	1 759	1 729	1 887
mężczyźni	920	908	848	851	932
Kobiety	885	894	911	878	955

Tabela 11. Pracujący w głównym miejscu pracy wg płci na terenie Gminy Porąbka.

Źródło: GUS Katowice

Pomimo tego, jak wykazało badanie, przeprowadzone jednorazowo w 2006, Porąbka zdecydowanie może zostać zaliczona do tzw. „sypialni”. Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy w tym roku (1.920 osób) było wyższe od liczby osób pracujących na terenie gminy (1.759 osób).

liczba osób wyjeżdżających do pracy	2 537
liczba osób przyjeżdżających do pracy	617
saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy	-1 920
liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy	0,24

Tabela 12. Dojazdy do pracy na terenie Gminy Porąbka w 2006r.

Źródło: GUS Katowice

Podobny obraz daje porównanie wskaźnika pracujących w głównym miejscu pracy na 1000 mieszkańców – wskaźnik ten dla Porąbki jest na znacznie niższym poziomie niż dla powiatu bielskiego czy też województwa śląskiego.

	2004	2005	2006	2007	2008
ŚLĄSKIE	229,9	234,2	240,0	248,4	256,9
Powiat bielski	168,3	158,7	162,4	162,5	178,7
Porąbka	123,3	122,6	118,9	116,0	125,7

Tabela 13. Pracujący w głównym miejscu pracy na 1000 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Katowice

1.2.5 Budżet Porąbki – analiza

W świetle danych dotyczących gospodarki bardzo istotnym jest budżet gminy. Jego krótką analizę przedstawiono poniżej.

Budżet Porąbki za 2008 rok zamknął się kwotą 30.103.835,17 zł po stronie dochodów oraz kwotą 28.724.563,46 zł po stronie wydatków. Dochody własne gminy wyniosły 15.700.234,46 zł (52,15% budżetu), subwencje 9.784.894,00zł (32,50% budżetu) zaś dotacje 4.276.842,52 (14,21% budżetu).

Ujęcie kwotowe	2004	2005	2006	2007	2008
Dochody ogółem	21 759 225,00	26 306 779,00	26 447 016,19	27 715 794,91	30 103 835,17
Dochody własne	11 399 238,00	12 716 468,00	12 698 988,18	14 165 093,27	15 700 234,46
Subwencje ogólne	8 309 295,00	8 627 786,00	8 582 235,00	8 596 672,00	9 784 894,00
Dotacje celowe z budżetu państwa	1 937 742,00	4 650 386,00	5 083 209,84	4 898 985,64	4 276 842,52
w tym na zadania z zakresu administracji rządowej	b.d.	b.d.	3 201 765,71	3 500 069,90	3 121 682,15
w tym na zadania własne	b.d.	b.d.	1 881 244,13	1 398 515,74	1 154 660,37
w tym na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	b.d.	b.d.	200,00	400,00	500,00
Dotacje otrzymane z funduszy celowych	12 000,00	248 005,00	37 893,17	33 600,00	321 523,19
Dotacje celowe na zadania realizowane na podst. porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	93 898,00	64 134,00	44 690,00	21 444,00	20 341,00
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	7 052,00	0	0	0	4 268,04

Ujęcie procentowe	2004	2005	2006	2007	2008
Dochody własne	52,39%	48,34%	48,02%	51,11%	52,15%
Subwencje ogólne	38,19%	32,80%	32,45%	31,02%	32,50%
Dotacje celowe z budżetu państwa	8,91%	17,68%	19,22%	17,68%	14,21%
Dotacje otrzymane z	0,06%	0,94%	0,14%	0,12%	1,07%

funduszy celowych					
Dotacje celowe na zadania realizowane na podst. porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,43%	0,24%	0,17%	0,08%	0,07%
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%

Tabela 14. Struktura dochodów budżetowych Gminy Porąbka w latach 2004 – 2008.

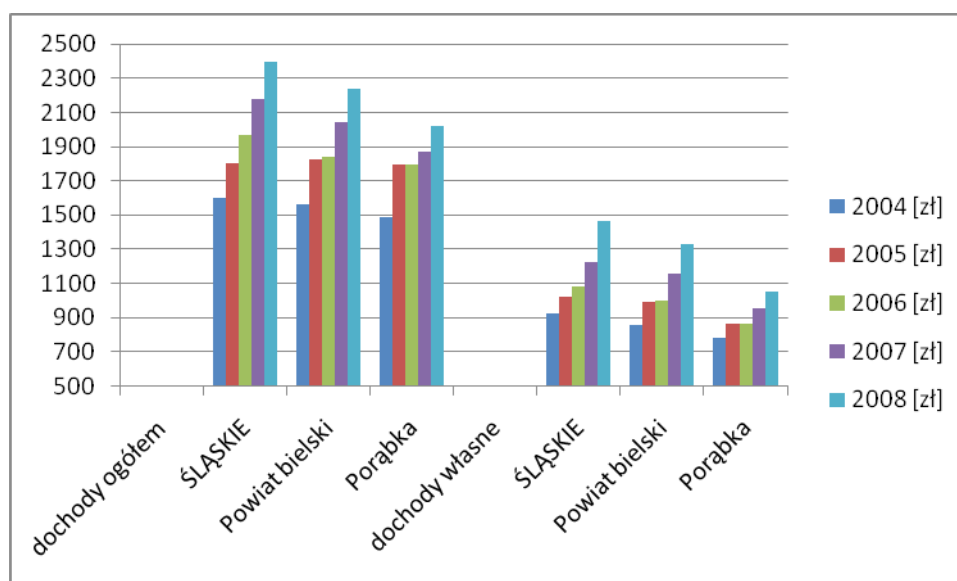
Źródło: GUS Katowice

W ostatnich latach można zauważyć systematyczny wzrost dochodów własnych (jednak ich udział w dochodach ogółem pozostaje na nie zmienionym poziomie) oraz wyraźny wzrost dotacji w strukturze dochodów. W ciągu 5 lat udział dotacji w strukturze budżetu gminy zwiększył się o 60%. Z danych przedstawionych w poniższej tabeli wyraźnie wynika, że zarówno dochody ogółem jak i dochody własne, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, są znacznie niższe niż średnio w powiecie bielskim oraz województwie śląskim.

	2004	2005	2006	2007	2008
	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]
dochody ogółem					
ŚLĄSKIE	1 603,02	1 800,47	1 970,37	2 180,78	2 393,33
Powiat bielski	1 566,34	1 825,74	1 843,70	2 041,30	2 234,99
Porąbka	1 490,97	1 794,95	1 798,75	1 869,66	2 016,87
dochody własne					
ŚLĄSKIE	926,06	1 021,82	1 079,14	1 224,68	1 462,98
Powiat bielski	857,66	995,93	1 001,02	1 158,81	1 332,47
Porąbka	781,09	867,66	863,70	955,55	1 051,87

Tabela 15. Dochody na 1 mieszkańca Gminy Porąbka w latach 2004 – 2008 na tle powiatu i województwa (bez gmin na prawach powiatu).

Źródło: GUS Katowice

Wykres 2. Dochody ogółem oraz dochody własne na 1 mieszkańca Gminy Porąbka w latach 2004 – 2008 na tle powiatu i województwa (bez gmin na prawach powiatu)

W całym analizowanym okresie wydatki Gminy były niższe od dochodów – nadwyżkę budżetową przeznaczano na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Udział wydatków na inwestycje utrzymywał – za wyjątkiem roku 2005 – na niskim, kilkuprocentowym poziomie.

	2004	2005	2006	2007	2008
	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]
Ogółem	20 479 456,00	25 392 180,00	26 152 295,60	26 508 832,97	28 724 563,46
wydatki majątkowe ogółem	1 146 136,00	2 998 227,00	1 154 035,84	369 019,73	1 262 484,47
w tym inwestycyjne	1 131 236,00	2 952 702,00	1 108 510,84	301 619,73	1 230 002,47
dotacje ogółem	835 052,00	1 848 053,00	1 928 441,40	2 559 165,18	2 808 434,84
świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 196 638,00	3 411 027,00	4 281 925,47	4 559 941,45	4 158 462,19
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	16 266 676,00	17 120 487,00	18 755 934,19	18 987 602,18	20 465 685,44
w tym na wynagrodzenia	8 942 747,00	8 875 937,00	9 635 470,71	10 034 444,27	11 105 811,51
w tym pochodne od wynagrodzeń	b.d.	b.d.	b.d.	1 995 424,62	1 972 784,87
w tym na zakup materiałów i usług	4 918 353,00	5 521 653,00	6 598 005,48	6 180 449,07	6 550 947,80
obsługa długu publicznego	34 954,00	14 386,00	31 958,70	15 325,11	6 893,63
pozostałe wydatki				17 779,32	22 602,89

wydatki majątkowe inwestycyjne jako % wydatków ogółem	5,52%	11,63%	4,24%	1,14%	4,28%
---	-------	--------	-------	-------	-------

Tabela 16. Struktura wydatków Gminy Porąbka w latach 2004 – 2008 oraz udział wydatków majątkowych inwestycyjnych..

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Katowice

Sytuacja ta uległa zmianie dopiero w budżecie zaplanowanym na rok 2009 – dochody określono na poziomie 32.170.709,66 zł, natomiast wydatki na poziomie 33.372.992,90 zł. Deficyt budżetowy zostanie pokryty z nowych pożyczek i kredytów. Takie skonstruowanie budżetu pozwoliło jednak zwiększyć planowane wydatki inwestycyjne do kwoty 4.748.034,02 zł, co stanowi 14,23% wydatków ogółem. W najbliższych latach przewiduje się utrzymywanie zwiększonych wydatków na inwestycje. Ilość oraz wielkość realizowanych inwestycji będzie jednak ściśle związana z pozyskiwaniem środków na ich realizację z funduszy zewnętrznych.

Zaciągnięcie dodatkowych zobowiązań nie oznacza jednak, że Gmina jest zadłużona. W Uchwale budżetowej Gminy Porąbka limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych określono na kwotę 19.302.425,79 zł. Tymczasem kredyty i pożyczki zaciągnięte do końca 2008r zamykają się kwotą 2.500.000,00 zł, natomiast na 2009r zaplanowano zaciągnięcie kredytów i pożyczek w kwocie 1.500.000,00 zł.

1.2.6 Identyfikacja problemów

W podsumowaniu analizy sytuacji gospodarczej należy sformułować listę problemów, które wymagają interwencji w ramach rewitalizacji Gminy Porąbka. Problemy te

stanowią uwarunkowania, a często bariery dla rozwoju gminy, a także negatywnie wpływają na ogólnie pojętą jakość życia mieszkańców:

- Stosunkowo niska ilość podmiotów gospodarczych oraz niski wskaźnik przedsiębiorczości;
- Niska liczba miejsc pracy na terenie gminy – saldo wyjeżdżających i przyjeżdżających do pracy jest wyższe niż liczba pracujących na terenie gminy;
- Niskie dochody gminy oraz niewielki udział wydatków inwestycyjnych;
- Niewykorzystane walory turystyczne gminy, bardzo niska liczba miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych;
- Brak działań wspierających przedsiębiorczość.

1.3 Sfera społeczna

1.3.1 Struktura demograficzna i społeczna – trendy

Według danych Urzędu Gminy na dzień 30.09.2009r. liczba mieszkańców wynosi 15.109 osób. Liczba ta systematycznie zwiększała się w ostatnich 5 latach, zarówno pod względem stałego zameldowania jak i faktycznego zamieszkania.

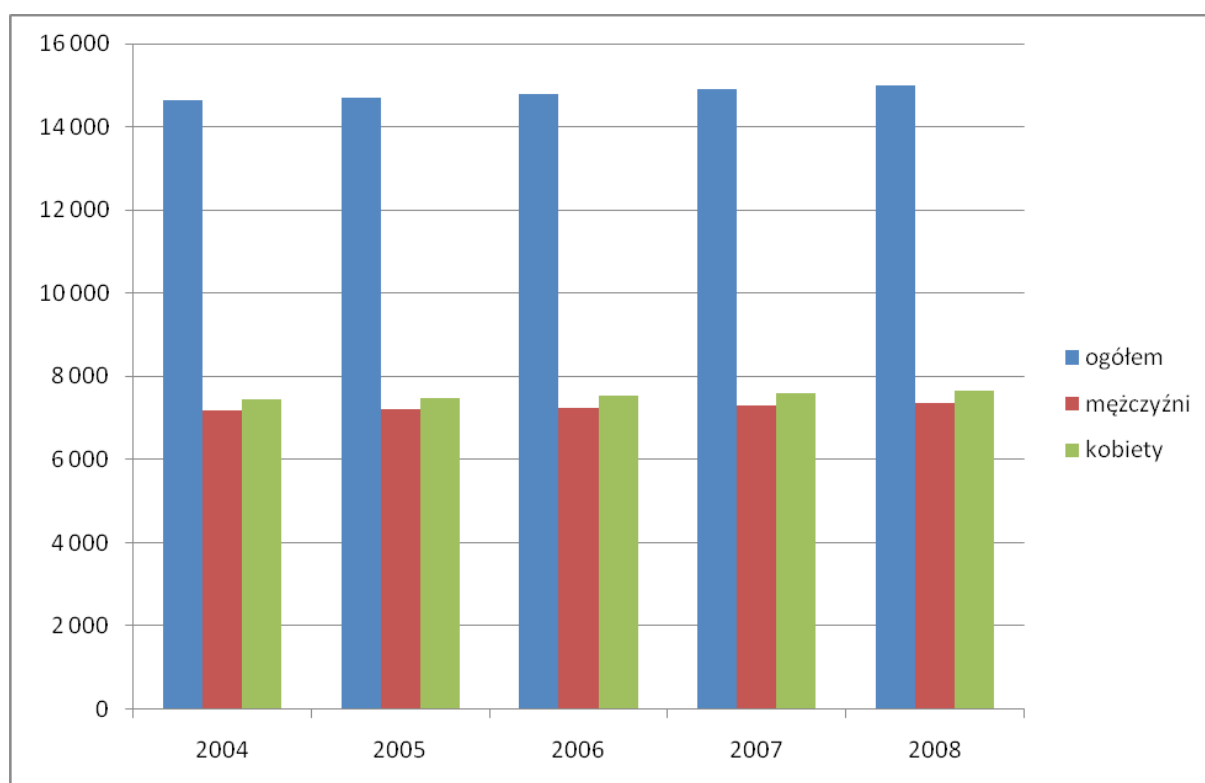
	Jednostka	stałe miejsce zameldowania				
		stan na 31 XII				
		ogółem				
		2004	2005	2006	2007	2008
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ogółem	ŚLĄSKIE	4 699 767	4 685 517	4 669 450	4 655 682	4 647 503
	Powiat bielski	149 180	150 206	151 274	152 455	153 766
	Porąbka	14 725	14 773	14 828	14 940	14 996
mężczyźni	ŚLĄSKIE	2 271 763	2 263 795	2 254 276	2 246 190	2 241 215
	Powiat bielski	72 368	72 913	73 448	74 030	74 655
	Porąbka	7 227	7 247	7 268	7 321	7 345
kobiety	ŚLĄSKIE	2 428 004	2 421 722	2 415 174	2 409 492	2 406 288
	Powiat bielski	76 812	77 293	77 826	78 425	79 111
	Porąbka	7 498	7 526	7 560	7 619	7 651

Tabela 17. Struktura liczby mieszkańców Porąbki na tle powiatu bielskiego i województwa śląskiego.
Źródło: GUS Katowice

	Jednostka	faktyczne miejsce zamieszkania				
		stan na 31 XII				
		ogółem				
		2004	2005	2006	2007	2008
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ogółem	ŚLĄSKIE	4 700 771	4 685 775	4 669 137	4 654 115	4 645 665
	Powiat bielski	149 361	150 281	151 505	152 695	153 987
	Porąbka	14 636	14 699	14 794	14 908	15 009
mężczyźni	ŚLĄSKIE	2 272 055	2 263 806	2 253 857	2 244 944	2 239 899
	Powiat bielski	72 469	73 003	73 599	74 210	74 800
	Porąbka	7 189	7 211	7 253	7 313	7 351
kobiety	ŚLĄSKIE	2 428 716	2 421 969	2 415 280	2 409 171	2 405 766
	Powiat bielski	76 892	77 278	77 906	78 485	79 187
	Porąbka	7 447	7 488	7 541	7 595	7 658

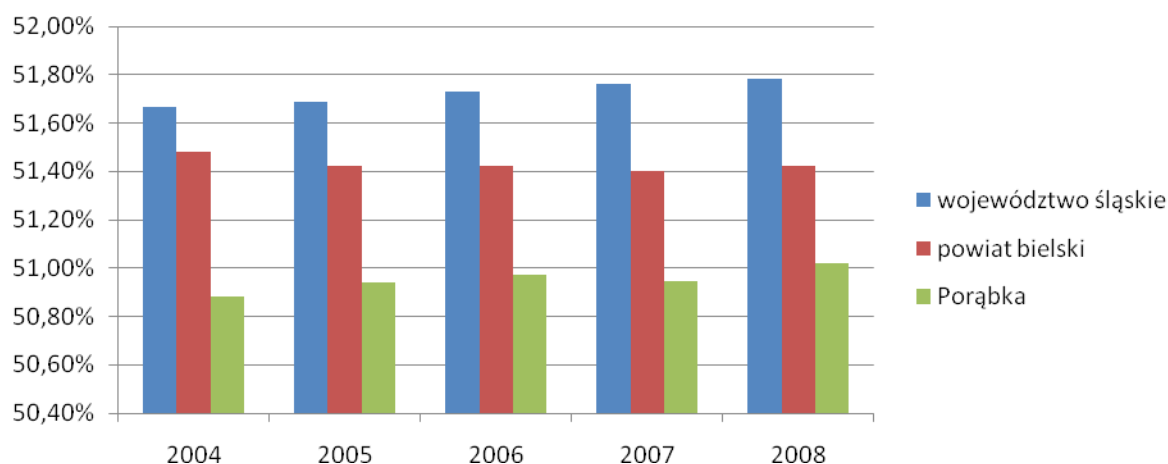
Tabela 18. Struktura liczby mieszkańców Porąbki na tle powiatu bielskiego i województwa śląskiego.
Źródło: GUS Katowice

Z powyższych danych wynika, że na koniec 2004 roku mieszkańcy Gminy Porąbka stanowili 9,80% mieszkańców powiatu bielskiego oraz 0,31 % mieszkańców województwa śląskiego. W ciągu ostatnich 5 lata liczba mieszkańców Gminy systematycznie rosła. Był jednak wzrost wolniejszy, niż w całym powiecie bielskim, tak więc w 2008r w ramach powiatu udział ten spadł do 9,75%. W tym samym okresie liczba ludności województwa spadła, co zaowocowało wzrostem udziału ludności Porąbki do 0,32%.

Wykres 3. Ludność Porąbki w podziale na mężczyzn i kobiety w latach 2004-2008

W badanym okresie systematycznie rosła liczba zarówno kobiet jak i mężczyzn, jednak podobnie jak powiecie bielskim oraz województwie śląskim stale utrzymuje się przewaga ilościowa tych pierwszych. Przewaga ta jest procentowo mniejsza niż w powiecie i województwie, jednak w badanym okresie wzrosła z ok. 250 w 2004r do ok. 300 w 2008r.

Wykres 4. Udział procentowy kobiet do ogółu mieszkańców danej jednostki

Wiek mieszkańców to równie istotna informacja, szczególnie jeżeli weźmiemy pod uwagę szeroko pojęte przemiany demograficzne, mogące mieć wpływ na koniunkturę lub dekoniunkturę, m.in. na rynku pracy.

31.12.2008				
	mężczyźni	kobiety	ogółem	udział
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]
ogółem	7 351	7 658	15 009	100,00%
0-4	396	419	815	5,43%
5-9	398	351	749	4,99%
10-14	469	428	897	5,98%
15-19	575	531	1 106	7,37%
20-24	603	580	1 183	7,88%
25-29	623	664	1 287	8,57%
30-34	562	530	1 092	7,28%
35-39	542	517	1 059	7,06%
40-44	537	519	1 056	7,04%
45-49	552	529	1 081	7,20%
50-54	540	513	1 053	7,02%
55-59	454	472	926	6,17%
60-64	343	323	666	4,44%
65-69	239	329	568	3,78%
70-74	231	344	575	3,83%
75-79	154	312	466	3,10%
80-84	89	192	281	1,87%
85 i więcej	44	105	149	0,99%

Tabela 19. Struktura wiekowa mieszkańców Porąbki na koniec 2008 roku.

Źródło: GUS Katowice.

W wyniku analizy danych dotyczących struktury wieku mieszkańców można zauważyć przewagę grupy wiekowej osób posiadających 25-29 lat (8,57% populacji Porąbki). Druga co do liczebności grupa mieszkańców to osoby w wieku od 20 – 24 roku życia (7,88% populacji). Pozostałe grupy wiekowe z przedziału 15-54 lat liczą

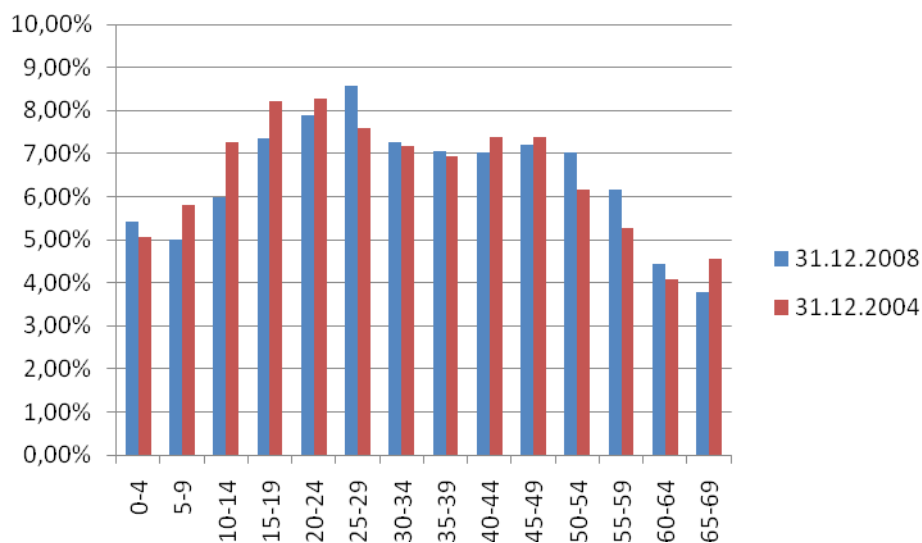
po około 7,00-7,40% każda. Stan ten nie uległ większym zmianom w okresie ostatnich 5 lat.

31.12.2004				
	mężczyźni	kobiety	ogółem	udział
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]
ogółem	7 189	7 447	14 636	100,00%
0-4	381	359	740	5,06%
5-9	463	385	848	5,79%
10-14	545	519	1 064	7,27%
15-19	610	591	1 201	8,21%
20-24	588	623	1 211	8,27%
25-29	558	554	1 112	7,60%
30-34	533	517	1 050	7,17%
35-39	508	508	1 016	6,94%
40-44	563	516	1 079	7,37%
45-49	581	498	1 079	7,37%
50-54	442	461	903	6,17%
55-59	394	377	771	5,27%
60-64	281	316	597	4,08%
65-69	281	385	666	4,55%
70 i więcej	461	838	1 299	8,88%

Tabela 20. Struktura wiekowa mieszkańców Porąbki na koniec 2004 roku.

Źródło: GUS Katowice.

Za niepokojące można uznać jedynie mniejszą liczebność w grupach wiekowych poniżej 15 lat. W ostatnich kilku latach można tu jednak zaobserwować pozytywne zmiany demograficzne, gdyż w odniesieniu do roku 2004 udział najmłodszej ludności (0-4 lata) uległ zwiększeniu z 5,06% do 5,43%.

Wykres 5. Udział procentowy ludności w poszczególnych przedziałach wiekowych na koniec 2008r i 2004r.

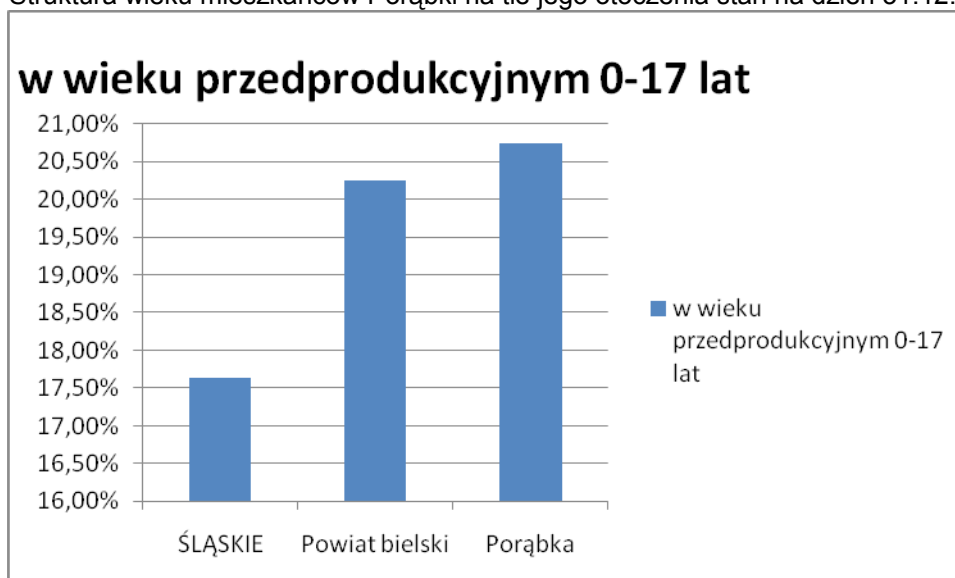
Jednostka terytorialna	ogółem	w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat	w wieku produkcyjnym (18-59/64)	w wieku poprodukcyjnym (60/65 i więcej)
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŚLĄSKIE	4 645 665	819 083	3 043 430	783 152
Powiat bielski	153 987	31 179	99 118	23 690
Porąbka	15 009	3 112	9 535	2 362
	[%]	[%]	[%]	[%]
ŚLĄSKIE	100,00%	17,63%	65,51%	16,86%
Powiat bielski	100,00%	20,25%	64,37%	15,38%
Porąbka	100,00%	20,73%	63,53%	15,74%

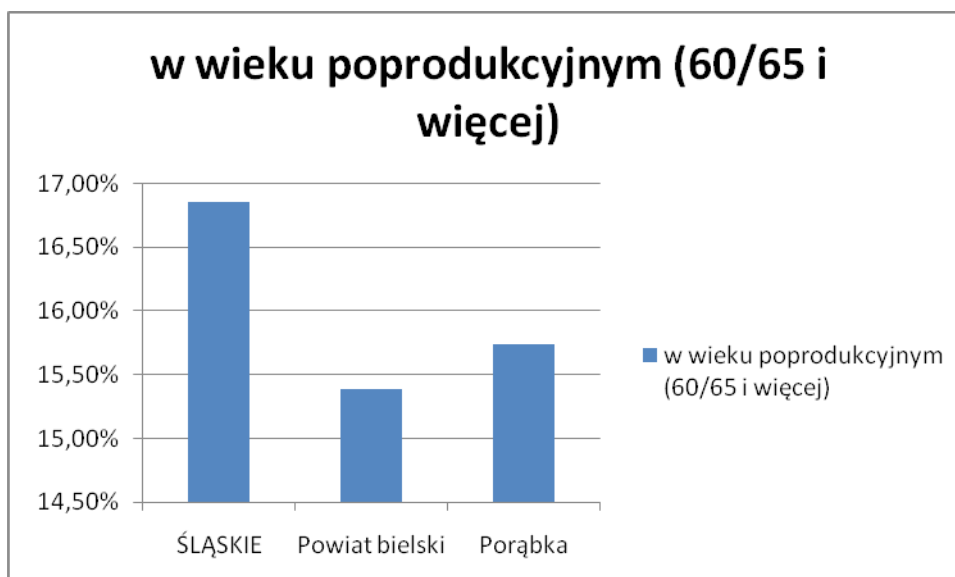
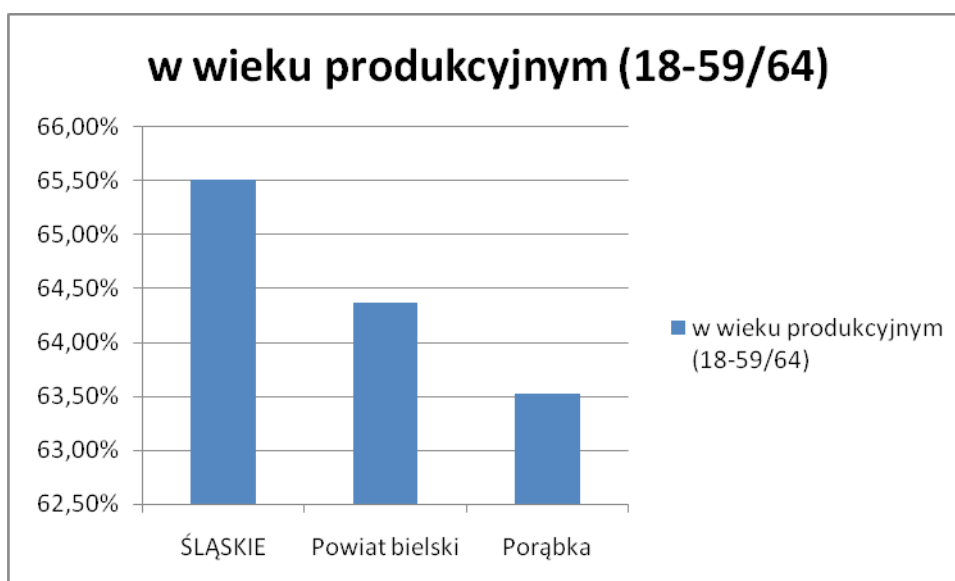
Tabela 21. Struktura ludności Porąbki wg produktywności wieku w 2008 roku na tle powiatu i województwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z analizy powyższych informacji wynika, że struktura wieku mieszkańców Porąbki jest korzystniejsza od struktury wieku ludności województwa śląskiego. Udział osób w wieku produkcyjnym jest wprawdzie mniejszy, jednak zdecydowanie wyższy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w przyszłości poprawi ten wskaźnik.

Wykres 6. Struktura wieku mieszkańców Porąbki na tle jego otoczenia stan na dzień 31.12.2008 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bardzo istotna z punktu widzenia procesu rewitalizacji jest wiedza na temat struktury ludności według wieku produkcyjnego na przestrzeni lat. Dla Porąbki wskaźnik ten ujęty w latach 2004 - 2008 obrazuje poniższa tabela.

	faktyczne miejsce zamieszkania				
	stan na 31 XII				
	ogółem				
	2004	2005	2006	2007	2008
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Ogółem	14 636	14 699	14 794	14 908	15 009
Mężczyźni	7 189	7 211	7 253	7 313	7 351
	49,12%	49,06%	49,03%	49,05%	48,98%
Kobiety	7 447	7 488	7 541	7 595	7 658
	50,88%	50,94%	50,97%	50,95%	51,02%
w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat	3 373	3 286	3 212	3 139	3 112

	23,05%	22,36%	21,71%	21,06%	20,73%
w wieku produkcyjnym (18-59/64)	8 982	9 093	9 241	9 427	9 535
	61,37%	61,86%	62,46%	63,23%	63,53%
w wieku poprodukcyjnym (60/65 i więcej)	2 281	2 320	2 341	2 342	2 362
	15,58%	15,78%	15,82%	15,71%	15,74%

Tabela 22. Struktura ludności Porąbki wg płci i wieku produkcyjnego w latach 2004-2008.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wyraźną tendencją demograficzną Porąbki jest systematyczny, procentowy i ilościowy spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, przy czym jak już wspomniano powyżej nie dotyczy to osób najmłodszych (0-4 lata). Nurt ten oddaje ogólne tendencje demograficzne zachodzące na terenie kraju. Z kolei korzystnym nurtem jest wzrost procentowy i ilościowy osób w wieku produkcyjnym. Jest to związane głównie z wejściem na rynek pracy wyżu demograficznego lat osiemdziesiątych. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym rośnie dużo wolniej, w ujęciu procentowym praktycznie utrzymuje się na stałym poziomie. Pozwala to na stwierdzenie, że struktura wiekowa ludności Porąbki jest korzystniejsza niż w przypadku powiatu bielskiego oraz województwa śląskiego.

	2004	2005	2006	2007	2008
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat					
ŚLĄSKIE	19,48%	18,89%	18,39%	17,96%	17,63%
Powiat bielski	22,39%	21,74%	21,18%	20,68%	20,25%
Porąbka	23,05%	22,36%	21,71%	21,06%	20,73%
Udział ludności w wieku produkcyjnym (18-59/64)					
ŚLĄSKIE	65,05%	65,37%	65,50%	65,57%	65,51%
Powiat bielski	62,86%	63,43%	63,82%	64,14%	64,37%
Porąbka	61,37%	61,86%	62,46%	63,23%	63,53%
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym (60/65 i więcej)					
ŚLĄSKIE	15,47%	15,74%	16,11%	16,48%	16,86%
Powiat bielski	14,75%	14,83%	14,99%	15,18%	15,38%
Porąbka	15,58%	15,78%	15,82%	15,71%	15,74%

Tabela 23. Struktura ludności Porąbki wg wieku produkcyjnego w latach 2004-2008 na tle powiatu i województwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Niebywale istotnym i powszechnym elementem, szczególnie po wejściu Polski do Unii Europejskiej stała się szeroko (nie tylko geograficznie), pojęta migracja ludności. Istotnym elementem w analizie sytuacji obecnej Porąbki jest diagnoza sytuacji migracyjnej. Zestawienie migracji obrazuje poniższa tabela.

	2004	2005	2006	2007	2008
saldo migracji wewnętrznych					
ogółem	52	23	59	76	17
mężczyźni	18	18	29	37	17
kobiety	34	5	30	39	0
saldo migracji zagranicznych					
ogółem	0	2	-8	6	2
mężczyźni	0	1	-9	5	1

kobiety	0	1	1	1	1
saldo migracji ogółem					
ogółem	52	25	51	82	19
mężczyźni	18	19	20	42	18
kobiety	34	6	31	40	1

Tabela 24. Migracje na pobyt stały, gminne wg typu, kierunku i płci migrantów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pod względem migracji Porąbka wykazuje dodatnie tendencje, choć w roku 2008 saldo migracji znacząco spadło. Miejscowość wciąż przyciąga nowych mieszkańców. Gmina jest miejscem, gdzie zameldowania znacznie przewyższają wymeldowania. Na przestrzeni lat 2004-2008 balans migracji (osoby meldujące się na pobyt minus osoby, które dokonały wymeldowania) jest dodatni i wynosi 229 osób, co stanowi 1,53 % populacji Porąbki w roku 2008.

Tabela poniżej przedstawia poziom migracji dokonany w biurze ewidencji ludności, w następujących kategoriach:

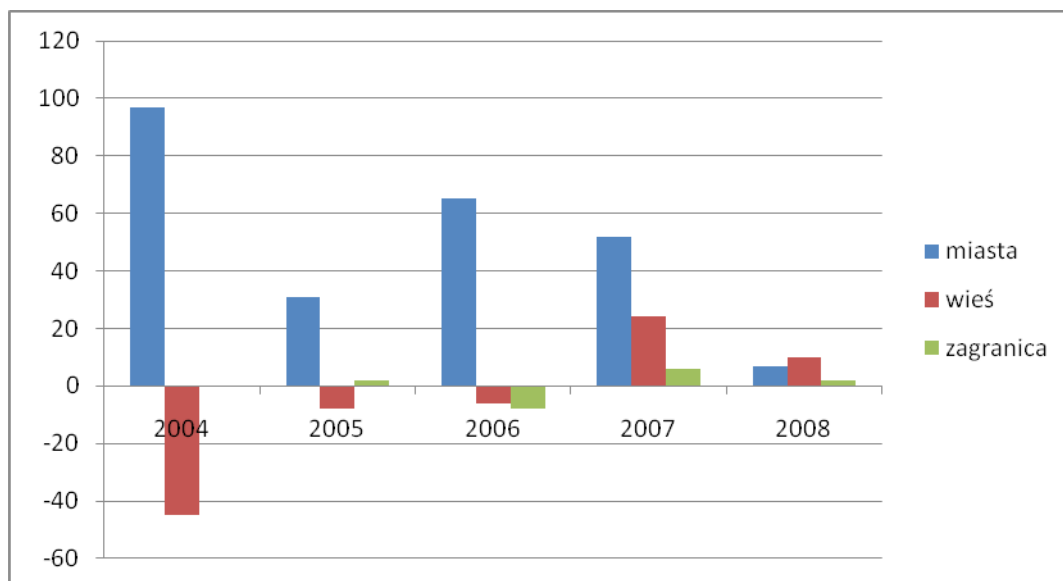
- zameldowania na pobyt stały po przybyciu z innego miejsca w kraju lub z zagranicy,
- wymeldowania związanego z wyjazdem za granicę na pobyt stały.

Dodatknie wskaźniki dowodzą, że w latach 2004 – 2008 więcej osób meldowało się na pobyt stały niż, dokonywało wymeldowania. Zdecydowana większość migrujących do Porąbki pochodzi z miast. W przypadku wsi w latach 2005-2006 saldo migracji było ujemne, jednak w ostatnich dwóch latach również ono osiągnęło niewielkie wartości dodatnie.

	kierunek	2004	2005	2006	2007	2008
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Zameldowanie	ogółem	171	142	159	196	128
	z miast	146	99	116	112	81
	ze wsi	25	41	40	77	44
	z zagranicy	0	2	3	7	3
Wymeldowanie	ogółem	119	117	108	114	109
	do miast	49	68	51	60	74
	na wieś	70	49	46	53	34
	za granicę	0	0	11	1	1
saldo migracji	ogółem	52	25	51	82	19
	miasta	97	31	65	52	7
	wieś	-45	-8	-6	24	10
	za granica	0	2	-8	6	2

Tabela 25. Migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunków.

Źródło: GUS Katowice

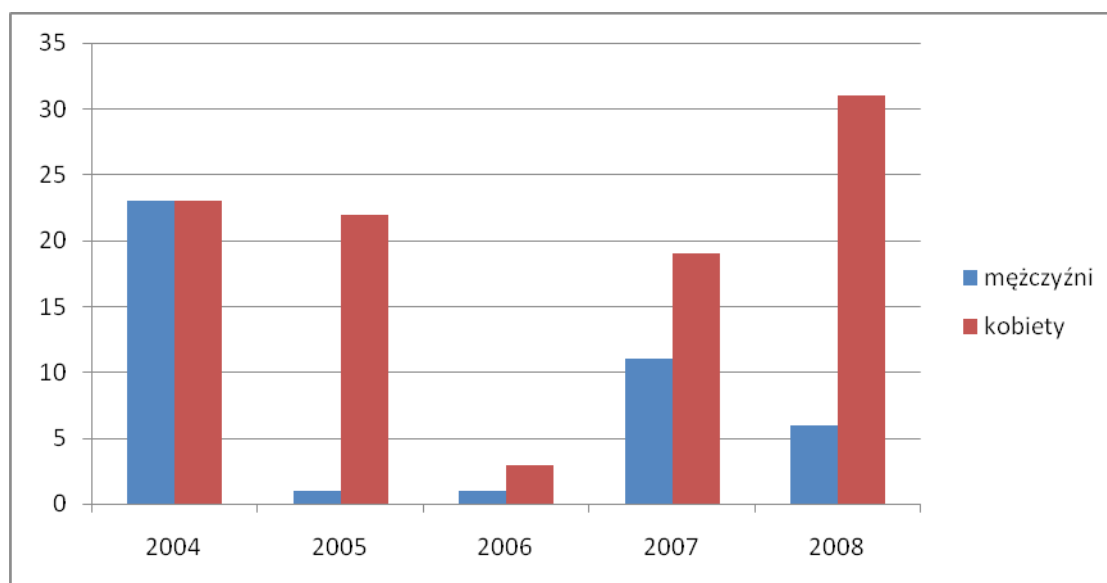
Wykres 7. Salda migracji na pobyt stały gminne wg typu i kierunków.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

	kierunek	2004	2005	2006	2007	2008
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
urodzenia żywe	ogółem	161	158	139	167	171
	mężczyźni	87	71	73	89	79
	kobiety	74	87	66	78	92
zgony ogółem	ogółem	115	135	135	137	134
	mężczyźni	64	70	72	78	73
	kobiety	51	65	63	59	61
przyrost naturalny	ogółem	46	23	4	30	37
	mężczyźni	23	1	1	11	6
	kobiety	23	22	3	19	31

Tabela 26. Ruch naturalny wg płci.

Źródło: GUS Katowice

Wykres 8. Ruch naturalny wg płci.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyrost naturalny ludności to różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie.

Na charakter ruchu naturalnego ludności Porąbki zasadniczy wpływ ma przewaga urodzeń żywych nad zgonami. Dodatni przyrost naturalny dotyczy jednak w zdecydowanie większym stopniu kobiet (w latach 2004-2008 łącznie +98) aniżeli mężczyzn (w tym samym okresie +42).

Po nałożeniu na siebie przyrostu naturalnego oraz salda migracji otrzymujemy informację o podstawach notowanego wzrostu ludności Porąbki. W poniższej tabeli porównano wskaźniki przyrostu naturalnego oraz salda migracji w latach 2004-2008 dla Porąbki i jej otoczenia.

Jednostka administracyjna	2004	2005	2006	2007	2008
	przyrost naturalny na 1000 ludności				
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŚLĄSKIE	-1,2	-1,2	-0,8	-0,8	-0,2
Powiat bielski	0,9	1,4	1,3	1,8	2,7
Porąbka	3,1	1,6	0,3	2,0	2,5
	saldo migracji na 1000 ludności				
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŚLĄSKIE	-1,8	-1,9	-2,6	-2,1	-1,5
Powiat bielski	6,5	5,4	5,7	6,0	5,8
Porąbka	3,6	1,7	3,4	5,5	1,3
	łącznie na 1000 ludności				
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŚLĄSKIE	-3,0	-3,1	-3,4	-2,9	-1,7
Powiat bielski	7,4	6,8	7,0	7,8	8,5
Porąbka	6,7	3,3	3,7	7,5	3,8

Tabela 27. Wskaźniki przyrostu naturalnego oraz salda migracji w latach 2004-2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik „przyrost naturalny na 1000 mieszkańców” Porąbki jest dodatni (w przeciwieństwie do województwa śląskiego), a jego wartość bezwzględna jest na poziomie zbliżonym do jego wartości dla całego powiatu bielskiego. Wskaźnik „saldo migracji” dla Gminy jest również dodatni, przy czym jego wartość jest nieco niższa od tego samego wskaźnika dla całego powiatu bielskiego. Kierunek zmian demograficznych w Porąbce, podobnie jak w całym powiecie bielskim, jest przeciwny do trendów demograficznych w województwie i w Polsce.

W wyniku analizy demograficznej Porąbki można sformułować następujące wnioski:

- niewielkie znaczenie na mapie demograficznej województwa - mieszkańcy Porąbki stanowią 9,75% mieszkańców powiatu będzińskiego oraz 0,32% województwa śląskiego,
- liczba mieszkańców Porąbki rośnie w wyniku dodatniego wskaźnika przyrostu naturalnego, co w połączeniu z dodatnim bilansem migracji świadczy o

atrakcyjności miejscowości dla budownictwa jednorodzinnego; atrakcyjność ta jest jednak mniejsza niż średnio w całym powiecie bielskim,

- większość osób meldujących się na pobyt stały pochodzi z miast, co świadczy o korzyściach Porąbki z procesów deglomeracyjnych zachodzących w województwie śląskim;
- korzystne wskaźniki dla rynku pracy przejawiające się w relatywnie większym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnącym procentem mieszkańców w wieku produkcyjnym.

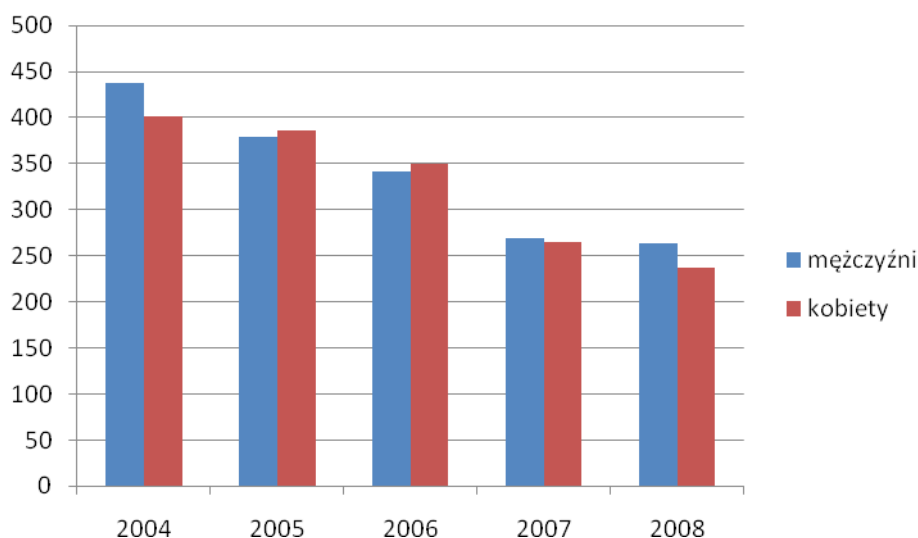
1.3.2 Bezrobocie

Na koniec 2008 roku na terenie Porąbki było 500 bezrobotnych (w tym 237 kobiet). Stanowili oni 14,3 % bezrobotnych z terenu powiatu bielskiego.

	2004	2005	2006	2007	2008
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Ogółem	839	765	691	534	500
mężczyźni	437	379	341	269	263
Kobiety	402	386	350	265	237

Tabela 28. Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie Gminy Porąbka.

Źródło: GUS Katowice

Wykres 9. Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie Gminy Porąbka.

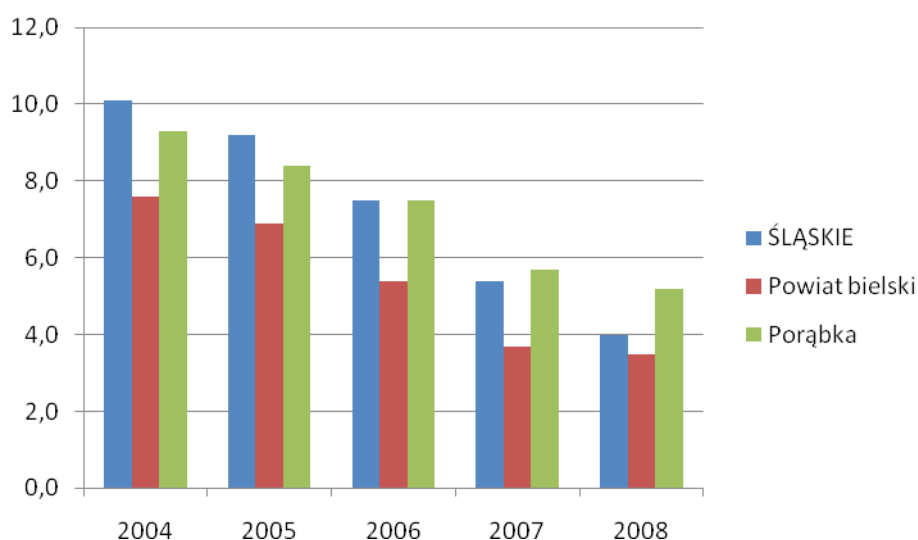
Na mapie bezrobocia województwa śląskiego Porąbka położony jest w powiecie o jednym z niższych poziomów bezrobocia, jednak na tle samego powiatu wypada negatywnie. Ponieważ w ostatnich 5 latach spadek bezrobocia w Porąbce był wolniejszy niż w województwie, doprowadziło to do sytuacji w której poziom bezrobocia (określony jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) w Porąbce (5,2% na koniec 2008r) była znacząco wyższa od stopy bezrobocia dla województwa śląskiego (4,0%), podczas gdy średnio dla

powiatu bielskiego wskaźnik ten był niższy (3,5%).

	2004	2005	2006	2007	2008
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
ogółem					
ŚLĄSKIE	10,1	9,2	7,5	5,4	4,0
Powiat bielski	7,6	6,9	5,4	3,7	3,5
Porąbka	9,3	8,4	7,5	5,7	5,2
mężczyźni					
ŚLĄSKIE	8,8	7,8	5,9	4,1	3,2
Powiat bielski	6,6	5,8	4,5	3,1	3,1
Porąbka	9,3	8,0	7,1	5,5	5,3
kobiety					
ŚLĄSKIE	11,5	10,7	9,2	6,8	4,9
Powiat bielski	8,7	8,0	6,3	4,4	4,0
Porąbka	9,3	8,9	7,9	5,9	5,2

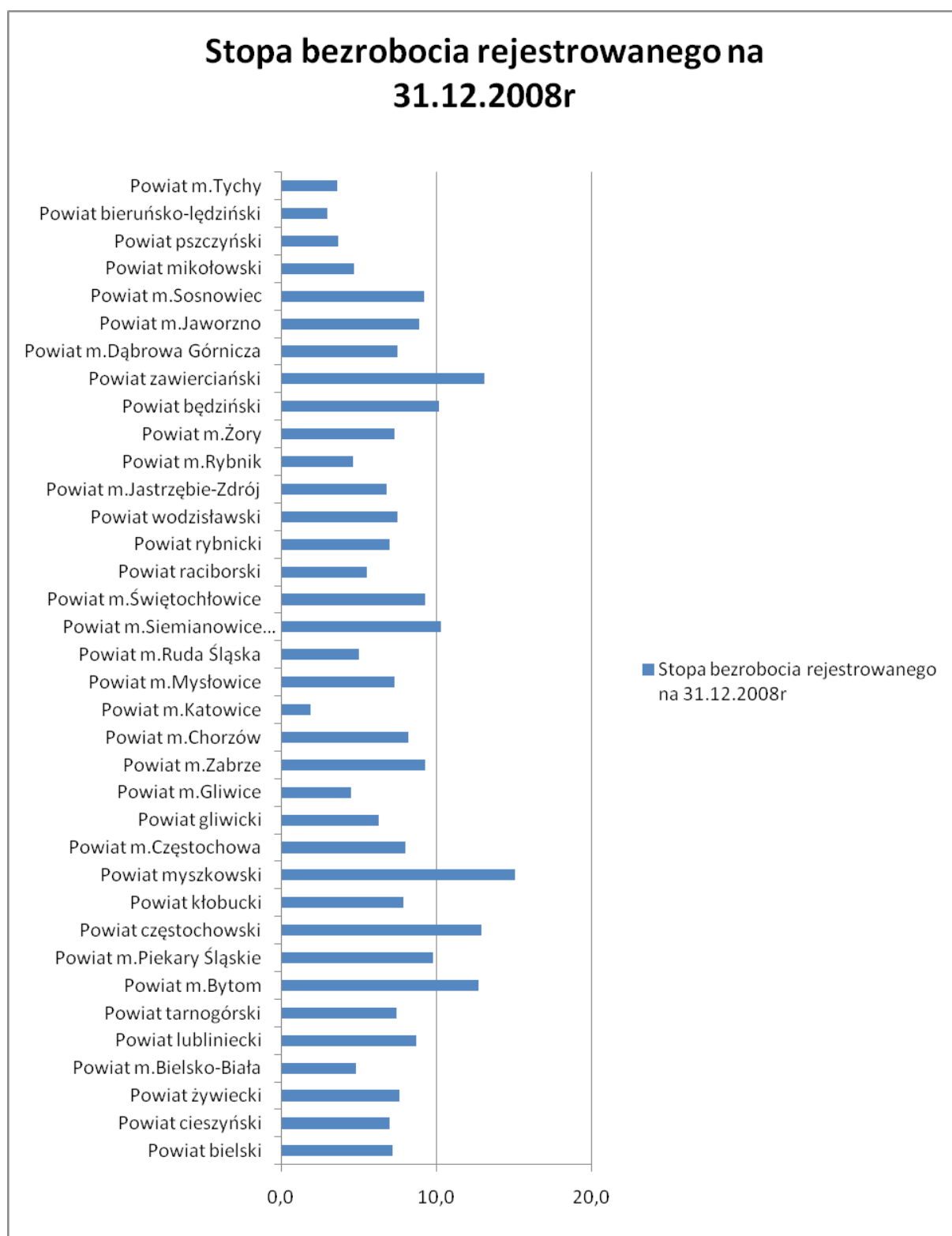
Tabela 29. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Źródło: GUS Katowice

Wykres 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Porąbce na tle powiatu i województwa.

Porównanie wartości innego wskaźnika bezrobocia – stopy bezrobocia (udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo) – dla poszczególnych powiatów województwa śląskiego wskazuje, że sam powiat bielski (stopa 7,2%) mieści się w połowie stawki powiatów. Najwyższe bezrobocie w województwie na 31.12.2008r notowano w powiatach myszkowskim (15,1%) i zawierciańskim (13,1%), natomiast najniższe w powiatach grodzkich: Katowice (1,9%) oraz Tychy (3,6%), a także ziemskich: bieruńsko-lędziński (3,0%) oraz pszczyński (3,7%)

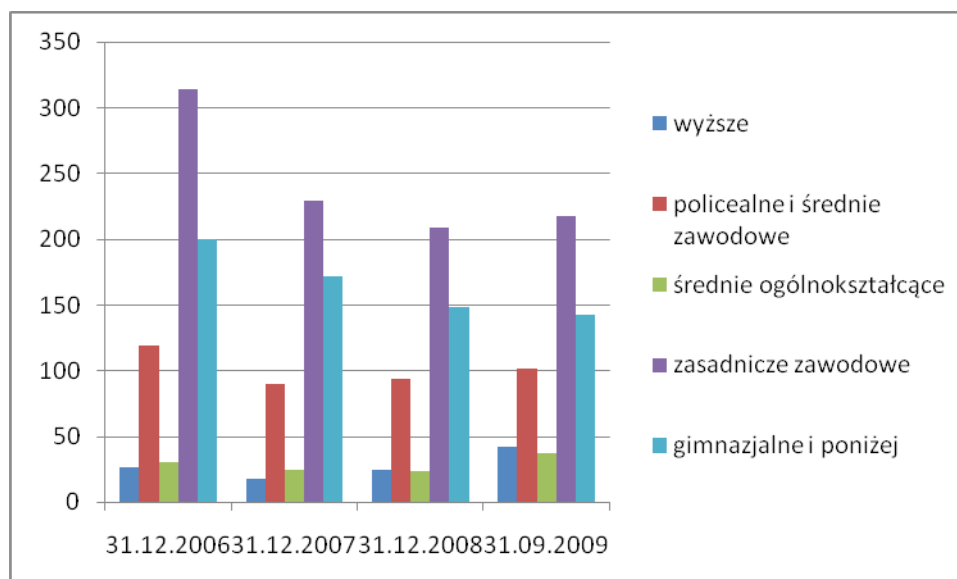
Wykres 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w poszczególnych powiatach województwa śląskiego.

W gminie Porąbka, podobnie jak w powiecie bielskim, największa grupa bezrobotnych ma wykształcenie zasadnicze zawodowe lub gimnazjalne albo niższe. Jednak w latach 2006-2009, pomimo spadku liczby bezrobotnych ogółem, wzrosła liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym.

Porąbka	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.09.2009
Ogółem	691	534	500	542
Wyższe	27	18	25	42
policealne i średnie zawodowe	119	90	94	102
średnie ogólnokształcące	31	25	24	37
zasadnicze zawodowe	314	229	209	218
gimnazjalne i poniżej	200	172	148	143
powiat bielski	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.09.2009
Ogółem	5 201	3 635	3 498	4 405
Wyższe	336	236	289	430
policealne i średnie zawodowe	1 082	748	751	993
średnie ogólnokształcące	299	228	251	350
zasadnicze zawodowe	2 079	1 412	1 317	1 615
gimnazjalne i poniżej	1 405	1 011	890	1 017

Tabela 30. Bezrobotni zarejestrowani wg wykształcenia na terenie Gminy Porąbka i powiatu bielskiego.

Źródło: GUS Katowice

Wykres 12. Bezrobotni zarejestrowani wg wykształcenia na terenie Gminy Porąbka.

Biorąc pod uwagę te same dane w ujęciu procentowym, widać wyraźnie, że na terenie Porąbki w ostatnich latach systematycznie rośnie udział bezrobotnych lepiej wykształconych (wyższe, policealne i średnie zawodowe, średnie ogólnokształcące), natomiast maleje udział bezrobotnych gorzej wykształconych (zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i poniżej). Ta sama tendencja zachodzi w skali całego powiatu bielskiego, jednak w tym przypadku udział 3 grup bezrobotnych lepiej wykształconych (40,25%) był na 30.09.2009r. wyższy niż w Porąbce (33,39%).

Porąbka	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.09.2009
Ogółem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Wyższe	3,91%	3,37%	5,00%	7,75%
policealne i średnie zawodowe	17,22%	16,85%	18,80%	18,82%
średnie ogólnokształcące	4,49%	4,68%	4,80%	6,83%
zasadnicze zawodowe	45,44%	42,88%	41,80%	40,22%

gimnazjalne i poniżej	28,94%	32,21%	29,60%	26,38%
powiat bielski	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.09.2009
Ogółem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Wyższe	6,46%	6,49%	8,26%	9,76%
policealne i średnie zawodowe	20,80%	20,58%	21,47%	22,54%
średnie ogólnokształcące	5,75%	6,27%	7,18%	7,95%
zasadnicze zawodowe	39,97%	38,84%	37,65%	36,66%
gimnazjalne i poniżej	27,01%	27,81%	25,44%	23,09%

Tabela 31. Udział bezrobotnych zarejestrowanych wg wykształcenia na terenie Gminy Porąbka i powiatu bielskiego w ogóle bezrobotnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Katowice

Na terenie Porąbki udział bezrobotnych w wieku do 24 lat utrzymuje się w ostatnich latach na zbliżonym poziomie – po spadku w latach 2007-2008 udział ten powrócił do poziomu z 2006r. Na terenie całego powiatu bielskiego sytuacja tej grupy bezrobotnych jest nieco gorsza.

Porąbka	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.09.2009
bezrobotni ogółem	691	534	500	542
w tym w wieku do 24 lat	112	65	62	87
udział %	16,21%	12,17%	12,40%	16,05%
powiat bielski	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.09.2009
bezrobotni ogółem	5 201	3 635	3 498	4 405
w tym w wieku do 24 lat	828	421	550	846
udział %	15,92%	11,58%	15,72%	19,21%

Tabela 32. Udział bezrobotnych w wieku do 24 lat na terenie Gminy Porąbka i powiatu bielskiego w ogóle bezrobotnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Katowice

Na terenie Porąbki udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy systematycznie spada – z 55,86% na koniec 2006 do 39,11% na 30.09.2009r. Na terenie całego powiatu bielskiego spadek ten jest znacznie szybszy – na koniec września 2009r ta grupa bezrobotnych stanowiła jedynie 27,60%.

Porąbka	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.09.2009
bezrobotni ogółem	691	534	500	542
w tym pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy	386	229	246	212
udział %	55,86%	42,88%	49,20%	39,11%
powiat bielski	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.09.2009
bezrobotni ogółem	5 201	3 635	3 498	4 405
w tym pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy	2 590	1 876	1 321	1 216
udział %	49,80%	51,61%	37,76%	27,60%

Tabela 33. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy na terenie Gminy Porąbka i powiatu bielskiego w ogóle bezrobotnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Katowice

W oparciu o powyższe dane można wyciągnąć następujące wnioski:

1. Populacja bezrobotnych z obszaru Gminy Porąbka charakteryzuje się dużym odsetkiem bezrobotnych ponad 12 miesięcy (39,11%) oraz stosunkowo niewielkim odsetkiem bezrobotnych do 24 lat (16,05%);

2. Wśród bezrobotnych zdecydowanie dominują osoby z niskim wykształceniem, jednak ich odsetek w ostatnich latach maleje;
3. Porąbka położona jest w powiecie, który w ramach województwa śląskiego ma przeciętną stopę bezrobocia;
4. Korzystną tendencją jest stale malejąca liczba bezrobotnych.

1.3.3 Mieszkania

Rozmieszczenie mieszkań na terenie gminy proporcjonalne jest do rozmieszczenia ludności. Poniżej przedstawiono rozmieszczenie przestrzenne mieszkańców Porąbki w podziale na 4 sołectwa.

sołectwo	liczba mieszkańców na 30.09.2009r	udział %
Porąbka	3 911	25,89%
Czaniec	5 612	37,14%
Kobiernice	3 400	22,50%
Bujaków	2 186	14,47%
Cała gmina	15 109	100,00%

Tabela 34. Udział poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców gminy.

Źródło: Urząd Gminy Porąbka

Wykres 13. Udział poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Porąbka

Ogółem zasoby mieszkaniowe Porąbki w 2008 wynosiły 3.998 mieszkań (o powierzchni użytkowej 362.419 m²). Było to o 4,41% mieszkań oraz 6,15% ich powierzchni więcej niż w 2004r. W tym samym czasie liczba mieszkańców Porąbki zwiększyła się o 2,55%. Wśród mieszkań zdecydowanie dominuje własność prywatna – na koniec 2007r w gminie były jedynie 23 mieszkania komunalne, 59 zakładowych oraz 12 innych.

	2004	2005	2006	2007	2008
ogółem					
mieszkania (szt)	3 829	3 854	3 898	3 948	3 998
izby (szt)	17 149	17 288	17 540	17 778	18 056
powierzchnia użytkowa (m2)	341 435	344 729	350 899	356 095	362 419
zasoby gmin (komunalne)					
mieszkania (szt)	22	22	22	23	b.d.
izby (szt)	51	51	51	53	b.d.
powierzchnia użytkowa (m2)	1 144	1 144	1 144	1 187	b.d.
zasoby spółdzielni mieszkaniowych					
mieszkania (szt)	0	0	0	0	b.d.
izby (szt)	0	0	0	0	b.d.
powierzchnia użytkowa (m2)	0	0	0	0	b.d.
zasoby zakładów pracy					
mieszkania (szt)	64	59	59	59	b.d.
izby (szt)	202	191	191	191	b.d.
powierzchnia użytkowa (m2)	3 533	3 352	3 352	3 352	b.d.
zasoby osób fizycznych					
mieszkania (szt)	3 731	3 761	3 805	3 854	b.d.
izby (szt)	16 855	17 005	17 257	17 493	b.d.
powierzchnia użytkowa (m2)	335 994	339 469	345 639	350 792	b.d.
zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)					
mieszkania (szt)	0	0	0	0	b.d.
izby (szt)	0	0	0	0	b.d.
powierzchnia użytkowa (m2)	0	0	0	0	b.d.
zasoby pozostałych podmiotów					
mieszkania (szt)	12	12	12	12	b.d.
izby (szt)	41	41	41	41	b.d.
powierzchnia użytkowa (m2)	764	764	764	764	b.d.

Tabela 35. Zasoby mieszkaniowe wg. form własności.

Źródło: GUS

W ostatnim okresie liczba mieszkań, wynajmowanych przez Gminę Porąbka nawet zmalała. Zgodnie z Informacją o stanie mienia komunalnego Gminy Porąbka według stanu na dzień 30 września 2009r, w budynkach będących własnością gminy wynajmowane są lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 1.060,45 m2, co daje 21 mieszkań.

W latach 2004-2008 na terenie Porąbki oddano do użytkowania łącznie 222 nowe budynki. Jedynie 4 z nich nie zostały wybudowane w ramach budownictwa indywidualnego. Z ogólnej liczby 222 budynków 202 było budynkami mieszkalnymi. Wszystkie zostały wybudowane w ramach budownictwa indywidualnego.

	2004	2005	2006	2007	2008
Budynki nowe oddane do użytkowania ogółem	34	29	53	49	57
w tym w budownictwie indywidualnym	34	29	51	48	56
w tym w budownictwie pozostałym	0	0	2	1	1

Budynki nowe mieszkalne oddane do użytkowania ogółem	30	26	48	45	53
w tym w budownictwie indywidualnym	30	26	48	45	53
w tym w budownictwie pozostałym	0	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych (m2)	3 857	3 615	6 856	4 999	6 597
kubatura nowych budynków mieszkalnych (m3)	19 002	17 423	32 314	24 507	30 189

Tabela 36. Budynki nowe oddane do użytkowania na terenie Porąbki.

Źródło: GUS

Porównując liczbę nowych budynków oddanych do użytkowania w Porąbce, powiecie bielskim oraz województwie śląskim, można stwierdzić, że ich w Porąbce jest stosunkowo niższa niż w powiecie, jednak zdecydowanie stosunkowo wyższa niż w województwie.

	2004	2005	2006	2007	2008
ŚLĄSKIE	2,00	1,86	1,83	2,18	2,35
Powiat bielski	3,67	3,83	3,72	4,59	4,44
Porąbka	2,32	1,97	3,58	3,29	3,80

Tabela 37. Budynki nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS

W ramach działań rewitalizacyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe mogą realizować następujące typy projektów :

1. Gdy wsparcie dotyczy tylko inwestycji w budynki o charakterze niemieszkalnym:
 - przebudowa i remont obiektów oraz ich jednoczesna adaptacja na cele gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, przyczyniająca się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym. Inwestycje w tym zakresie muszą realizować co najmniej dwa spośród wymienionych celów i nie mogą dotyczyć budynków o charakterze mieszkalnym (pełniących funkcje mieszkalne),
 - uzupełnienie istniejącej zabudowy, remont istniejących użytkowanych oraz niezagospodarowanych budynków na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym. Inwestycje w tym zakresie muszą realizować co najmniej dwa spośród wymienionych celów i nie mogą dotyczyć budynków o charakterze mieszkalnym (pełniących funkcje mieszkalne),
 - zagospodarowywanie przestrzeni, w tym budowa nowych obiektów na cele gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne. Inwestycje w tym zakresie muszą realizować co najmniej dwa spośród wymienionych celów i nie mogą dotyczyć budynków o charakterze mieszkalnym (pełniących funkcje mieszkalne),

- tworzenie i rozbudowa systemów monitoringu w tym zakup i instalacja systemów monitoringu wizyjnego w celu podniesienia bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych. Inwestycje w tym zakresie muszą realizować co najmniej dwa spośród wymienionych celów działania: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne,
2. Gdy wsparcie dotyczy inwestycji w budynki o charakterze mieszkalnym:
- zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka wraz z utylizacją azbestu - tzn. w przypadku, gdy nawet część budynku przeznaczona jest na cele mieszkaniowe budynek traktowany jest jako budynek o charakterze mieszkalnym.

Inwestycje wynikające z powyższych wytycznych mogą być zgłaszane do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka.

1.3.4 Infrastruktura oświatowa

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Porąbka dobrych warunków życia wymaga świadczenia na obszarze gminy dobrej jakości usług edukacyjnych, na co składać się powinna oferta szkół, ciekawe zajęcia pozalekcyjne, różnorodne formy kształcenia oraz dbałość o ich zgodność merytoryczną z potrzebami rynku pracy.

Walory gminy podnosi oferta sportowo-rekreacyjna, umożliwiającą szeroki wybór form spędzania wolnego czasu, w tym aktywne uczestnictwo w działalności klubów i sekcji sportowych. Rozwój indywidualny zapewnić powinny także propozycje instytucji kulturalnych, łączących podtrzymywanie lokalnych tradycji z uczestnictwem w kulturze regionu kraju. Porąbka posiada zróżnicowaną bazę edukacyjną od poziomu przedszkolnego do szkół średnich.

Wykaz jednostek kształcenia publicznego i niepublicznego na terenie Porąbki przedstawia się następująco:

Przedszkola publiczne :

- Publiczne Przedszkole Nr. 1 w Czańcu, ul. Królewska 16.

Przedszkola niepubliczne :

- Niepubliczne Przedszkole w Porąbce-Bukowcu ul. Bukowska 139;
- Niepubliczne Przedszkole w Porąbce ul. Krakowska 8;
- Niepubliczne Przedszkole "Jaś i Małgosia" w Czańcu ul. Kard. K. Wojtyły 67;
- Niepubliczne Przedszkole "Kubuś Puchatek" w Bujakowie ul. Bielska 22;
- Niepubliczne Przedszkole w Kobiernicach ul. Żywiecka 8.

Szkoły:

- Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika w Porąbce, 43-353 Porąbka, ul. Krakowska 4;
- Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Czańcu, 43- 354 Czaniec, ul. K.K. Wojtyły 32;
- Publiczne Gimnazjum im. K.K. Wojtyły, 43 -354 Czaniec, ul. K.K. Wojtyły 119;
- Zespół Szkół w Kobiernicach, 43-356 Kobiernice, ul. Szkolna 1;
- Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Porąbce, 43-353 Porąbka, ul. Kozubnicka 5;
- Zespół Szkół w Bujakowie, 43-356 Kobiernice, ul. Szkolna 13.

Ponadto na terenie Gminy Porąbka znajdują się inne obiekty istotne z punktu widzenia sportu:

- Pawilon Sportowy w Bujakowie, ul. Bielska 1a, 43-356 Bujaków;
- Pawilon Sportowy w Czańcu, ul. Zagłębocze 9, 43-354 Czaniec;
- Pawilon Sportowy w Kobiernicach, ul. Sportowa 4, 43-356 Kobiernice;
- Pawilon Sportowy w Porąbce, ul. Stadionowa 5, 43-353 Porąbka;
- Korty tenisowe Kobiernice LKS "Soła", ul. Sportowa 4, 43-356 Kobiernice;
- Basen kąpielowy otwarty w Wielkiej Puszczy (OSP), ul. Wielka Puszcza 149, 43-353 Porąbka;
- Basen kąpielowy otwarty przy Ośrodku "Bukowiec", ul. Krakowska 73, 43-353 Porąbka.
- Komplex Boisk Sportowo – Rekreacyjnych Moje Boisko Orlik 2012
-

1.3.5 Bezpieczeństwo publiczne i przestępczość

Przestępczość występuje głównie na obszarach rewitalizowanych i jest związana przeważnie z wandalizmem.

Liczbę przestępstw w układzie porównawczym podregionu bielskiego i województwa przedstawiają poniższe tabele. Dane wskazują, że liczba przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w podregionie bielskim utrzymuje się na poziomie ponad 25% niższym od tego wskaźnika dla województwa śląskiego.

	2004	2005	2006	2007	2008
	[jed.]	[jed.]	[jed.]	[jed.]	[jed.]
ogółem					
ŚLĄSKIE	202 189	193 415	183 620	164 685	153 214
Podregion bielski	20 363	19 665	18 303	16 201	15 918
na 1000 mieszkańców					
ŚLĄSKIE	43,0	41,3	39,3	35,4	33,0
Podregion bielski	31,5	30,4	28,2	24,9	24,4

Tabela 38. Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pomimo mniejszej przestępczości w podregionie bielskim niższy jest również udział przestępstw o charakterze kryminalnym. Większe znaczenie mają tu natomiast przestępstwa o charakterze gospodarczym.

		ŚLĄSKIE		Podregion bielski	
		2007	2008	2007	2008
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	ogółem	164 685	153 214	16 201	15 918
	o charakterze kryminalnym	124 700	113 914	11 376	10 903
		75,7%	74,3%	70,2%	68,5%
	o charakterze gospodarczym	17 878	19 079	1 858	2 158
		10,9%	12,5%	11,5%	13,6%

Tabela 39. Udział przestępstw kryminalnych i gospodarczych.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podregion bielski, do którego przynależy Porąbka, cechuje się również wyższą niż średnio dla województwa śląskiego, wykrywalnością sprawców.

	wskaźnik wykrywalności sprawców				
	2004	2005	2006	2007	2008
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
ŚLĄSKIE	49,1	52,6	56,0	58,4	60,0
Podregion bielski	57,2	58,2	60,0	63,9	64,3

Tabela 40. Wskaźnik wykrywalności sprawców w województwie śląskim i podregionie bielskim.
Źródło: GUS

Poniżej przedstawione są dane statystyczne dotyczące Porąbki odnotowane przez Komisariat Policji w Kobiernicach w latach 2005-2009. Tabele przedstawiają liczbę przestępstw odnotowanych w Rejestrze Śledztw i Dochodzeń, według rodzajów przestępstw.

1. Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu:

	2005	2006	2007	2008	2009
bójki, pobicia	1	1	1	2	1

Tabela 41. Bójki i pobicia.
Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

2. Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji:

	2005	2006	2007	2008	2009
nietrzeźwi kierujący	23	20	22	43	24

Tabela 42. Nietrzeźwi kierujący.
Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

3. Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece:

	2005	2006	2007	2008	2009
znęcanie się nad rodziną	16	6	4	11	4

Tabela 43. Przestępstwa znęcania się nad rodziną.
Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

4. Przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów:

	2005	2006	2007	2008	2009
przerobienie, podrobienie	0	0	0	3	2

Tabela 44. Przestępstwa przerobienia, podrobienia.

Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

5. Przestępstwa przeciwko mieniu:

	2005	2006	2007	2008	2009
Kradzież	22	29	34	29	18

Tabela 45. Kradzieże.

Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

	2005	2006	2007	2008	2009
kradzież z włamaniem	82	17	38	30	28

Tabela 46. Kradzieże z włamaniem.

Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

	2005	2006	2007	2008	2009
rozboje, napady	0	2	2	1	0

Tabela 47. Rozboje i napady.

Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

	2005	2006	2007	2008	2009
zniszczenie mienia	25	12	13	16	9

Tabela 48. Zniszczenia mienia.

Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

	2005	2006	2007	2008	2009
przywłaszczenie mienia	3	2	2	0	5

Tabela 49. Przywłaszczenia mienia.

Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

	2005	2006	2007	2008	2009
Oszustwa	35	11	8	9	7

Tabela 50. Oszustwa.

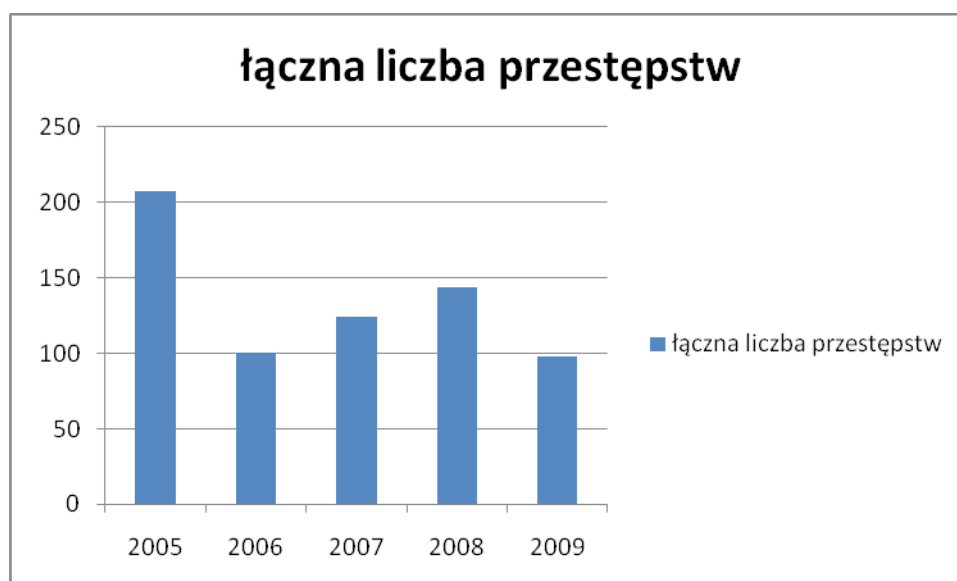
Źródło: Komisariat Policji w Kobiernicach

Zwraca uwagę brak pewnych kategorii przestępstw, takich jak zabójstwa, zgwałcenia, a także związanych z narkotykami oraz napaścią lub znieważeniem funkcjonariusza publicznego. W kategoriach przestępstw ujawnionych, w roku 2005 najwięcej było kradzieży z włamaniem (82). Zdecydowane ograniczenie ich liczby pozwoliło w latach 2005-2009 na utrzymywanie ogólnej liczby przestępstw w przedziale 100-150.

	2005	2006	2007	2008	2009
łączna liczba przestępstw	207	100	124	144	98

Tabela 51. Łączna liczba przestępstw na terenie Porąbki.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Kobiernicach

Wykres 14. Łączna liczba przestępstw na terenie Porąbki.

1.3.6 Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji

Końcowymi beneficjentami realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka jest społeczność lokalna (mieszkańcy, przedsiębiorstwa i organizacje działające na terenie gminy), w szczególności ta jej część mieszkająca i działająca w zdegradowanych obszarach gminy. Za obszar zdegradowany należy uznać tę część obszarów gminy, w której mają miejsce zaległości w działalności remontowo-modernizacyjnej obiektów kubaturowych, zły stan infrastruktury komunalnej, niedostatki w zakresie usług publicznych. Stan ten rzutuje na zmniejszenie funkcjonalności przestrzeni publicznej i jej złe oddziaływanie na tendencje integracyjne społeczności lokalnej. Ważnym czynnikiem świadczącym o degradacji danego obszaru jest podwyższony stan bezrobocia wśród mieszkańców, mała aktywność gospodarcza oraz występujące objawy patologii społecznych takich jak alkoholizm, narkomania i przestępczość.

Do grup społecznych wymagających szczególnego wsparcia ze strony gminy oraz kluczowych partnerów społecznych należy zaliczyć:

- przedsiębiorców, których trzeba wesprzeć poprzez stworzenie warunków dla inwestowania i infrastruktury (np. drogi, kanalizacja, zaopatrzenie w wodę i energię elektryczną),
- osoby bezrobotne, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych,
- mieszkańców, których budynki posiadają standard techniczny nie odpowiadający wymaganiom obecnych przepisów.

Biorąc pod uwagę konieczność określenia grup wymagających wsparcia przydatne będą dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z lat 2007 i 2008. W roku 2007

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy 1007 osobom z terenu Porąbki. Liczba ta znacznie spadła w roku 2008 i wynosiła odpowiednio 783 osoby. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców Porąbki udział osób korzystających z pomocy spadł z 6,75% ogółu mieszkańców do 5,22%.

liczba osób korzystających z pomocy	1007	783
liczba mieszkańców na 31.12	14 908	15 009
udział mieszkańców korzystających z pomocy	6,75%	5,22%

Tabela 52. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce

Dominującym kryterium udzielenia pomocy jest ubóstwo. Na kolejnych miejscach jest bezrobocie (znaczenie malejące) oraz czynnik chorobowy (znaczenie rosnące). Wśród istotnych przyczyn korzystania z pomocy społecznej należy jeszcze wymienić niepełnosprawność, ochronę macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia domu, wielodzietność oraz alkoholizm.

	2007	2008
Ubóstwo	225	176
Bezdomność	3	3
ochrona macierzyństwa	61	55
Wielodzietność	-	35
Bezrobocie	159	131
niepełnosprawność	122	112
czynnik chorobowy	121	131
bezradność w spr. opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	63	45
przemoc w rodzinie	-	3
Alkoholizm	24	25
zakład karny	3	3
zdarzenia losowe	7	6
sytuacja kryzysowa	1	-

Tabela 53. Najważniejsze przyczyny korzystania z pomocy społecznej.

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce

Poniżej przedstawione zostało zestawienie beneficjentów (rodzin) pomocy społecznej w podziale na sołectwa oraz to zestawienie w stosunku do liczby ludności poszczególnych sołectw. Liczba rodzin korzystających z pomocy zmienia się wraz ze zmianą liczby ludności poszczególnych sołectw, z tym że im mniejsze sołectwo tym większy procentowo udział rodzin korzystających z pomocy.

	2007	2008
liczba rodzin korzystających z pomocy	304	286
w tym Porąbka	82	73
	26,97%	25,52%
w tym Czaniec	90	94
	29,61%	32,87%

w tym Kobiernice	73	64
	24,01%	22,38%
w tym Bujaków	59	55
	19,41%	19,23%

Tabela 54. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w podziale na sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce

	liczba rodzin korzystających z pomocy			liczba miesz- kańców
	2007	2008	średnio	
Porąbka	82	73	77,5	3911
Czaniec	90	94	92,0	5612
Kobiernice	73	64	68,5	3400
Bujaków	59	55	57,0	2186

Tabela 55. Zestawienie liczby mieszkańców i liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w podziale na sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS i UG

1.3.7 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego z 2002r w Porąbce dominowały gospodarstwa jednorodzinne (75,21%). Ponad połowa z nich liczyła 4 i więcej osób. Drugim istotnym typem gospodarstwa były gospodarstwa nierodzinne – w 90% były to gospodarstwa jednoosobowe.

Gospodarstwa domowe ogółem	4 247
jednorodzinne ogółem	3 194
jednorodzinne 2 osobowe	804
jednorodzinne 3 osobowe	790
jednorodzinne 4 i więcej osób	1 600
dwurodzinne	334
trzy i więcej rodzinne	23
nierodzinne ogółem	696
nierodzinne 1 osobowe	631
nierodzinne 2 osobowe	50
nierodzinne 3 osobowe	10
nierodzinne 4 i więcej osobowe	5

Tabela 56. Gospodarstwa domowe w Porąbce.

Źródło: GUS

W związku z powyższym gospodarstwa wieloosobowe dominują na terenie gminy Porąbka. Największa liczba gospodarstw liczy po 5 i więcej osób (23,73%) lub po 4 osoby (22,46%). W efekcie większość ludności Porąbki należy do tych dwóch grup gospodarstw – odpowiednio 40,72% i 26,44%.

rodzaj gospodarstwa	ogółem	1 osoba	2 osoby	3 osoby	4 osoby	5 osób i więcej
gospodarstwa						
Liczba	4 247	631	854	800	954	1 008
ludność w gospodarstwach						

Liczba	14 432	631	1 708	2 400	3 816	5 877
gospodarstwa						
udział %	100,00%	14,86%	20,11%	18,84%	22,46%	23,73%
ludność w gospodarstwach						
udział %	100,00%	4,37%	11,83%	16,63%	26,44%	40,72%

Tabela 57. Gospodarstwa domowe w Porąbce wg liczby osób.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Niemal wszystkie gospodarstwa domowe zajmowały mieszkanie własne (76,35%) lub należące do osoby spokrewnionej (21,21%). Jedynie 2,44% gospodarstw wynajmowało mieszkanie.

własność	3 221	76,35%
spółdzielcze prawo do lokalu	0	0,00%
najem mieszkania	103	2,44%
pokrewieństwo	895	21,21%

Tabela 58. Gospodarstwa domowe w Porąbce wg tytułu zajmowania mieszkania przez gospodarstwo.

Źródło: GUS

Sytuacja ta znajduje odzwierciedlenie w liczbie wypłacanych dodatków mieszkaniowych – na terenie Gminy Porąbka ich liczba jest śladowa w stosunku do poziomów notowanych w powiecie i województwie.

	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Porąbce					
liczba ogółem (szt)	72	90	75	53	34
kwota (zł)	14 220	10 650	8 945	6 440	3 682
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców					
ŚLĄSKIE	312,5	293,1	275,6	228,3	178,7
Powiat bielski	146,7	72,6	63,6	53,3	41,0
Porąbka	4,9	6,1	5,1	3,6	2,3

Tabela 59. Dodatki mieszkaniowe wypłacane w Porąbce.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Większość gospodarstw domowych (55,03%) nie było związane z rolnictwem, jednak aż 29,54% pomimo nie użytkowania gospodarstwa rolnego użytkowało działki rolne.

Gospodarstwo domowe bez użytkownika indywidualnego gospodarstwa rolnego (działki rolnej)	2 336	55,03%
Gospodarstwo domowe z użytkownikiem działki rolnej	1 254	29,54%
Gospodarstwo domowe z użytkownikiem indywidualnego gospodarstwa rolnego	655	15,43%

Tabela 60. Gospodarstwa domowe w Porąbce a gospodarstwa i działki rolne.

Źródło: GUS

Głównym źródłem utrzymania dla 46,7% gospodarstw była praca najemna, jednak aż dla 45,3% gospodarstw źródło to było niezarobkowe:

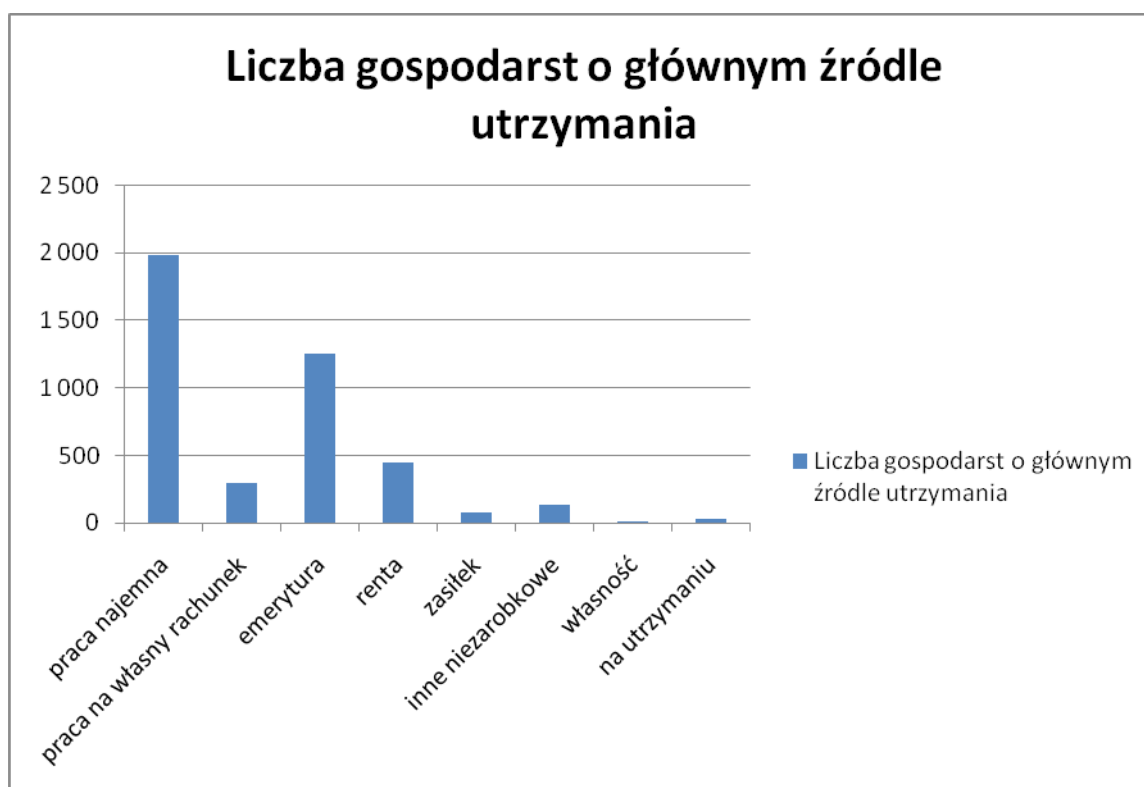
- emerytura – 29,5%,
- renta – 10,6%,
- zasiłki – 1,9%,
- inne niezarobkowe – 3,3%.

Z pracy na własny rachunek utrzymywało się jedynie 7% gospodarstw, przy czym jedynie w 34 przypadkach praca ta polegała na prowadzeniu własnego gospodarstwa rolnego. Oznacza to, że o ile duża liczba gospodarstw użytkuje indywidualne gospodarstwa rolne (655), a jeszcze więcej użytkuje działki rolne (1254), dla przytłaczającej większości z nich główne źródło utrzymania zlokalizowane jest poza rolnictwem.

			liczba osób w gospodarstwie				
			ogółem	1	2	3	4 i więcej
praca najemna	poza rolnictwem	w sektorze publicznym	964	46	95	198	625
		w sektorze prywatnym	1 011	70	103	235	603
	w rolnictwie	w sektorze publicznym	0	0	0	0	0
		w sektorze prywatnym	5	0	1	0	4
praca na własny rachunek	poza rolnictwem		264	16	23	60	165
	w swoim gospodarstwie rolnym		34	4	5	7	18
	w rolnictwie poza swoim gospodarstwem rolnym		0	0	0	0	0
niezarobkowe	emerytura pracownicza, kombatancka i pochodne		1 231	292	456	183	300
	emerytura rolna		22	11	6	3	2
	renta z tytułu niezdolności do pracy		313	70	77	42	124
	renta socjalna		7	3	0	2	2
	renta rodzinna		129	65	33	14	17
	zasilek dla bezrobotnych		43	8	4	8	23
	zasilek pomocy społecznej		39	17	8	4	10
	inne niezarobkowe źródło		139	9	29	38	63
inne źródła	dochody z własności		3	2	1		
	dochody z najmu		0				
na utrzymaniu			34	17	8	6	3
Nieustalone			5	0	3	1	1

Tabela 61. Główne źródła utrzymania gospodarstw domowych w Porąbce.

Źródło: GUS

Wykres 15. Główne źródła utrzymania gospodarstw domowych w Porąbce.

1.3.8 Struktura organizacji pozarządowych

W sołectwie Porąbka swoją siedzibę posiadają następujące stowarzyszenia:

- Towarzystwo Przyjaciół Porąbki - jest organizacją zrzeszającą miłośników gminy Porąbka. Inicjatorzy założenia Towarzystwa spotkali się po raz pierwszy 20.10.1998 r. Na tym spotkaniu ustalono nazwę „Towarzystwo Przyjaciół Porąbki”, przygotowano i przyjęto jego statut. Siedziba znajduje się w Domu Kultury w Porąbce. Celem założenia Towarzystwa było propagowanie wiedzy o Porąbce, wpływanie na jej rozwój i kultywowanie tradycji regionu;
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej/O w Porąbce- Utworzone zostało 5 czerwca 1977 r. Najważniejszym celem stowarzyszenia jest „ocalić od zapomnienia”, który realizowany jest z ogromną determinacją. Od 1995 r. Towarzystwo nawiązało współpracę z GOK w Porąbce oraz ze wszystkimi placówkami oświatowymi w gminie, co stworzyło możliwość konkursów krasomówczych, plastycznych, literackich i poetyckich. Wydane zostały publikacje m.in „Mała monografia gminy Porąbka”, „Wspomnienia wojną pisane” , „Pięknaś ty moja ziemio rodzinna”.

Swój wkład w rozwój kulturalno-społeczny wnoszą również prężnie działające: Koło Gospodyń Wiejskich, Związek Pszczelarzy, Regionalny Zespół Dziecięcy „Porąbczanie”, Orkiestra Dęta, chór „Zasolnica”.

Ponadto funkcjonują tutaj:

- _____ Izba Regionalna w Porąbce istnieje od 11.09.1988 r. Znajdują się w niej liczne eksponaty z terenu gminy Porąbka i okolic. Główna część zbiorów to narzędzia rolnicze i przedmioty codziennego użytku, a także wiele cennych i archiwalnych dokumentów oraz wydawnictw dotyczących przeszłości i czasów obecnych. Poczesne miejsce ma tu również malarstwo i rzeźba ludowa;
- _____ Izba Tkacka otwarta w 2000 r. Gromadzi takie urządzenia jak cierlice, szczecie, kółwrotki i krosna. Znajdują się tu również regionalne dawne stroje kobiece oraz najstarsze maszyny do szycia.

Sołectwo Porąbka skupia organizacje o profilu kulturalno – społecznym nawiązujące do tradycji i kultury lokalnej i regionalnej.

1.3.9 Identyfikacja problemów

Analiza sytuacji społecznej na terenie miasta ujawnia wiele problemów, które wymagają interwencji, w ramach realizacji jednego z priorytetów rewitalizacji - poprawy jakości życia społeczności lokalnej. Za kluczową sprawę uznać należy jednak strukturę wiekową mieszkańców, w której udział ludności w wieku przedprodukcyjnym – pomimo powolnego spadku – utrzymuje się nadal na poziomie znacznie wyższym od analogicznego wskaźnika dla województwa śląskiego. Sytuacja ta stwarza szansę rozwojową dla gminy, jednak uwarunkowane jest to stworzeniem osobom z tej grupy, które w niedalekiej przyszłości będą wchodziły na rynek pracy, atrakcyjnych miejsc pracy i zamieszkania na terenie gminy.

Pozostałe problemy w obszarze społecznym i demograficznym to m.in.:

- _____ Bezrobocie utrzymujące się na poziomie wyższym niż w województwie śląskim i powiecie bielskim, w szczególności wśród osób z niskim wykształceniem i długotrwale bezrobotnych;
- _____ Duży udział gospodarstw domowych utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych (emerytura, renta, zasiłek);
- _____ Mała liczba organizacji pozarządowych nie związanych z kulturą i kultywowaniem tradycji.

1.4 Zestawienie podstawowych danych statystycznych

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców			Pracujący w głównym miejscu pracy na 1000 mieszkańców			Dochody budżetu gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca		
	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie
2004	68,9	92,4	91,3	123,3	168,3	229,9	1 490,97	1 566,34	1 603,02
2005	70,9	91,5	91,0	122,6	158,7	234,2	1 794,95	1 825,74	1 800,47
2006	69,4	91,2	91,1	118,9	162,4	240,0	1 798,75	1 843,70	1 970,37
2007	70,2	92,0	91,8	116,0	162,5	248,4	1 869,66	2 041,30	2 180,78
2008	71,6	93,1	92,3	125,7	178,7	256,9	2 016,87	2 234,99	2 393,33

Rok	Liczba mieszkańców			przyrost naturalny na 1000 ludności			saldo migracji na 1000 ludności		
	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie
2004	14 636	149 361	4 700 771	3,1	0,9	-1,2	3,6	6,5	-1,8
2005	14 699	150 281	4 685 775	1,6	1,4	-1,2	1,7	5,4	-1,9
2006	14 794	151 505	4 669 137	0,3	1,3	-0,8	3,4	5,7	-2,6
2007	14 908	152 695	4 654 115	2,0	1,8	-0,8	5,5	6,0	-2,1
2008	15 009	153 987	4 645 665	2,5	2,7	-0,2	1,3	5,8	-1,5

Rok	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat			Udział ludności w wieku produkcyjnym (18-59/64)			Udział ludności w wieku poprodukcyjnym (60/65 i więcej)		
	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie
2004	23,05%	22,39%	19,48%	61,37%	62,86%	65,05%	15,58%	14,75%	15,47%
2005	22,36%	21,74%	18,89%	61,86%	63,43%	65,37%	15,78%	14,83%	15,74%
2006	21,71%	21,18%	18,39%	62,46%	63,82%	65,50%	15,82%	14,99%	16,11%
2007	21,06%	20,68%	17,96%	63,23%	64,14%	65,57%	15,71%	15,18%	16,48%
2008	20,73%	20,25%	17,63%	63,53%	64,37%	65,51%	15,74%	15,38%	16,86%

Rok	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	Budynki nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
-----	--	---	---

	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie	Gmina Porąbka	powiat bielski	województwo śląskie
2004	9,3	7,6	10,1	2,32	3,67	2,00	4,9	146,7	312,5
2005	8,4	6,9	9,2	1,97	3,83	1,86	6,1	72,6	293,1
2006	7,5	5,4	7,5	3,58	3,72	1,83	5,1	63,6	275,6
2007	5,7	3,7	5,4	3,29	4,59	2,18	3,6	53,3	228,3
2008	5,2	3,5	4	3,80	4,44	2,35	2,3	41,0	178,7

Tabela 62. Zestawienie podstawowych danych statystycznych.

Źródło: Opracowanie własne

1.5 Analiza SWOT

Sytuacja obszaru rewitalizowanego powinna być traktowana przez pryzmat kluczowych czynników charakteryzujących całą gminę Porąbka. Czynniki te obejmują potencjały, procesy, zjawiska, tendencje, itp. Zostały one pogrupowane w następujący sposób:

MOCNE STRONY (ATUTY) – wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) pozytywny wpływ na rozwój obszaru rewitalizowanego, wyróżniające go w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla jej przyszłego rozwoju, podnoszące jej atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających.

POTENCJAŁY ROZWOJOWE (SZANSE) – czynniki w otoczeniu gminy sprzyjające (lub mogące sprzyjać) rozwojowi, pozwalające na eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju.

SŁABE STRONY – wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) negatywny wpływ na rozwój obszaru, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń, braki w potencjałach obniżające pozycję obszaru zarówno w oczach mieszkańców, jak i podmiotów zewnętrznych.

ZAGROŻENIA – czynniki w otoczeniu gminy utrudniające (lub mogące utrudniać) rozwój, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju miasta dziedzinach.

MOCNE STRONY (ATUTY) GMINY PORĄBKA

- Atrakcyjność turystyczna Porąbki, związana z położeniem geograficznym (zbiorniki wodne, lasy, wzniesienia Beskidu Małego, atrakcyjne tereny łowieckie i wędkarskie);
- Dobry stan środowiska naturalnego i różnorodność biologiczna (tereny mieszczące się na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, sprzyjający mikroklimat w Wielkiej Puszczy);
- Zabytki kultury materialnej (kapliczki, zabudowania kolonii);
- Dobry układ komunikacyjny;
- Wysoki stopień zwodociągowania, zgazyfikowania miejscowości, dobrze rozwinięta sieć telefoniczna i elektro-energetyczna;

- Dodatnie saldo migracji, co oznacza rosnące zainteresowanie wsią, jako potencjalnego miejsca zamieszkania, przez osoby z innych rejonów Polski, związane z postrzeganą atrakcyjnością obszarów wiejskich południowej części Województwa Śląskiego;
- Dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji;
- Bogaty klimat środowiska kulturalnego (prężnie działające instytucje kulturalne, liczne stowarzyszenia, zespoły wokalne-instrumentalne);
- Odpowiednia baza dla inicjatyw społeczno-kulturalnych (Dom Kultury, Remiza OSP, stadion LKS, obiekty zabytkowe, tereny Wielkiej Puszczy i Kozubnika);
- Duża ilość podmiotów gospodarczych i potencjał gospodarczy lokalnych przedsiębiorców;
- Aktywność społeczności lokalnej oraz jej zdolność do angażowania się w rozwój miejscowości;
- Atrakcyjność inwestycyjna (liczne tereny pod przyszłe inwestycje);
- Dobrze funkcjonująca oświata;
- Dużo zdolnej młodzieży kończącej studia.

POTENCJAŁY ROZWOJOWE (SZANSE) GMINY PORĄBKA

- Możliwość aplikowania o środki z funduszy Unii Europejskiej;
- Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich;
- Bliskość ośrodków miejskich;
- Rozwój przedsiębiorczości i drobnej wytwórczości;
- Zainteresowanie inwestorów z zewnątrz;
- Zwiększenie dostępności ofert gastronomicznych i noclegowych;
- Zainteresowanie turystów walorami Parku Krajobrazowego i dziedzictwa kultury materialnej;
- Dynamika przyrostu turystów zagranicznych;
- Współpraca z innymi miejscowościami i gminami;
- Rozwój oświaty i społeczeństwa informacyjnego;
- Popularyzacja turystyki wiejskiej.

SŁABE STRONY GMINY PORĄBKA

- Niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej (słabo rozwinięta baza noclegowa, brak ścieżek rowerowych, słabe wykorzystanie walorów krajobrazowych, zły stan istniejącej infrastruktury);
- Migracja zarobkowa wśród młodzieży;
- Zły stan dróg z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- Niski wskaźnik skanalizowania wsi;
- Zanieczyszczenie atmosfery w wyniku złej jakości spalnego węgla w gospodarstwach domowych;
- Rozdrobnienie gospodarstw rolnych;

- Duża liczba odłogów rolnych;
- Brak zainteresowania przedsiębiorców lokowaniem inwestycji na terenie gminy;
- Niewystarczające wsparcie gminy w rozwoju przedsiębiorczości;
- Brak gminnych programów aktywizacji zawodowej dla osób długotrwale bezrobotnych oraz rolników;
- Zbyt mała liczba miejsc postoju i odpoczynku dla turystów;
- Słabo rozwinięta sieć specjalistów opieki zdrowotnej i usług zdrowotnych;
- Niewystarczająca baza kulturalna – brak ośrodka kultury, który mógłby rzeczywiście integrować społeczność lokalną;
- Słaba estetyka i czystość gminy;
- Brak promocji wsi na zewnątrz.

ZAGROŻENIA GMINY PORĄBKA

- Nieumiejętność pełnego wykorzystania szans jakie daje możliwość aplikowania o fundusze Unii Europejskiej;
- Ograniczenia prawne w zakresie inwestycji;
- Szybki rozwój sąsiednich miejscowości i gmin;
- Niedoskonałość i niestabilność przepisów prawnych;
- Utrudnienia w pozyskaniu kredytów;
- Zagrożenia powodziowe;
- Małe subwencje na zadania własne gminy;
- Konkurencja między gminami o środki europejskie;
- Niska podaż atrakcyjnych miejsc pracy dla młodych, wykształconych ludzi i ich migracja poza teren gminy;
- Powielanie niedostosowanej do otoczenia zabudowy, szczególnie mieszkaniowej, obniżającej kulturowy ład przestrzenny oraz powszechne poczucie estetyki;
- Rozpraszanie się zabudowy mieszkaniowej na terenach dotychczas niezainwestowanych;
- Znaczne natężenie ruchu kołowego, a tranzytowego w szczególności, na ciągach ulicznych.

2. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego Porąbki

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Porąbka jest zgodny z lokalnymi priorytetami i celami rozwojowymi, zapisanymi w dokumentach strategicznych. Dokumenty te tworzą ramy funkcjonowania zarówno samorządu, jak i podmiotów zlokalizowanych na terenie jego działania.

Do krajowych i regionalnych Programów, z którymi zgodny jest Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Porąbka należą:

1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie – Narodowa Strategia Spójności;
2. Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2007-2013;
3. Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015;
4. Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020;
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego;
6. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013;
7. Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do 2004 roku oraz cele długoterminowe do roku 2015.

Do dokumentów o charakterze lokalnym, z którymi spójny jest Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Porąbka należą:

1. Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020;
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka;
3. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Porąbka na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
4. Plan Odnowy Miejscowości Porąbka na lata 2008-2016;
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka;
6. Plan Gospodarki Odpadami Gminy Porąbka.

W dokumentach programujących rozwój Gminy Porąbka wyznaczono cele, które będą również osiągnięte poprzez działania rewitalizacyjne.

2.1 Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Porąbka jest spójny ze Strategią rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2020. Dotyczy to w szczególności następujących celów strategicznych:

CEL STRATEGICZNY II: Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej

Kierunek działań 4: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej;

CEL STRATEGICZNY III: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki
Kierunek działań 5: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu;

CEL STRATEGICZNY IV: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni

Kierunek działań 2: Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic

Kierunek działań 3: Rewitalizacja terenów zdegradowanych.

Program wspiera również osiągnięcie celu „likwidacja barier architektonicznych oraz urbanistycznych i ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do przestrzeni publicznej”, a tym samym przyczynia się do osiągnięcia celu zawartego w Strategii oraz w Wojewódzkim programie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu na lata 2003 – 2005”.

2.2 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Porąbka jest spójny z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, którego celem generalnym jest:

CEL GENERALNY: Kształtowanie harmonijnej struktury przestrzennej województwa śląskiego sprzyjającej wszechstronnemu rozwojowi województwa.

Zgodność ta dotyczy w szczególności celu polityki przestrzennej:

I. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa.

2.3 Strategia Rozwoju Gminy Porąbka na lata 2008-2020

W dokumencie sformułowano 7 celów strategicznych niezbędnych do realizacji celem zrównoważonego rozwoju gminy w latach 2008-2021. W ramach każdego z celów strategicznych wyznaczono cele operacyjne:

1. Aktywna ochrona środowiska

- Budowa i rozbudowa infrastruktury podstawowej dla ochrony środowiska;
- Sprawny system gospodarki odpadami oraz ochrona gleby, powietrza i wody;
- Edukacja ekologiczna mieszkańców;

2. Rozwój oświaty, edukacji i kultury

- Modernizacja bazy oświatowej i dydaktycznej;
- Aktywne społeczeństwo poprzez edukację i kulturę –program dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Porąbka;
- Doskonalenie specjalistyczne – program ścieżek edukacyjnych dla nauczycieli, domów kultury i placówek oświatowych;

3. Rozwój turystyki, sportu i rekreacji
 - Modernizacja obiektów sportowych na terenie Gminy;
 - Modernizacja obiektów turystycznych oraz szlaków turystycznych, włączając system ścieżek rowerowych;
 - Modernizacja obiektów turystyki wypoczynkowej;
4. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej
 - Modernizacja dróg i infrastruktury drogowej;
 - Modernizacja infrastruktury drogowej z korzyścią dla pieszych;
 - Poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez remont, przebudowę lub budowę skrzyżowań, mostów oraz systemów sygnalizacji;
5. Poprawa bezpieczeństwa publicznego
 - Tworzenie systemu zarządzania kryzysowego w Gminie – stworzenie kompleksowego systemu współdziałania ze służbami publicznymi oraz ochotniczymi;
 - Program bezpiecznej Gminy dla mieszkańca – ochrona przed patologiami – programy edukacyjne, zdrowotne i społeczne;
6. Aktywne wspieranie przedsiębiorczości;
 - Kompleksowy Program tworzenia nowych miejsc pracy w Gminie;
 - Ulgi i zachęty dla inwestorów, którzy decydują się na inwestycje w Gminie Porąbka – tworzenie strefy aktywności gospodarczej;
 - Edukacja i rozwój przedsiębiorczości oraz promocja gospodarcza Gminy;
7. Budowa społeczeństwa informacyjnego
 - „INTEREDU” – kompleksowy program edukacyjny, zapobiegający wykluczeniu społecznemu, opracowany przez Gminę dla mieszkańców, dzieci oraz młodzieży w zakresie dostępu do Internetu;
 - Budowa i rozbudowa infrastruktury, przyczyniającej się do powstania szybkich sieci przesyłu danych.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Porąbka przyczyni się głównie do osiągnięcia celów 3, 4 i 6, ale będzie miał pozytywny wpływ także na realizację pozostałych celów strategii.

2.4 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka

Dokument wskazuje następujące cele rozwoju Gminy Porąbka:

1. Cele gospodarcze i przestrzenne:

- tworzenie warunków dla rozwoju głównych funkcji gminy;
- kształtowanie właściwej struktury osadniczej gminy, pozwalającej na właściwe zaprojektowanie obsługi komunikacyjnej i technicznej zabudowy;
- ochrona walorów środowiska naturalnego i kulturowego gminy;

2. Cele społeczne:

- poprawa standardów mieszkaniowych, zwiększenie samodzielności zamieszkania poprzez wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę i określenie dopuszczalnych parametrów zabudowy;
- poprawa sytuacji ekonomicznej mieszkańców poprzez wyznaczenie nowych terenów pod różne formy działalności gospodarczej;
- zwiększenie podaży i różnorodności miejsc pracy, zapobieganie bezrobociu;
- poprawa stanu bezpieczeństwa w gminie, m.in. poprzez poprawę parametrów dróg i ulic;
- zapewnienie podstawowego standardu usług w powiązaniu z dostępnością komunikacyjną;

3. Cele ochronne

- konsekwentna ochrona wartości środowiska naturalnego i kulturowego gminy;
- ochrona wód, powietrza, gleb przed zanieczyszczeniem i degradacją;
- ochrona i przywracanie ładu przestrzennego;
- ochrona terenów naturalnych, o niskim stopniu przekształcenia, przed przejmowaniem pod urbanizację;
- utrzymanie i kształtowanie zieleni urządzonej;
- ochrona i eksponowanie walorów krajobrazowych;
- dążenie do zachowania równowagi ekologicznej, zwłaszcza na terenach wzmożonej penetracji rekreacyjnej;
- ochrona przed oddziaływaniem klęsk żywiołowych, zwłaszcza powodzi.

2.5 Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Porąbka na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Dokument wskazuje następujące cele dla poszczególnych uciążliwości i elementów środowiska na terenie Gminy Porąbka:

CEL 1: Wysoka jakość wód powierzchniowych oraz ochrona wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania

Priorytet I: Ochrona wód powierzchniowych i ujęć wody pitnej

Priorytet II: Zaopatrzenie mieszkańców w wodę wysokiej jakości

Priorytet III: Ochrona przed powodzią i suszą;

CEL 2: Racjonalna gospodarka odpadami zgodna z wymogami ochrony środowiska

Priorytet I: Zapewnienie odzysku surowców wtórnych i zagospodarowanie odpadów zgodne z zasadami ochrony środowiska;

CEL 3: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Priorytet I: Ograniczanie niskiej emisji i zwiększenie efektywności energetycznej

budynków

Priorytet II: Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych

Priorytet III: Ograniczenie emisji spalin związanej z ruchem samochodowym oraz ograniczenie hałasu drogowego;

CEL 4: Ochrona przyrody

Priorytet I: Rozwój systemu obszarów chronionych

Priorytet II: Zalesianie nieużytków i gruntów niskich klas bonitacyjnych;

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka przyczyni się szczególnie do osiągnięcia Celu 1, Priorytetu 1.

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka na lata 2008-2016

Plan Odnowy Miejscowości Porąbka zakłada realizację wielu przedsięwzięć inwestycyjnych, mających za zadanie poprawę społeczno-gospodarczo-kulturalnej sfery życia mieszkańców. Celem planowanych inwestycji jest poprawa wizerunku sołectwa Porąbka w perspektywie całej Gminy. Ponieważ obszar rewitalizowany obejmuje część terenu sołectwa Porąbka, przedsięwzięcia częściowo pokrywają się – realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka wprost przyczyni się do osiągnięcia celu Planu Odnowy Miejscowości Porąbka.

2.6 Plan kilkuletniego zagospodarowania przestrzennego

Aktualnie dla obszaru gminy obowiązuje Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka, zatwierdzony uchwałą Uchwała Nr XXVIII/185/09 Rady Gminy Porąbka z dnia 11 marca 2009r w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka. Projekty zgłoszone do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka będą realizowane zgodnie z zasadami określonymi w Planie.

3. Założenia Programu Rewitalizacji

3.1 Podokresy programowania

Przy opracowaniu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka” przyjęto okres planowania 2007 – 2013, który w większości odpowiada okresowi programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Wybrane projekty będą kontynuowane po tym okresie.

3.2 Zasięg terytorialny rewitalizowanego terenu i uzasadnienie

Punkt wyjścia do ustalenia granic obszaru gminy, wyznaczonego do rewitalizacji, stanowiła jedna z definicji obszarów zdegradowanych. Zgodnie z nią, za obszar zdegradowany należy uznać tę część gminy, w której mają miejsce zaległości w działalności remontowo-modernizacyjnej obiektów kubaturowych, zły stan infrastruktury komunalnej, niedostatki w zakresie usług publicznych. Ważnym czynnikiem świadczącym o degradacji danego obszaru jest podwyższony stan bezrobocia wśród mieszkańców, mała aktywność gospodarcza oraz występujące objawy patologii społecznych takich jak alkoholizm, narkomania, przestępczość.

W oparciu o wskazaną definicję jako Obszar Rewitalizacji wyznaczono tereny o największej koncentracji negatywnych zjawisk przestrzennych, społecznych i gospodarczych. W wyborze tych obszarów kierowano się wynikami analiz, przedstawionych w rozdziale pierwszym.

Negatywne zjawiska przestrzenne

Analiza wykazała, że 4 sołectwa, wchodzące w skład Gminy Porąbka, są do siebie podobne pod względem problemów związanych z zagospodarowaniem przestrzennym. Wyjątkiem jest kwestia sieci wodno-kanalizacyjnej, której największe braki odczuwa się w sołectwie Porąbka (Wielka Puszcza, Mała Puszcza, Kozubnik).

Negatywne zjawiska gospodarcze

Najważniejszą kwestią są tu niewykorzystane walory turystyczne gminy – bardzo niska liczba miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych. Poprawa w tym zakresie niewątpliwie wpłynęłaby na zmniejszenie innych, występujących na obszarze całej gminy, negatywnych zjawisk:

- niski wskaźnik przedsiębiorczości,
- niska liczba miejsc pracy na terenie,
- niskie dochody gminy.

Negatywne zjawiska społeczne

Dużym wyzwaniem stojącym przed gminą jest konieczność stworzenia dużej liczbie osób wchodzących w wiek produkcyjny atrakcyjnych miejsc pracy i zamieszkania na

terenie gminy. W przeciwnym przypadku wzmocnieniu ulegną występujące już obecnie negatywne zjawiska, takie jak bezrobocie, utrzymywanie się ze źródeł niezarobkowych oraz mała aktywność społeczna.

W tej sytuacji sporządzono listę siedmiu kryteriów wyboru, które podczas konsultacji z partnerami społecznymi uznane zostały za najważniejsze:

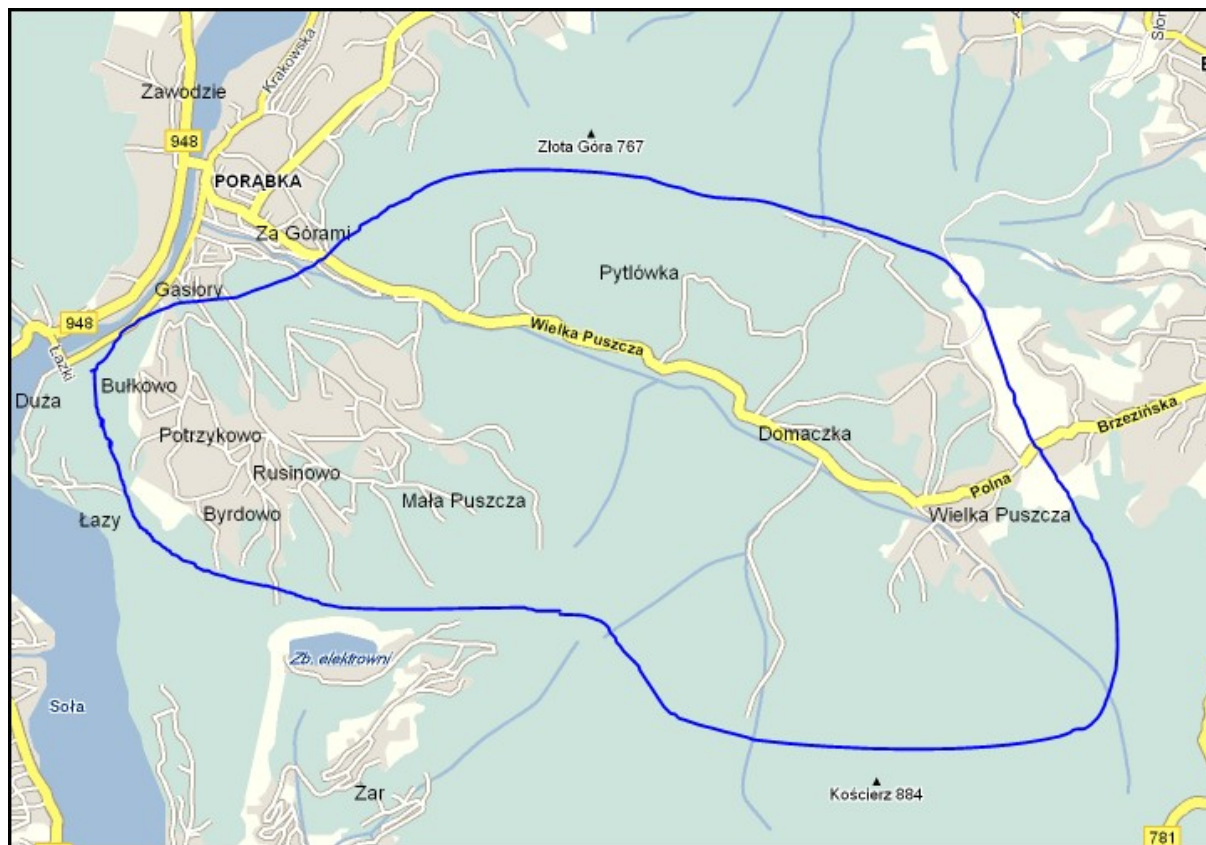
1. Występowanie braków w infrastrukturze komunalnej;
2. Występowanie obszarów nieekonomicznie wykorzystanej przestrzeni o dużym potencjale turystycznym;
3. Degradacja infrastruktury technicznej oraz budynków;
4. Potencjał dla tworzenia miejsc pracy;
5. Potencjał dla zwiększenia przedsiębiorczości;
6. Eliminacja zagrożeń związanych z miejscami zdegradowanymi
7. Potencjał dla poprawy wizerunku gminy w oczach mieszkańców oraz turystów.

Na podstawie powyższych kryteriów do rewitalizacji wyznaczony został teren o największym turystycznym potencjale w Gminie Porąbka, zlokalizowany w południowej jej części, wzdłuż ulic (potoków) Wielka Puszcza i Mała Puszcza.

W obszarze rewitalizowanym występują obecnie siedliska dla osób z marginesu społecznego oraz miejsca rabunkowej działalności różnych materiałów dla tzw. „złomiarzy”. Brak możliwości jego ochrony utrudnia skuteczną eliminację takiej działalności, a także zapewnienia bezpieczeństwa dla osób przebywających w tych miejscach.

Granice obszaru rewitalizowanego przedstawiają się następująco:

Obszar obejmuje swym zasięgiem zabudowę zlokalizowaną wzdłuż ulicy Mała Puszcza oraz przy wszystkich jej odnogach, a także zabudowania zlokalizowane wzdłuż ulicy Wielka Puszcza oraz przy jej odnogach, począwszy od granicy ze ścisłym centrum miejscowości Porąbka. W związku z tym w części wschodniej i południowej granica obszaru rewitalizacji zbliżona jest do granicy Gminy Porąbka w taki sposób, że obejmuje wszystkie budynki leżące na terenie gminy. W miejscu w którym granica pomiędzy Gminą Porąbka a Gminą Czernichów przecina rzekę Soła granica obszaru rewitalizowanego odbija łukiem w kierunku północno-wschodnim, a następnie po przecięciu ulicy Wielka Puszcza zatacza łuk w kierunku wschodnim, aż do granicy z miastem Andrychów w punkcie przy północnym krańcu zabudowań Wielkiej Puszczy.

Rysunek 5. Obszar objęty rewitalizacją.

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 6. Obszar objęty rewitalizacją na tle gminy.

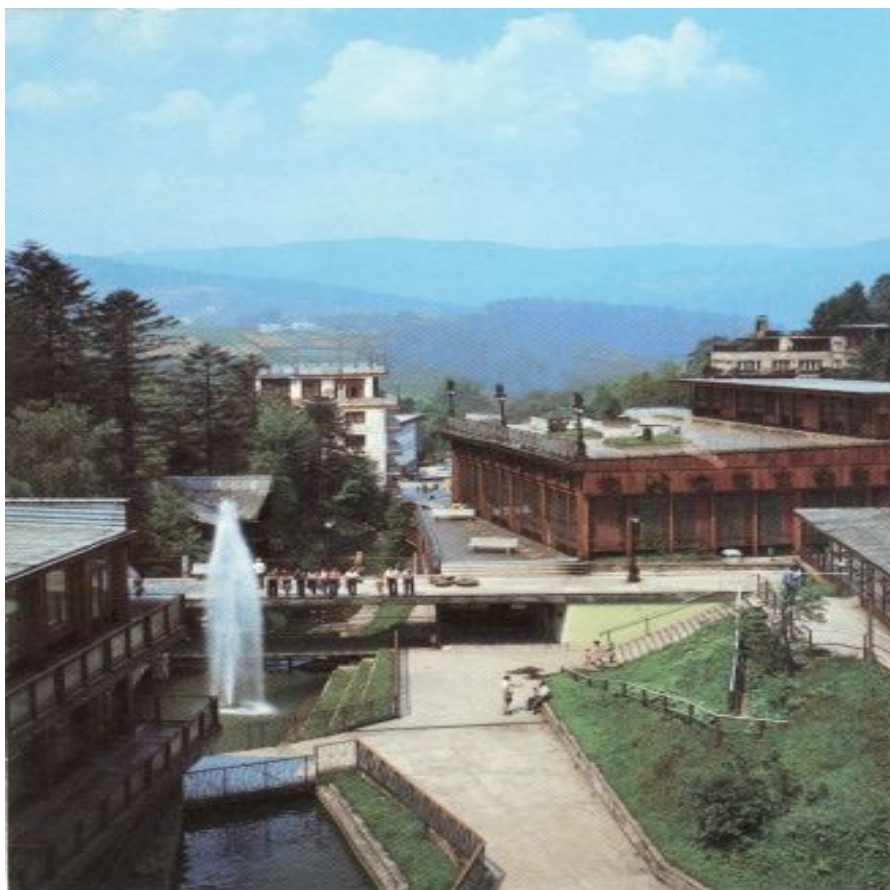
Źródło: Opracowanie własne

Najważniejsze obiekty rewitalizowanego obszaru to:

1. Pozostałości infrastruktury turystycznej w Dolinie Kozubnika – byłego Ośrodka Kozubnik, położonego w dolinie Małej Puszczy
2. Dom Wczasów Dziecięcych, położony w dolinie Wielkiej Puszczy.

Ośrodek Kozubnik

Zlokalizowany jest w dolinie rzeki Mała Puszczka na zboczach góry Żar. Decyzja o lokalizacji Kozubnika w latach 60 zapadła ze względu na duże walory krajobrazowe okolicy oraz dobrą dostępność komunikacyjną – walory te utrzymały się do dziś. Wybudowano go w latach 70-tych jako kompleks 11 hoteli dla około pół tysiąca osób. Uzupełniały go kryte baseny, sauna, korty tenisowe, wyciąg narciarski, stołówki, trzy restauracje i pięć barów. Ośrodek dysponował również własnymi ujęciami wód i niezależnymi źródłami energii.

Zdjęcie 9. Ośrodek Kozubnik w okresie świetności.

Źródło: <http://www.porabka.eu/>

Rysunek 7. Teren Ośrodka Kozubnik.

Źródło : <http://www.porabka.eu>

Po 1990 r. Kozubnik został sprzedany prywatnej spółce, która zastawiła go za kredyty bankowe. Początkowo przyjeżdżali tu jeszcze goście, jednak wobec postępujących problemów finansowych właściciela ośrodek szybko popadał w ruinę, głównie ze względu na wysokie koszty utrzymania. Ostatecznie stał się łupem dla złodziei i poszukiwaczy złomu.

Zdjęcie 10. Ośrodek Kozubnik – stan obecny.

Źródło: <http://www.porabka.eu>

Dom Wczasów Dziecięcych

Dom Wczasów Dziecięcych w dolinie Wielkiej Puszczy został wybudowany w latach 1937 – 1939 jako obiekt wczasowo-leczniczy. O powstaniu obiektu zdecydowały warunki klimatyczno-środowiskowe: świeże powietrze, czysta woda, tereny wycieczkowe, umożliwiające kontakt dziecka z przyrodą, zapewniające doskonałe warunki zdrowotne i wychowawcze. Zamierzoną działalność przerwał wybuch II wojny światowej. W czasie okupacji mieścił się tutaj „Kinderheim” (Dom Dziecka) wychowujący młodzież niemiecką. Od 1 maja 1945 roku, powstał Państwowy Dom Dziecka, który przeznaczony był dla sierot, po zaginionych w czasie okupacji rodzicach. Większość odnalazła swoich rodziców lub została adoptowana. Następnie do roku 1949 istniało w tutejszym domu prewentorium, czyli zakład zapobiegawczy – leczniczy dla dzieci zagrożonych gruźlicą. Placówka w tym okresie przyjmowała dzieci ze szkół podstawowych z południowych części Polski, a na kolonie letnie często przyjeżdżała młodzież z zagranicy. W czasie klęsk żywiołowych przyjmowano dzieci powodzian z województwa krakowskiego i łódzkiego na kilkumiesięczne wczasy.

Na przełomie 1950/51 roku placówka przyjęła nazwę – Państwowy Dom Wczasów Dziecięcych. Od tego czasu przyjmowała dzieci i młodzież z różnych regionów Polski. W kolejnych latach zabudowano tarasy na II piętrze, gdzie utworzono klasy lekcyjne. W latach 1991 – 94 dokonano przebudowy dużych sypialni na pokoje 8-9 osobowe. Od czerwca 1996 roku placówka funkcjonuje jako Dom Wczasów Dziecięcych, w którym organizowane są dwutygodniowe turnusy z nauką szkolną – na zasadzie „zielonej szkoły”.

Zdjęcie 11. Dom Wczasów Dziecięcych – stan obecny.
Źródło: <http://www.domwczasowdzieciecych.republika.pl/>

3.3 Podział na projekty i zadania inwestycyjne.

L.p.	Nazwa projektu	Okres realizacji
Projekty dotyczące infrastruktury komunalnej		
1	Modernizacja dróg gminnych w Sołectwie Porąbka	2009-2012
2	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu dla Kozubnika	2012-2013
Projekty dotyczące infrastruktury turystycznej		
3	Budowa ścieżek rowerowych	2011
4	Infrastruktura turystyczna w Wielkiej Puszcy	2011
5	Infrastruktura turystyczna w Kozubniku	2012
Projekty dotyczące obiektów kubaturowych		
6	Modernizacja gospodarki ciepłej w Domu Wczasów Dziecięcych w Porąbce	2007-2010
7	Rewitalizacja kurortu wypoczynkowego Kozubnik jako ośrodka edukacyjno-kulturalno-turystycznego i wypoczynkowego	2010-2013
8	Rewitalizacja zdegradowanej obecnie doliny Kozubnik poprzez budowę apart-hoteli	2011-2014

3.4 Kryteria wyboru pilotażu i kolejność realizacji.

Podstawowymi kryteriami oceny projektów jest:

- _____ społeczna potrzeba ich realizacji;
- _____ zgodność z priorytetami ujętymi w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Porąbka;
- _____ zgodność z wcześniej przyjętymi i zatwierdzonymi celami strategicznymi, które zamieszczono w lokalnych dokumentach gminy.

Kryterium o niebagatelnym znaczeniu są możliwości finansowe Gminy Porąbka i innych podmiotów zgłaszających projekty do realizacji. Z uwagi na to kryterium realizacja projektów w każdej z grup (infrastruktura komunalna, infrastruktura turystyczna, obiekty kubaturowe) została rozłożona w czasie w taki sposób, aby projekty w jak najmniejszym stopniu realizowane były w tym samym okresie.

Projekty w ramach poszczególnych grup realizowane będą w kolejności, jaka wynika z zaawansowania przygotowań do ich realizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji jest jednak dokumentem elastycznym, zatem dopuszcza się możliwość zmian w zasadach pierwszeństwa lub kolejności realizowanych zadań, o co wnioskować może Urząd Gminy jak i społeczność

lokalna. Ustalenia te mogą ulegać zmianie w przyszłości również ze względu na planowanie nowych projektów rewitalizacyjnych.

3.5 Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka przyniesie następujące pozytywne efekty:

- Poprawa jakości życia mieszkańców;
- Poprawa warunków życia i pracy;
- Wzrost atrakcyjności turystycznej;
- Powstanie nowych miejsc pracy;
- Poprawa estetyki miejscowości;
- Poprawa bezpieczeństwa;
- Poprawa stanu środowiska naturalnego;
- Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży;
- Zaspokojenie potrzeb społecznych.

Efekty te mogą być mierzone m.in. takimi wskaźnikami jak:

- _____ Liczba przebudowanych obiektów;
- _____ Liczba nowych przedsiębiorstw/punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych;
- _____ Długość wybudowanej/wyremontowanej infrastruktury technicznej;
- _____ Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury turystycznej;
- _____ Długość przebudowanych dróg gminnych;
- _____ Długość wybudowanych chodników;
- _____ Łączna kubatura budynków poddanych termomodernizacji;
- _____ Zmniejszenie zapotrzebowania budynków na energię cieplną;
- _____ Liczba nowych miejsc pracy;
- _____ Kubatura zrewitalizowanych obiektów;
- _____ Wielkość obszaru, na którym zostanie przywrócona estetyka i bezpieczeństwo;
- _____ Wielkość obszaru dostępnego dla osób niepełnosprawnych;
- _____ Liczba i wielkość obiektów sportowych;

- _____ Liczba
miejsc noclegowych;
- _____ Liczba
miejsc szkoleniowych i konferencyjnych;
- _____ Wzros
t dochodu na mieszkańca gminy;

4. Planowane działania rewitalizacyjne

4.1 Plan działań przestrzennych (techniczno-materialnych)

Planowane działania przestrzenne (techniczno-materialne) obejmują zadania w zakresie:

- infrastruktury technicznej;
- rozwoju transportu;
- restrukturyzacji przemysłu;
- remontów i renowacji istniejących budynków;
- rewitalizacji i zagospodarowania terenu.

Zadanie 1.1: Modernizacja dróg gminnych w Sołectwie Porąbka

W ramach projektu zakłada się:

- modernizację i przebudowę nawierzchni;
- utwardzenie poboczy;
- modernizację rowów odwadniających;
- wykonanie chodników jedno lub dwustronnych, przepustów.

Zadanie 1.2: Budowa ścieżek rowerowych

W ramach projektu zakłada się:

- budowę nowych ścieżek rowerowych na terenie sołectwa Porąbka.

Zadanie 1.3: Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu dla Kozubnika

W ramach projektu zakłada się:

- od ul. Mała Puszcza do ul. Smrekowej oraz na terenie przysiółka Kozubnik budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla mieszkańców.

Zadanie 1.4: Infrastruktura turystyczna w Wielkiej Puszczy

W ramach projektu zakłada się:

- wykonanie dokumentacji technicznej;
- budowę deptaku;
- w dalszym etapie stworzenie miejsc rekreacji takich jak: plac zabaw, boisko do koszykówki, stanowiska z „szachami”, ławki, miejsce na ognisko, itp.

Zadanie 1.5: Infrastruktura turystyczna w Kozubniku

W ramach projektu zakłada się:

- wykonanie dokumentacji technicznej oraz studium wykonalności;
- modernizacja dróg wraz z oświetleniem;
- budowa chodników;
- budowa małej architektury służącej wypoczynkowi i rekreacji (ławek, mostków, punktów widokowych, itp.);

- budowa parkingu wraz z oświetleniem dróg.

4.2 Plan działań gospodarczych

Planowane działania gospodarcze obejmują zadania w zakresie:

- wspierania przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy;
- przywrócenia lub rozwoju funkcji gospodarczych obszarom zdegradowanym;
- budowę infrastruktury dla rekreacji i wypoczynku;
- budowę infrastruktury dla edukacji;
- działania dotyczące rozwoju turystyki bądź innych sektorów gospodarki lokalnej.

Zadanie 2.1: Rewitalizacja kurortu wypoczynkowego Kozubnik jako ośrodka edukacyjno-kulturalno-turystycznego i wypoczynkowego

W ramach projektu zakłada się:

- rewitalizacja, odtworzenie, remont istniejącego budynku i nadanie mu nowej funkcji jako Centrum Konferencyjno-Szkoleniowo-Kulturalnego, tj. rewitalizacja istniejącego budynku – budowa sali konferencyjno-widowiskowej, sal szkoleniowych, zaplecza administracyjnego itp.;
- odtworzenie zaplecza rekreacyjnego, zaplecza pobytowego i socjalnego poprzez rewitalizację, remont i modernizację Ośrodka Wypoczynkowo-Kondycyjnego;
- odtworzenie zespołu basenowo-rekreacyjnego, Spa, Aquapark, pełniącego funkcję obiektu turystycznego ogólnodostępnego;
- odtworzenie miejsc spacerów, imprez kulturalnych i sportowych na otwartym powietrzu;
- odtworzenie, odbudowę, remont, miejsc widokowych, ogrodów, tarasów itp.;
- odbudowę obiektów małej architektury, takich jak: plac zabaw, stanowiska z „szachami”, ławki, miejsce na ognisko itp.;
- odtworzenie, modernizację, odbudowę miejsc parkingowych;
- odtworzenie sygnalizacji świetlnej na drodze dojazdowej do ośrodka;
- odtworzenie, remont restauracji oraz kawiarni;
- zagospodarowanie terenów wokół strumienia.

Zadanie 2.2: Rewitalizacja zdegradowanej obecnie doliny Kozubnik poprzez budowę apart-hoteli

W ramach projektu zakłada się:

- odtworzenie, remont istniejących budynków i nadanie im nowej funkcji jako apart-hoteli (obiektów hotelowych składających się z min. 10 lokali użytkowo-mieszkalnych tj. apartamentów związanych z sezonowym lub stałym pobytem i wypoczynkiem, o szerokim zakresie usług sportu, zdrowia i rekreacji);
- odtworzenie, remont restauracji, Spa, kawiarni;

- odtworzenie , remont miejsc spacerów, imprez kulturalnych i sportowych na otwartym powietrzu;
- odtworzenie miejsc widokowych, ogrodów, ścieżek rowerowych, parku linowego, skałek wspinaczkowych;
- odtworzenie , remont obiektów małej architektury, takich jak: plac zabaw, boisko do koszykówki, stanowiska z „szachami”, ławki, miejsce na ognisko, miejsc do gry zespołowej, korty tenisowe itp.;
- odtworzenie , remont miejsc parkingowych;
- zagospodarowanie terenów wokół strumienia, wzmocnienie brzegów.

4.3 Plan działań społecznych

Planowane działania społeczne obejmują zadania w zakresie:

- przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, szczególnie poprzez zapewnienie dostępności terenów doliny dla osób niepełnosprawnych,
- poprawę poziomu edukacji,
- poprawy warunków socjalnych,
- tworzenia równych szans i zapobieganiu zjawisku bezrobocia,
- działania na rzecz aktywizacji kulturalnej i edukacyjnej środowisk dziecięcych i młodzieżowych,
- działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej, turystycznej.

Zadanie 3.1: Modernizacja gospodarki ciepłej w Domu Wczasów Dziecięcych w Porąbce

W ramach projektu zakłada się:

- ocieplenie elewacji;
- wymianę stolarki okiennej;
- likwidację barier dla niepełnosprawnych;
- modernizację instalacji c.o. i wod-kan.

Zadania zaplanowane na lata 2009 – 2013 będą w większości realizowane w ramach posiadanych środków finansowych, zarówno własnych jak i zewnętrznych – pochodzących głównie z funduszy strukturalnych UE. Wyjątek stanowią dwa duże projekty związane z rewitalizacją doliny Kozubnika, które oprócz wspomnianych wyżej funduszy UE będą realizowane :

- 1) przez uczelnię wyższą Collegium Varsoviense, tj. modernizacja, odtworzenie, rozbudowa istniejącego budynku i nadanie mu nowej funkcji **kurortu Kozubnik jako ośrodka edukacyjno-kulturalno-turystycznego i wypoczynkowego**;
- 2) na zasadzie współpracy właściciela nieruchomości z funduszami inwestycyjnymi i spółką Sawa Apartments Sp. z o.o. tj. modernizacja, odtworzenie, rozbudowa istniejących budynków i nadanie im nowej funkcji jako apart- hoteli.

W latach 2014 – 2016 i w latach następnych część zadań będzie nadal kontynuowana.

Kryteria kolejności realizacji zadań, ustalone zostaną w obrębie jednostek organizacyjnych wg priorytetów i czasu ich realizacji.

5. Plan finansowy

Źródłami finansowania zadań będą środki:

- własne budżetu Gminy;
- własne indywidualnych beneficjentów (innych niż Gmina Porąbka);
- budżetu państwa;
- Narodowego, Wojewódzkiego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- funduszy unijnych i inwestycyjnymi

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Tabela 63. Plan finansowy na lata 2007-2013.

L.p.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Nakłady finansowe (tys. PLN)						Źródła finansowania
			do 2009	2010	2011	2012	2013 i następne	razem	
1.1	Modernizacja dróg gminnych w Sołectwie Porąbka	2009-2012	75,8	137,1	137,1	250,0	0,0	600,0	środki własne, dotacje unijne
1.2	Budowa ścieżek rowerowych	2011	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	środki własne, dotacje unijne
1.3	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu dla Kozubnika	2012-2013	0,0	0,0	0,0	7.959,447	11.446,349	19.405,796	środki własne, dotacje unijne- Wojewódzki fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej działanie 5.2.
1.4	Infrastruktura turystyczna w Wielkiej Puszczy	2011	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	środki własne, dotacje unijne
1.5	Infrastruktura turystyczna w Kozubniku	2012	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	środki własne, dotacja z działania 6.2.2 RPO Woj. Śląskiego
2.1	Rewitalizacja kurortu wypoczynkowego Kozubnik jako ośrodka edukacyjno-kulturalno-turystycznego i wypoczynkowego	2010-2013	0,0	1000,0	15 000,0	14 000,0	20 000,0	50 000,0	środki własne , dotacja z działania 6.2.2 RPO Woj. Śląskiego
2.2	Rewitalizacja zdegradowanej obecnie doliny Kozubnik poprzez budowę apart-hoteli	2011-2014	0,0	0,0	1000,0	11 000,0	38 000,0	50 000,0	właściciel nieruchomości z funduszami inwestycyjnymi , Instytutami, spółką Sawa Apartments Sp. z o.o. , dotacje unijne
3.1	Modernizacja gospodarki ciepłej w Domu Wczasów Dziecięcych w Porąbce	2007-2010	724,8	0,0	0,0	0,0	0,0	724,8	Powiat bielski
RAZEM			800,6	1.137,1	16.287,1	33.309,447	69.446,349	120.980,596	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Porąbka

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKĄ na lata 2007-2013

6. System wdrażania

System wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka” zostanie zbudowany w oparciu o strukturę organizacyjną Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Osobami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych projektów Programu będą merytoryczni pracownicy Urzędu Gminy.

Zadaniem poszczególnych osób będzie opracowanie i wdrożenie procedur monitorowania procesów realizacyjnych, komunikowanie się z projektodawcami w sprawach realizacji projektów i sporządzania raportów dla Wójta Gminy. Celem wspomnianych działań będzie osiągnięcie założonych celów Programu w płaszczyźnie:

- finansowej (minimalizacja nakładów przy założonym planie);
- społecznej (wzrost liczby miejsc pracy, wzrost zadowolenia mieszkańców);
- gospodarczej (przywrócenie utraconych funkcji gospodarczych oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy).

Konkretne projekty będą wdrażane zgodnie z zasadami wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i UE). Realizacja indywidualnych projektów zgłoszonych do Programu zależy od instytucji, które je zgłosiły, a także od wielkości pozyskanych środków z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej.

Zakłada się otwartą formułę wdrażania, umożliwiającą dokonywanie niezbędnych zmian celem optymalnej i skutecznej realizacji zadań.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

7. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

7.1 System monitorowania

Wobec chęci sprawnego i efektywnego wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka” konieczne jest ciągłe monitorowanie efektów rzeczowych projektów wchodzących w zakres Programu oraz wydatków ponoszonych na ich realizację. Proces monitorowania obejmie analizę danych, które obrazować będą tempo i stan zaawansowania wdrażanych projektów.

Za proces monitorowania będzie odpowiedzialny Referat Spraw Gospodarczych i Zamówień Publicznych, które pełniło będzie funkcję zespołu zadaniowego ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka. Każdorazowo po zakończeniu realizacji danego projektu Biuro ds. Inwestycji opracuje indywidualny raport końcowy. Raporty końcowe dla poszczególnych projektów będą przedkładane Wójtowi Gminy. Raz w roku Wójt będzie przedkładać opracowanie pt. „Raport na temat wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka” Radzie Gminy.

W celu oceny postępów w realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka” można wybrać i przyjąć poszczególne wskaźniki monitorowania z zaproponowanej poniżej listy:

1. wskaźniki produktu

- długość wybudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją w m,
- długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją w m,
- liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej w szt.,
- liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej w szt.,
- powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej w m²,
- powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej w m²,
- liczba budynków poddanych renowacji w szt.,
- powierzchnia budynków poddanych renowacji w m²,
- powierzchnia usługowa w budynkach poddanych renowacji w m²,
- długość wybudowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska w m,
- długość przebudowanej/wyremontowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska w m,
- liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na działalność organizacji pozarządowych w szt.,
- powierzchnia budynków zmodernizowanych na działalność organizacji pozarządowych w m²,
- liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjno-szkoleniowe w szt.,
- powierzchnia budynków zmodernizowanych na cele edukacyjno-szkoleniowe w m²,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

- liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne w szt.,
- powierzchnia obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne w m²,
- liczba zrewitalizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego w szt.,
- liczba nowych/wyremontowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej, sportowej lub aktywnego
- wypoczynku w szt.,
- liczba zmodernizowanych obiektów na cele działalności gospodarczej w szt.,
- powierzchnia zmodernizowanych obiektów na cele działalności gospodarczej w m².

2. wskaźniki rezultatu

- liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych w szt.,
- powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana w m²,
- liczba osób korzystających z nowych/zmodernizowanych obiektów organizacji pozarządowych w osobach,
- liczba osób korzystających z nowej/zmodernizowanej bazy edukacyjno-szkoleniowej w osobach,
- liczba osób korzystających z nowej/zmodernizowanej bazy kulturalnej w osobach,
- liczba osób korzystających z nowych/wyremontowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej, sportowej lub aktywnego wypoczynku w osobach,
- liczba przedsięwzięć zlokalizowanych na terenach zrewitalizowanych w szt.,
- liczba nowych miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych w szt.,
- powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne na terenach zrewitalizowanych w m²,
- powierzchnia nowych przestrzeni publicznych w m².

7.2 Sposoby oceny programu rewitalizacji

Oceny wyników realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka” dokona Komisja Budżetu, Samorządu, Rozwoju Społeczno-Gospodarczego, Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego Rady Gminy Porąbka. Ewaluacja będzie polegała na weryfikacji założeń przyjętych w Programie, dotyczących poszczególnych przedsięwzięć ujętych w Programie. Po przeprowadzeniu oceny zostaną sformułowane zalecenia naprawcze, mające na celu pełne wdrożenie planowanych przedsięwzięć. Za wykonanie poszczególnych zaleceń odpowiedzialne będą merytoryczne Wydziały Urzędu Gminy lub gminne jednostki organizacyjne. Ocenie zostaną poddane poszczególne przedsięwzięcia oraz wskaźniki właściwe dla danego projektu.

Ocena powinna obejmować:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKĄ na lata 2007-2013

- sprawdzenie czy dany projekt został wykonany,
- porównanie planowanego i rzeczywistego okresu realizacji projektu,
- porównanie planowanego i rzeczywistego kosztu projektu,
- sprawdzenie czy zostały rozliczone koszty kwalifikowane projektu oraz czy osiągnięto zaplanowaną wielkość oraz poziom uzyskanego dofinansowania z funduszy zewnętrznych,
- sprawdzenie rodzaju i wielkości osiągniętych wskaźników projektu,
- sprawdzenie sposobu zarządzania projektem po jego zakończeniu.

7.3 Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Przewiduje się, że konsultacje przeprowadzone na etapie opracowywania oraz realizacja „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka” przyczynią się do integracji lokalnej społeczności oraz wzrostu jej aktywności. Systematyczne informowanie o realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Porąbka”, wyjaśnianie społeczności lokalnej, jakie korzyści dają jej projekty rewitalizacyjne, a także promocja sukcesów osiągniętych przez projekty oraz ich autorów, będzie impulsem dla zmiany obecnego stanu społeczno-gospodarczego, czego efektem będzie zachęcenie do podejmowania kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Komunikacja ma zapewnić wszystkim partnerom Programu:

- dostęp do pełnej informacji o Programie,
- pobudzenie społeczności lokalnej do wyrażenia własnych opinii,
- wzajemne porozumienie między partnerami biorącymi udział w rewitalizacji.

W związku z powyższym w procesie komunikacji społecznej Urząd Gminy zapewni powszechny dostęp do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych, o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach dla wszystkich zainteresowanych realizacją projektów na terenie Gminy Porąbka.

Podstawowym medium informacyjnym będzie informacja na gminnym portalu internetowym oraz informacja na tablicy ogłoszeń. Ponadto przewiduje się informacyjne i konsultacyjne spotkania z przedstawicielami społeczności lokalnej. Zainteresowani przygotowaniem projektów oraz wniosków o dofinansowanie ich realizacji będą mogli również uzyskać informację w Urzędzie Gminy, w Referacie inwestycji i mienia komunalnego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Spis zdjęć

Zdjęcie 1-2. Pozostałości infrastruktury turystycznej w Dolinie Kozubnika – serce obszaru rewitalizowanego. Obszar wymaga pilnych działań rewitalizacyjnych.....	5
Zdjęcie 3-4. Pozostałości infrastruktury turystycznej w Dolinie Kozubnika – serce obszaru rewitalizowanego. Obszar wymaga pilnych działań rewitalizacyjnych.....	6
Zdjęcie 5. Dwór obronny w Czańcu.....	11
Zdjęcie 6. Dworek w Kobiernicach.....	12
Zdjęcie 7. Dawna stara karczma „u Zontka”.....	12
Zdjęcie 8. Kapliczka w Porąbce – Kozubniku.....	13
Zdjęcie 9. Ośrodek Kozubnik w okresie świetności.....	74
Zdjęcie 10. Ośrodek Kozubnik – stan obecny.....	75
Zdjęcie 11. Dom Wczasów Dziecięcych – stan obecny.....	76

Spis rysunków

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Porąbka w województwie śląskim.....	7
Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Porąbka.....	8
Rysunek 3. Gmina Porąbka.....	19
Rysunek 4. Park Krajobrazowy Beskidu Małego	22
Rysunek 5. Obszar objęty rewitalizacją.....	73
Rysunek 6. Obszar objęty rewitalizacją na tle gminy.....	73
Rysunek 7. Teren Ośrodka Kozubnik.....	75

Spis tabel

Tabela 1. Obiekty istniejące wpisane do rejestru zabytków.....	10
Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Porąbka.....	14
Tabela 3. Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie Porąbka.....	14
Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów w gminie Porąbka.....	14
Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD 2004.....	26
Tabela 6. Baza noclegowa i jej wykorzystanie w Porąbce.....	27
Tabela 7. Miejsca noclegowe i noclegi udzielone w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.....	27
Tabela 8. Podmioty Gospodarki Narodowej Zarejestrowane w Rejestrze REGON według sektorów własnościowych na terenie Gminy Porąbka.....	27
Tabela 9. Liczba podmiotów Gospodarki Narodowej na 1000 mieszkańców.....	28
Tabela 10. Wskaźnik przedsiębiorczości.....	28
Tabela 11. Pracujący w głównym miejscu pracy wg płci na terenie Gminy Porąbka.....	29
Tabela 12. Dojazdy do pracy na terenie Gminy Porąbka w 2006r.....	29
Tabela 13. Pracujący w głównym miejscu pracy na 1000 mieszkańców.....	30
Tabela 14. Struktura dochodów budżetowych Gminy Porąbka w latach 2004 – 2008.....	30
Tabela 15. Dochody na 1 mieszkańca Gminy Porąbka w latach 2004 – 2008 na tle powiatu i województwa (bez gmin na prawach powiatu).....	31
Tabela 16. Struktura wydatków Gminy Porąbka w latach 2004 – 2008 oraz udział wydatków majątkowych inwestycyjnych.....	32
Tabela 17. Struktura liczby mieszkańców Porąbki na tle powiatu bielskiego i województwa śląskiego.....	33
Tabela 18. Struktura liczby mieszkańców Porąbki na tle powiatu bielskiego i województwa śląskiego.....	33
Tabela 19. Struktura wiekowa mieszkańców Porąbki na koniec 2008 roku.....	35
Tabela 20. Struktura wiekowa mieszkańców Porąbki na koniec 2004 roku.....	36
Tabela 21. Struktura ludności Porąbki wg produktywności wieku w 2008 roku na tle powiatu i województwa.....	37

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Tabela 22. Struktura ludności Porąbki wg płci i wieku produkcyjnego w latach 2004-2008.....	38
Tabela 23. Struktura ludności Porąbki wg wieku produkcyjnego w latach 2004-2008 na tle powiatu i województwa.....	39
Tabela 24. Migracje na pobyt stały, gminne wg typu, kierunku i płci migrantów.....	39
Tabela 25. Migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunków.....	40
Tabela 26. Ruch naturalny wg płci.....	41
Tabela 27. Wskaźniki przyrostu naturalnego oraz salda migracji w latach 2004-2008.....	42
Tabela 28. Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie Gminy Porąbka.....	43
Tabela 29. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.....	44
Tabela 30. Bezrobotni zarejestrowani wg wykształcenia na terenie Gminy Porąbka i powiatu bielskiego.....	46
Tabela 31. Udział bezrobotnych zarejestrowanych wg wykształcenia na terenie Gminy Porąbka i powiatu bielskiego w ogóle bezrobotnych.....	46
Tabela 32. Udział bezrobotnych w wieku do 24 lat na terenie Gminy Porąbka i powiatu bielskiego w ogóle bezrobotnych.....	47
Tabela 33. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy na terenie Gminy Porąbka i powiatu bielskiego w ogóle bezrobotnych.....	47
Tabela 34. Udział poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców gminy.....	48
Tabela 35. Zasoby mieszkaniowe wg. form własności.....	49
Tabela 36. Budynki nowe oddane do użytkowania na terenie Porąbki.....	50
Tabela 37. Budynki nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.....	50
Tabela 38. Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych.....	52
Tabela 39. Udział przestępstw kryminalnych i gospodarczych.....	53
Tabela 40. Wskaźnik wykrywalności sprawców w województwie śląskim i podregionie bielskim...	53
Tabela 41. Bójki i pobicia.....	53
Tabela 42. Nietrzeźwi kierujący.....	53
Tabela 43. Przestępstwa znęcania się nad rodziną.....	54
Tabela 44. Przestępstwa przerobienia, podrobienia.....	54
Tabela 45. Kradzieże.....	54
Tabela 46. Kradzieże z włamaniem.....	54
Tabela 47. Rozboje i napady.....	54
Tabela 48. Zniszczenia mienia.....	54
Tabela 49. Przywłaszczenia mienia.....	54
Tabela 50. Oszustwa.....	54
Tabela 51. Łączna liczba przestępstw na terenie Porąbki.....	55
Tabela 52. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej.....	56
Tabela 53. Najważniejsze przyczyny korzystania z pomocy społecznej.....	56
Tabela 54. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w podziale na sołectwa.....	57
Tabela 55. Zestawienie liczby mieszkańców i liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w podziale na sołectwa.....	57
Tabela 56. Gospodarstwa domowe w Porąbce.....	57
Tabela 57. Gospodarstwa domowe w Porąbce wg liczby osób.....	58
Tabela 58. Gospodarstwa domowe w Porąbce wg tytułu zajmowania mieszkania przez gospodarstwo.....	58
Tabela 59. Dodatki mieszkaniowe wypłacane w Porąbce.....	58
Tabela 60. Gospodarstwa domowe w Porąbce a gospodarstwa i działki rolne.....	58
Tabela 61. Główne źródła utrzymania gospodarstw domowych w Porąbce.....	59
Tabela 62. Zestawienie podstawowych danych statystycznych.....	62
Tabela 63. Plan finansowy na lata 2007-2013.....	84

Spis wykresów

Wykres 1. Wskaźnik przedsiębiorczości Porąbki na tle powiatu i województwa.....	29
Wykres 2. Dochody ogółem oraz dochody własne na 1 mieszkańca Gminy Porąbka w latach 2004 – 2008 na tle powiatu i województwa (bez gmin na prawach powiatu).....	31
Wykres 3. Ludność Porąbki w podziale na mężczyzn i kobiety w latach 2004-2008.....	34
Wykres 4. Udział procentowy kobiet do ogółu mieszkańców danej jednostki.....	35

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Wykres 5. Udział procentowy ludności w poszczególnych przedziałach wiekowych na koniec 2008r i 2004r.....	36
Wykres 6. Struktura wieku mieszkańców Porąbki na tle jego otoczenia stan na dzień 31.12.2008 roku.....	37
Wykres 7. Salda migracji na pobyt stały gminne wg typu i kierunków.....	41
Wykres 8. Ruch naturalny wg płci.	41
Wykres 9. Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie Gminy Porąbka.....	43
Wykres 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Porąbce na tle powiatu i województwa.....	44
Wykres 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w poszczególnych powiatach województwa śląskiego.....	45
Wykres 12. Bezrobotni zarejestrowani wg wykształcenia na terenie Gminy Porąbka.....	46
Wykres 13. Udział poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców gminy.....	48
Wykres 14. Łączna liczba przestępstw na terenie Porąbki.....	55
Wykres 15. Główne źródła utrzymania gospodarstw domowych w Porąbce.....	60

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Załącznik 1. Przykłady projektów rewitalizacyjnych

Projekt 1.1

Jednostka zgłaszająca projekt	Gmina Porąbka
Nazwa projektu	Modernizacja dróg gminnych w Sołectwie Porąbka
Miejsce realizacji projektu	Sołectwo Porąbka
Cele projektu	Kompleksowa modernizacja dróg, w tym modernizacja i przebudowa nawierzchni, utwardzenie poboczy, modernizacja rowów odwadniających, wykonanie chodników jedno lub dwustronnych, przepustów.
Okres przygotowania i realizacji zadania	2009-2012
Wykonawcy projektu	Wybrany zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych
Oszacowanie nakładów inwestycyjnych	600.000,00 zł
Bezpośrednie efekty realizacji projektu (produkty i rezultaty)	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa bezpieczeństwa, • Zaspokojenie potrzeb społecznych, • Poprawa jakości życia mieszkańców, • Wzrost atrakcyjności turystycznej, • Poprawa estetyki miejscowości.

Projekt 1.2

Jednostka zgłaszająca projekt	Gmina Porąbka
Nazwa projektu	Budowa ścieżek rowerowych
Miejsce realizacji projektu	Sołectwo Porąbka
Cele projektu	Celem przedsięwzięcia jest budowa nowych ścieżek rowerowych na terenie sołectwa Porąbka, co ułatwi życie mieszkańcom, a także podniesie walory turystyczne miejscowości.
Okres przygotowania i realizacji zadania	2011
Wykonawcy projektu	Wybrany zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych
Oszacowanie nakładów inwestycyjnych	50.000,00 zł
Bezpośrednie efekty realizacji projektu (produkty i rezultaty)	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa bezpieczeństwa, • Zaspokojenie potrzeb społecznych, • Poprawa jakości życia mieszkańców, • Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży, • Wzrost atrakcyjności turystycznej, • Poprawa estetyki miejscowości.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Projekt 1.3

Jednostka zgłaszająca projekt	Gmina Porąbka
Nazwa projektu	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu dla Kozubnika
Miejsce realizacji projektu	Sołectwo Porąbka
Cele projektu	budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej od ul. Mała Puszcza do ul. Smrekowej oraz na terenie przysiółka Kozubnik (IV etap inwestycji) budowę sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej dla mieszkańców. Miejscowość tą od wielu lat dotyka deficyt wody. Budowa wodociągu ułatwi codzienne życie mieszkańców oraz przyczyni się do uzbrojenia terenów pod przyszłe inwestycji.
Okres przygotowania i realizacji zadania	2012-2013
Wykonawcy projektu	Wybrany zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych
Oszacowanie nakładów inwestycyjnych	19.405.796,00 zł
Bezpośrednie efekty realizacji projektu (produkty i rezultaty)	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków życia i pracy, • Poprawa stanu środowiska naturalnego, • Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa.

Projekt 1.4

ednostka zgłaszająca projekt	Gmina Porąbka
Nazwa projektu	Infrastruktura turystyczna w Wielkiej Puszczy
Miejsce realizacji projektu	Sołectwo Porąbka
Cele projektu	Inwestycja służyć będzie poprawie bezpieczeństwa ruchu. Budowa deptaka stworzy warunki dla aktywnego spędzania czasu wolnego. Jednocześnie rezultatem przedsięwzięcia będzie także skupienie uwagi na jednym z najatrakcyjniejszych miejsc w Porąbce. Zagospodarowanie terenu obejmować będzie w drugim etapie również stworzenie miejsc rekreacji takich jak: plac zabaw, boisko do koszykówki, stanowiska z „szachami”, ławki, miejsce na ognisko, itp.
Okres przygotowania i realizacji zadania	2011
Wykonawcy projektu	Wybrany zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Oszacowanie nakładów inwestycyjnych	100.000,00 zł
Bezpośrednie efekty realizacji projektu (produkty i rezultaty)	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa bezpieczeństwa, • Zaspokojenie potrzeb społecznych, • Poprawa jakości życia mieszkańców, • Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży, • Wzrost atrakcyjności turystycznej, • Poprawa estetyki miejscowości.

Projekt 1.5

Jednostka zgłaszająca projekt	Gmina Porąbka
Nazwa projektu	Infrastruktura turystyczna w Kozubniku
Miejsce realizacji projektu	Sołectwo Porąbka
Cele projektu	Inwestycja ma na celu modernizację dróg, budowę chodników oraz parkingu wraz z oświetleniem dróg i parkingu.
Okres przygotowania i realizacji zadania	2012
Wykonawcy projektu	Wybrany zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych
Oszacowanie nakładów inwestycyjnych	100.000,00 zł
Bezpośrednie efekty realizacji projektu (produkty i rezultaty)	<ul style="list-style-type: none"> • Zaspokojenie potrzeb społecznych, • Poprawa jakości życia mieszkańców, • Wzrost atrakcyjności turystycznej, • Poprawa estetyki miejscowości.

Projekt 2.1

Jednostka zgłaszająca projekt	spółka, w której udziały posiada jednostka samorządu terytorialnego (tj. gmina Porąbka)
Nazwa projektu	Rewitalizacja kurortu wypoczynkowego Kozubnik jako ośrodka edukacyjno-kulturalno-turystycznego i wypoczynkowego
Miejsce realizacji projektu	sołectwo Porąbka, dolina Kozubnik
Cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja zdegradowanej obecnie doliny Kozubnik poprzez odtworzenie istniejącego budynku i nadanie mu nowej funkcji jako ośrodka wiedzy, kultury i aktywnego wypoczynku
Okres przygotowania i realizacji zadania	2010-2013
Wykonawcy projektu	Wybrany zgodnie z Prawem Zamówień

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKĄ na lata 2007-2013

	Publicznych
Oszacowanie nakładów inwestycyjnych	50.000.000,00 zł
Bezpośrednie efekty realizacji projektu (produkty i rezultaty)	<ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja, odtworzenie budynku o łącznej powierzchni około 7.000 tys. m²; • rewitalizacja terenów doliny o łącznej powierzchni około 0,4 ha • uregulowanie koryta strumienia w dolinie o łącznej powierzchni 0,60 km, przy czym bezpośrednio w ramach projektu 0,10 ha • poprawa bezpieczeństwa, • zaspokojenie potrzeb społecznych, w tym edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych • poprawa jakości życia mieszkańców, • rozwój fizyczny dzieci i młodzieży, • wzrost atrakcyjności turystycznej, • poprawa estetyki miejscowości • Cel gospodarczy. Cel ten zostanie zrealizowany poprzez utworzenie ok. 400 dodatkowych miejsc pracy. Według danych GUS w 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie gminy wynosiła 500 osób, co pozwala twierdzić, iż planowana inwestycja skutecznie ograniczy bezrobocie na terenie gminy. Ponadto projekt podniesie atrakcyjność turystyczną regionu, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do wzrostu ilości podmiotów gospodarczych z branży okółoturystycznej. Dlatego też docelowo zakłada się powstanie ok. 400 miejsc pracy • Cel turystyczny. Terytorium gminy Porąbka zlokalizowane jest w Parku Krajobrazowym Beskidu Małego. O charakterze turystyczno-rekreacyjnym decyduje górzysty krajobraz, urokliwe zakątki leśne, czysta woda i powietrze, piękne widoki oraz sztuczne zbiorniki wodne w Porąbce, Międzybrodziu i na górze Żar. Atrakcyjne tereny sprzyjają rozwojowi turystyki, jednak zdecydowaną przeszkodą jest niewystarczająca ilość miejsc noclegowych. Według danych GUS na terenie gminy funkcjonuje tylko jeden obiekt oferujący 100 miejsc noclegowych. Powoduje to istotny ha-

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKĄ na lata 2007-2013

	<p>mulec w napływie turystów na te tereny. W związku z powyższym realizacja inwestycji przyczyni się do wzrostu atrakcyjności turystycznej. Budowa miejsc widokowych, zagospodarowanie ogrodu przyczynią się do poprawy estetyki miejscowości.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel rekreacyjny. Cel ten zostanie osiągnięty m.in. poprzez odtworzenie , remont basenu, Aquaparku, SPA, Stworzenie ww. obiektów pozwoli mieszkańcom gminy, jak i okolicznych terenów na aktywny wypoczynek. Z drugiej strony będzie również nie lada atrakcją dla przyjezdnych. • Cel społeczny. Zostanie osiągnięty poprzez zagwarantowanie możliwości efektywnego społecznie spędzania czasu wolnego przez młodzież poprzez nieodpłatne udostępnianie w określonych godzinach powstałej w ramach projektu infrastruktury sportowej m.in. basenu
--	---

Projekt 2.2

Jednostka zgłaszająca projekt	właściciela nieruchomości z funduszami inwestycyjnymi , Instytutami, spółką Sawa Apartments Sp. z o.o.
Nazwa projektu	Rewitalizacja zdegradowanej obecnie doliny Kozubnik poprzez budowę apart-hoteli
Miejsce realizacji projektu	sołectwo Porąbka, dolina Kozubnik
Cele projektu	Rewitalizacja zdegradowanej obecnie doliny Kozubnik poprzez odbudowę i rozbudowę położonych w niej obiektów z przeznaczeniem na apart-hotele
Okres przygotowania i realizacji zadania	2011-2014
Wykonawcy projektu	właściciela nieruchomości z funduszami inwestycyjnymi , Instytutami, spółką Sawa Apartments Sp. z o.o.
Oszacowanie nakładów inwestycyjnych	50.000.000,00 zł
Bezpośrednie efekty realizacji projektu (produkty i rezultaty)	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja, odbudowa budynków o łącznej powierzchni około 7.000 m²; • rewitalizacja terenów doliny o łącznej po-

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

	<p>wierzchni około 2 ha</p> <ul style="list-style-type: none"> • uregulowanie strumienia w dolinie o łącznej długości około 1 ha • powstanie ok. 200 miejsc pracy
--	---

Projekt 3.1

Jednostka zgłaszająca projekt	Powiat Bielski
Nazwa projektu	Modernizacja gospodarki ciepłej w Domu Wczasów Dziecięcych w Porąbce
Miejsce realizacji projektu	Sołectwo Porąbka
Cele projektu	Przedsięwzięcie obejmuje kompleksowy remont (ocieplenie elewacji, wymianę stolarki okiennej, modernizację instalacji c.o. i wod-kan) oraz dostosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
Okres przygotowania i realizacji zadania	2007-2010
Wykonawcy projektu	Wybrany zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych
Oszacowanie nakładów inwestycyjnych	724.800,00 zł
Bezpośrednie efekty realizacji projektu (produkty i rezultaty)	<ul style="list-style-type: none"> • Zaspokojenie potrzeb społecznych, • Rozwój fizyczny dzieci i młodzieży, • Wzrost atrakcyjności turystycznej, • Poprawa estetyki miejscowości.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Załącznik 2. Zestawienie obiektów zabytkowych na terenie Gminy Porąbka

SOŁECTWO PORĄBKA	
1	Kościół parafialny murowany
2	Kaplica - dzwonnica murowana (Kozubnik)
3	Kapliczka św. Urbana murowana
4	Kapliczka murowana (Bukowska)
5	Kapliczka murowana (Zawodzie)
6	Budynek szkoły murowany
7	Zapora wodna murowana
8	Budynek zarządu zapory drewniano-murowany
9	Budynki mieszkalne elektrowni drewniane zręb.
10	Budynek inwentarski elektrowni drewniany zręb.
11	Budynek wczasów dziecięcych murowany (Wielka Puszcza)
12	Budynek administracji lasów murowany (Wielka Puszcza)
13	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Bielska 79)
14	Budynek mieszkalny drewniany (Bukowska 156)
15	Budynek mieszkalny murowany (Krakowska 36)
16	Budynek mieszkalny murowany (Krakowska 31)
17	Budynek mieszkalny murowany (Krakowska 47)
18	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Krakowska)
19	Budynek mieszkalny murowany (Krakowska 17)
20	Budynek mieszkalny drewniany (Zdrojowa 1)
21	Budynek mieszkalny drewniany (Zdrojowa 2)
22	Budynek mieszkalny drewniany (Zdrojowa 3)
23	Budynek mieszkalny murowany (Cedrowa 7)
24	Budynek mieszkalny d. nr 180 (Cedrowa 11)
25	Budynek mieszkalny murowany (Cechowa 1)
26	Budynek mieszkalny drewniany (Cechowa 4)
27	Stodoła kamienno-drewniana (Czysta 1)
28	Budynek mieszkalny drewniany (Źródlana 4)
29	Budynek mieszkalny murowany (Żywiecka 1)
30	Budynek mieszkalny murowany (Żywiecka 3)
31	Budynek mieszkalny drewniany (Zakole 7)
32	Budynek mieszkalny murowany (Zapora 3)
33	Budynek mieszkalny drewniano-murowany (Centralna 2)
34	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Centralna 3)
35	Budynek mieszkalny murowany (Wielka Puszcza 32)
36	Budynek mieszkalny murowany (Wielka Puszcza 47)
37	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Wielka Puszcza 50)
SOŁECTWO BUJAKÓW	
1	Cmentarz parafialny katolicki
2	Kaplica murowana
3	Krzyż na postumencie kamiennym
4	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Podlesie 48)
5	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Łukowa 9)
6	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Łukowa 4)

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

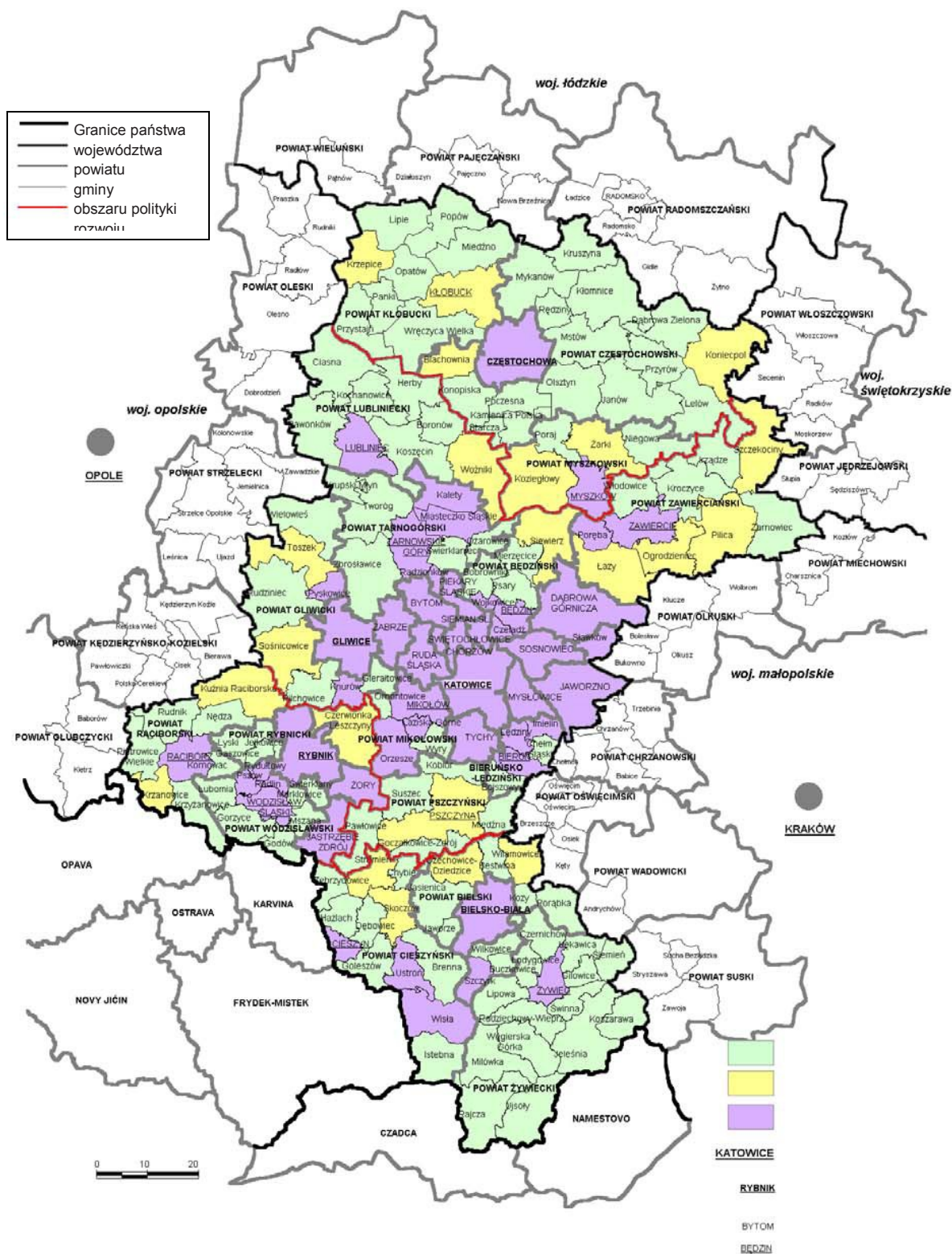
7	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Bielska 15)
8	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Szkolna 64)
9	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Szkolna 62)
10	Stodoła drewniana zręb. (Szkolna 58)
11	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Szkolna 58)
12	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Szkolna 56)
13	Budynek mieszkalny murowany (Szkolna 54)
14	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Szkolna 50)
15	Budynek mieszkalny murowany (Szkolna 44)
16	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Szkolna 2)
17	Budynek mieszkalny murowany (Szkolna 137)
18	Budynek mieszkalny murowany (Ogrodowa 1)
19	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Stara Karczma 24)
20	Budynek mieszkalny murowany (Stara Karczma 26)
21	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Stara Karczma 13)
SOŁECTWO KOBIERNICE	
1	Cmentarz komunalny
2	Plebania
3	Kaplica murowana (Dworska)
4	Kapliczka słup. Murowana
5	Kapliczka słup. Kamienna
6	Kapliczka słup. Kamienna
7	Krzyż przy drodze murowany
8	Budynek mieszkalny w zespole podw.drewn.-zręb. (Dworska)
9	Dządcówka murowana (Dworska)
10	Czworak murowany (Dworska)
11	Spichlerz murowany (Dworska)
12	Budynek inwentarski murowany (Dworska)
13	Piwnica murowana (Dworska)
14	Budynek mieszkalny murowany (Bielska)
15	Budynek mieszkalny drewniany (Dolna 6)
16	Budynek mieszkalny murowany (Tradycyjna 26)
17	Budynek mieszkalny drewniany (Tradycyjna 37)
18	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Parkowa 24)
19	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Korzonkiewicza 18)
20	Budynek mieszkalny murowany (Korzonkiewicza 25)
21	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Parkowa 2)
22	Biblioteka murowana (Wolności)
23	Budynek mieszkalny drewniany (Wolności 30)
24	Budynek mieszkalny drewniany (Górska 13)
25	Budynek mieszkalny drewniany (Górska 12)
SOŁECTWO CZANIEC	
1	Cmentarz parafialny
2	Kościół pod wesw. św. Bartłomieja murowany
3	Kapliczka murowana (pod nową szkołą)
4	Kapliczka murowana (koło nr. 351)
5	Kaplica z dzwonnica murowana
6	Kapliczka kamienna

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

7	Krzyż drewniany
8	Zespół dawnego młyna (papiernia) - 5 obiektów murowanych
9	Budynek administracji dawnego młyna murowany
10	Budynek mieszkalny murowany (Bukowska 70)
11	Budynek mieszkalny murowany (Bukowska 68)
12	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Bukowska 66)
13	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Bukowska 37)
14	Budynek mieszkalny drewniany (Lazurowa 13)
15	Budynek mieszkalny drewniany (Miejska 33)
16	Budynek mieszkalny drewniany (Miejska 70)
17	Budynek mieszkalny drewniany (Malinowa 2)
18	Budynek mieszkalny drewniany (Malinowa 9)
19	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Kard. K.Woktyły 202)
20	Budynek mieszkalny murowany (Kardynała K.Woktyły 156)
21	Budynek mieszkalny murowany (Kardynała K.Woktyły 116)
22	Budynek mieszkalny murowany (Kardynała K.Woktyły 96)
23	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Kardynała K.Woktyły 92)
24	Budynek mieszkalny murowany (Kardynała K.Woktyły 86)
25	Budynek mieszkalny drewniany (Kardynała K.Woktyły 100)
26	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Kardynała K.Woktyły 102)
27	Budynek mieszkalny murowany (Kardynała K.Woktyły 110)
28	Budynek mieszkalny murowany (Wiosenna 2)
29	Budynek mieszkalny murowany (Wiosenna 8)
30	Budynek mieszkalny murowany (Wysoka 1)
31	Budynek mieszkalny drewniany (Wodna 4)
32	Budynek mieszkalny drewniany zręb. (Bukowska 7)
33	Budynek mieszkalny murowany (Brzegowa 5)
34	Budynek mieszkalny murowany (Brzegowa 2)
35	Budynek mieszkalny murowany (Cierniowa 23)
36	Budynek mieszkalny drewniany (Cierniowa 17)
37	Budynek mieszkalny drewniany (Kościelna 24)
38	Budynek mieszkalny drewniany (Kościelna 24)
39	Budynek mieszkalny murowany (Kościelna 37)
40	Budynek mieszkalny drewniany (Kęcka 5)
41	Budynek mieszkalny murowany (Królewska 19)
42	Budynek mieszkalny murowany (Królewska 3)
43	Budynek mieszkalny murowany (Kardynała K.Woktyły 88)
44	Budynek mieszkalny murowany (Widokowa 3)

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PORĄBKA na lata 2007-2013

Załącznik 3. Obszary polityki rozwoju Województwa śląskiego

źródło: Strategia rozwoju Województwa śląskiego na lata 2000-2020